

Nerročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja co-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEK

Telefoni uredništva: dnevna služba 2058 — nočna 2996, 2994 in 2058

Izhaja vsak dan (jutra), razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Vaški magnat

Magnat v vasi in na deželi še vedno misli, da je hrbet slovenskega kmeta ter delavca skrivljen in zato biča vajen in željen. Včeraj je mislil tako, danes si še upa in jutri bi nemara tudi tako zahteval, ako se ne bi poprej skrivljeni hrbet izžemanega našega skromnega človeka ob pravem času vzravnal in se postavil po konci in ako ne bi naše ljudstvo ob pravem času izreklo svoj odločni: »Nikdar več! Volk, ki je med ljudstvom mesaril, domišljajoč si, da so ljudje backi in voli, ta volk je dostikrat premenjal dlako, npravi nikoli. Včeraj se je oblačil v malomeščansko sukno navidezne državljanke enakopravnosti, da je zato tembolj enakopravno izkoriščal ljudi, proti večeru se je oblekel v uniformo orjuna, misleč si, da jih bo tako lažje ustrahoval, davi je bil še volk spokornik, danes opoldne pa ima že mačji kozuh na sebi, za spremembo pa sem in tja še obleče ovčjo kožo, misleč, da mu volčje nenasitno žrelo ne gleda izpod dlake in da ga ljudje ne spoznajo. Ta volk, to je magnat slovenske vasi, naš stalni sovražnik, ki je bil pred tremi leti »izvoljenec za voditelja naroda, za župana naše kmetijske in delavske občine, ki je znal sijajno volivno računstvo, namreč tako, da je vsaka pomota prišla njemu v prid. Ne samo volkovi, tudi hijene so bili ti ljudje. Hijena je namreč zver v Afriki, ki ima navado, da se hrani z mrličmi. Vaški magnatje se pri volitvah leta 1935 niso ustrašili pred pokopališči in so celo mrtvece nagnali na volišče!

Tega vaškega magnata naši ljudje dobro poznajo in ni treba, da približno njegovo fotografijo. Volk je volku enak in vaški magnat magnatu. V Savinjski dolini, kjer pridelujejo hmelj, v notranjski občini na Krasu, v Slovenskih goricah in kjerkoli na Gorenjskem ali na Dolenjskem, povsod so si enaki. Vsi so istega rodu: stari vaški oderuhi (na Srbskem jim pravijo zelenaši), sinovi ali vnuki teh oderuhov. Nekoč so ti ali njihovi očetje posojali kmetom goldinar za krajcar obresti na teden in mernik žita ob žetvi. To zneso kakšnih 80% obresti, za kar sedanji kazenski zakonik predpisuje trdo ječo. Delili so delo, jemali so letino, rubili zemljo, v njihovo last so prehajali gozdovi, gruntnarji so zaradi njih propadali, kajzarji in dninarji stradali, sinovi gruntnarjev pa so se morali vdninjati pri magnatih za navadne hlapce, to je bilo »liberalno gospodarstvo« magnatov v naši vasi, po naših trških občinah.

S culico v roki je navadno privandral v kraj, postal mesarski pomočnik, trgovski sodnik, pisar na sodnji, poljedelstvo mu nikoli ni dišalo, se znal hitro osamosvojiti, tudi ako je šel čez trupla žrtev, vzal kar hkrati koncesije za mesarstvo, gostilno, špicerijsko trgovino, lesno trgovino, dobil zastopstvo za pivo in šivalne stroje, si zgradil žago, posojal na obresti, kupoval njivo, travnik, log in gozd, tako da je končno postal to, kar je bil njegov cilj, namreč mogočnej z debelo mošnjo. Ne pred njim, ki prav za prav ničesar ni znal, niti podpisati se pod kakšno garancijsko pismo, pač pa le računati, pred njegovo mošnjo so ljudje krivili v svoji onemoglosti svoje hrbe. Gospod vaški magnat si je za luksuz privoščil tudi politiko: bil je hud nemčur in je pred okrajnim glavarjem vedno uporabljal tistih deset nemških besed, ki jih je morda še poznal iz svojih vojaških let: »Pite khormsast, lajte sind gr klerikale und ik bin tajčfrandlih!« Med vojno je postal vojni dobavitelj za slavno c. k. armado, vneto zbiral 15—16-letne fantiče za »jungshütze«, to je avstrijske mlade strelce ter zato želel nešteto tihih prokletstev nesrečnih mater zaradi katastrofe teh mladih ljudi. Sam pa je podpisal vojnega posojila le toliko, da je mogel prodajati avstrijski vojski za desetkratno vsoto sena, toda med bale je znal sretno nameštati slame. Vaški magnat je po deželi rekviriral krompir, da je lažje krmil svoje prašiče, rekviriral je zvonove, ki jih je dobavljal na Dunaj, kjer so jih židje pretapljali — v modro galico!

To je bil magnat naše vasi do konca vojne. Po vojni je veržil z valuto, prodajal je lačne domovine živež v tujino, poceni kupal demobilizacijsko blago, kupčeval z vojaškimi konji, se zvezal s tihotapci in roparji, samo da se mu je mošnja zredila. Ako je kakšna njegova valutna kupčija, recimo zaradi nemške marke ali avstrijske krone, propadla, je že vedel, kje bo kril izžubo: pri tem neumnem kmetkem (na Štajerskem pravijo naverskem) ljudstvu!

Njegova strast je bila politika, tej je posvečal vso ljubezen. Rad je kdaj odrinil za par štefanov kislega vina ali zelenega žganja svojim vnetim volilecem. To je bil njegov račun. Vsa slovenska mesta, ne izvemski Ljubljane, so bila še proti koncu prejšnjega stoletja nemčurjska, da celo Višnja gora in Loč, ki šele Brežice, ki jih je v njihovi nemčurjski slavi presentil šeke polom Avstrije. Zakaj? Zato, ker je bil ta vaški in trški magnat vedno na oni strani, kjer našega ljudstva, vsega slovenskega naroda ni bilo. Nastop slovenskih množic jih je nekoliko vzdramil iz nemčurstva, toda sinovi nemčurjev so postali liberalci in ko jih je leta 1907 presenetila splošna, tajna in enaka volilna pravica, so grozili po svojih shodiščih, da bodo pogrnili slovenske volilce tja, odkoder prihajajo, namreč v farovške hleve. Prosta volja ljudstva, ki je pred vojno komaj dvakrat prišla do polne veljave, je na Slovenskem dokončno strla magnatstvo. Že poprej jih je gospodarsko izpodnesel Janez Ev. Krek, ko je njihovemu ozdravstvu napravil konec s hranilnicami, njihovemu izžemanju pa s produktivnimi (mlekarskimi, živinorejskimi in drugimi) zadrugami. Boj proti zadrugništvu je bil tudi eden »idej« vaškega magnata. Začutil je, da je svobodna ljudska volja njegovemu žepu nevarna.

Po vojni se je vaški magnat zatekel tja, kamor njegov oče nemškutar. Oče je hodil v nemško Kazino, sin je šel v demokratsko Kazino. Najprej je bil demokrat, toda izdal je Davidoviča, zvezal se je s Pribečevičem, grdil je Radiča, zvezal se je z Radičem, izdal Pribečeviča in Radiča, sedaj išče zveze z Mačkom, z Živkovičem, že se na trese pred trizvezo svojih bivših zaveznikov Uzunoviča, Sršiča in Maksimoviča. Volk je vedno pripravil menjati dla-

Naš narodni voditelj kliče

VOLIVCI! Občinske volitve dne 25. oktobra so za našo banovino temelj bodočemu našemu javnemu delu. So pa tudi sodba ljudstva o naši nedavni prošlosti in o sedanjosti. Vlada želi na podlagi demokratične svobode zgraditi bratski sporazum med Slovenci, Hrvati in Srbi. Skrbeti hoče za gospodarski in kulturni napredek v duhu socialne pravičnosti.

Začetek je v zdravi samoupravni občini, ki je temelj močni državi. Dosedanje občinske volitve v naši banovini in drugod so najboljši dokaz, da smo na pravi poti in da nas državljanji razumejo. Zato tudi sedaj z vsem zaupanjem pričakujem ljudsko sodbo ob volitvah, ker verujem v zdrav razum in modro razsodnost našega ljudstva.

K sodelovanju kličem vse, ki mislijo in hočejo dobro naši občini, banovini in državi pod žezlom naše narodne dinastije.

„Iberska sovjetska republika“

**Madridska vlada je že vsa v Barceloni
Rusija poslala rdečim 110 novih letal**

Pariz, 23. oktobra. b. Po vesteh, ki so danes prišle v francosko prestolico iz Španije, je usoda madridske vlade že zapečatena. Predsednik republike se je preselil v Barcelono. Nekaj ur za njim so prišli v Barcelono tudi člani madridske vlade s predsednikom Largom Caballero na čelu. Madridska vlada se je torej pod pritiskom dogodkov odločila, da zapusti madridsko bojišče in se za trajno preseli v Barcelono. Iz Barcelone pa bo vlada Larga Caballera poskušala s pomočjo sovjetske Rusije, ki pošilja ogromne množine orožja, municije in vojaških strokovnjakov, organizirati odpor proti armadi generala Franca, ki se bo po zavzetju Madrida takoj obrnila proti Kataloniji, da še tam iztrebi svoje nasprotnike. Predvsem kaže, da bo vlada Larga Caballera na sovjetski nasvet v najkrajšem času proglasila »Ibersko sovjetsko republiko«. Vsi člani vlade niso bili zato. V vladi sami je prišlo zaradi tega do velikih nasprotstev in do viharnih medsebojnih obračunavanj. Sovjetski zastopnik Rosenber sprva kar nič ni hotel slišati o preselitvi vlade iz Madrida ter je celo grozil, da bo sovjetska Rusija popolnoma prekinila s pošiljanjem orožja, če bo Caballero izdal Madrid armadi generala Franca. Rosenberg je hotel, da se Madrid upira do »zandje kaplje krvi«. Toda dogodki na bojiščih ter tudi na diplomatskem polju se zadnje dni tako neugodno razvijajo, da je končno tudi Rosenberg pristal na beg iz Madrida ter na organizacijo odpora v novi »iberski sovjetski republiki«, ki bi imela Barcelono za svojo prestolico. Francoska vlada z veliko zaskrbljenostjo zasleduje razvoj dogodkov, ker se boji, da bi sovjetiziranje Katalonije imelo neljube posledice tudi za francosko notranjo in zunanjo politiko.

Madrid, 23. oktobra. c. Nacionalisti so pri Seguenici zopet napredovali in zasedli San Cristobal. Nacionalistična letala so bombardirala Cartageno, in sicer pristanišče. Letala so opazila, da je v pristanišču neki parnik, ki izkrcuje orožje za madridsko vlado. Parnik je skoraj popolnoma uničen, pa tudi pristanišče je zelo poškodovano. V mestu vlada panika.

Nacionalisti so danes še napredovali proti Madridu in zavzeli Toremost. V Madridu pa se menijo, da nacionalisti še ne bodo izvedli takoj napad na Madrid, ker njihova fronta okoli Madrida še ni dovolj izravnana. Pač pa spravlja vlada vse svoje čete že v prestolico in se mrzlično pripravljajo na zadnji sunek. Nacionalistična letala so ves dan letala nad prestolico, vrgla pa so samo dve bombi. Ti poleti so bili bolj izvidniškega značaja.

Včeraj je vlada dobila iz sovjetske Rusije 50 letal, danes pa je prišlo še 60 letal.

Madrid, 23. oktobra. AA. (Havas.) Na vzhodnem bojišču pri Naval Carneru, Illescu nadaljujejo uporniki svoj pritisk. Vlade čete se herojsko bore, in so na mnogih krajih prisilile upornike k umiku. Uporniško letalstvo slej ko prej nadaljuje svojo akcijo. Protiletalsko topništvo in letala vladnih čet povsod nastopajo z uspehom. Vrhovno poveljstvo vladnih čet je poslalo četam, ki se bore na fronti pri Naval Carneru čestitko za njihovo junško zadržanje.

ko, da bi imel lažje delo z neumno čredo, kakor sam misli, to je s slovenskim ljudstvom, s katerim ve, da ne more imeti in nikoli ne bo imel nobene zveze.

Politično oznanjuje vaški magnat svobodo, toda le zase. Takle magnat ve, da je od njega mnogo ljudi odvisnih. Pred vojno je tak vaški magnat potkal kmetiču na ramo: »Furo lesa bi rad! Za farovške si volil, naj ti pa fajmošter furo da! To je bila svoboda, kakor so si jo predstavljali sami. Tako svobodo so si predstavljali ti vaški magnati pred tremi leti, ko so nagnali svoje plačance z orožjem na naše ljudi, ko so odpovedovali in odpuščali iz služb kar na debelo, in ko so uničevali existenco. Tako svobodo si predstavlja tudi sedaj, ko se zopet postavljajo na vodstvo tako zvane »opozicije«. Šele sedaj moremo razumeti, zakaj so bile pred tremi leti tem vaškim magnatom javne volitve tako dobrodošle — zato, da so mogli vsakega zadnjega hlapca nadzorovati, ali je sploh volil in kako je volil. Tudi sedaj so veseli jav-

Rusija bo odslej odkrito podpirala madridsko vlado

London, 23. oktobra. TG. V odboru, ki je razpravjal danes o vprašanju vmešavanja tujih držav v špansko državljansko vojno, je bilo danes prebrano pismo sovjetske delegacije, v katerem trdi sovjetska vlada, da delovanje tega odbora ni uspelo, da je dogovor za nevmešavanje postal prazna cunjia papirja, ker se ga razne države ne držijo, da torej tudi Rusija v bodoče ne more sprejeti nobenih obveznosti, ki bi jih istočasno ne spoštovale tudi vse ostale države, da je nadzorstvo nad portugalskimi pristanišči, skozi katera prihaja orožje na pomoč nacionalistični armadi, brezuspešno in da sovjetska vlada zaradi tega

Berlinski sporazum med Italijo in Nemčijo

Skupna politika

**v Španji in v Podonavju
proti komunizmu
v boju za sirovine in kolonije**

Rim, 23. okt. AA. Trde, da bodo v Berlinu še danes podpisali italijansko-nemški politični dogovor. Demantiji, ki so doslej izšli o tej stvari, so točni le v toliko, ker ne gre ne za zvezo ne za zvezi slično konvencijo, temveč zgolj za uradni dokument, ki se z njim poudari enakost italijanskega in nemškega stališča nasproti vsem glavnim problemom mednarodne politike. Posebej bo ta dokument poudaril enakost naziranja nemške in italijanske vlade o tehle problemih:

1. o problemu novega Locarna, pri čemer je treba računati z omejenim številom podpisnikov in prav tako tudi s strogo omejenimi obveznostmi, ki jih bodo podpisniki prevzeli
2. o razmerju do ZN, kjer bi se v glavnem zavzelo enako odklonilno stališče;
3. o podonavskem vprašanju, kjer je treba po sodbi obeh držav kar najbolj odstraniti zunanji vpliv, zlasti vplive, ki jim je namen izzvati spor med Italijo in Nemčijo;
4. o stališču do španskih dogodkov v toliko, ker želita obe državi priznati kot zakonito vlado nacionalno jurto v Burgosu in se odločno upreti ustanovitvi neodvisne katalonske republike, ki bi bila izrazito komunističnega značaja.

K temu političnemu dogovoru bodo podpisali še dogovor o gospodarskih vprašanjih, ki se bodo med drugim nanašala tudi na sodelovanje v vprašanju pravičnejše razdelitve surovin na svetu.

V zvezi s tem dogovorom pripominjajo v italijanskih političnih krogih še posebej glede ko-

predlaga, naj se da vsem državam svoboda, da podpirajo zakonito madridsko vlado, ki naj dobi vso pravico, da nakupuje orožje, kjerkoli more.

Veliko presenečenje je vzbudila vest, ki je prišla na uho odboru na podlagi katere je 26 sovjetskih ladij, ki so vse napolnjene s orožjem in municijo, na poti v Španijo, kjer bodo odložile v Barceloni orožje v tistem trenutku, ko bo sovjetska delegacija končno javno zapustila odbor za nevmešavanje.

Čudna „olimpijada“

Sevilla, 23. oktobra. AA. (DNB.) Po najnovejših poročilih s fronte pričakujejo vsak trenutek padca Escoriala in Aranjujeza. Šele zdaj je prišlo na dan, da je bilo za tako imenovano ljudsko olimpijado, ki se je imela začeti 18. julija, prišlo v Barcelono 7000 Rusov, 4000 Francozov in 2000 državljanzov drugih držav, ki so prišli kot športniki, zdaj bore na strani milicionov. V zvezi s tem mentu in izven njega z odobravanjem sprejel, med odkritjem so našli v Toledu dragocene dokumente, ki potrjujejo, da se je madridska vlada že zdavnaj pripravljala za to akcijo.

munistične nevarnosti, da Italija nikakor ne želi zbuditi v Evropi nekako križarsko vojno za to ali ono idejo. Trde, da je Italija doslej v svojem zadržanju nasproti Sovjetski Rusiji zmernom bila nepristranska, vendar se je v zadnjem letu mnogo spremenilo glede vloge Sovjetske Rusije v Evropi, zlasti glede na razne politične dogovore, ki jih je ta država sklenila.

Nemčija in Italija, izjavljajo dalje v Rimu, se zavedata naglega naraščanja komunistične nevarnosti, ne želita pa pritiskati na nikogar, temveč samo upata, da bodo v nekih tujih prestolnicah, zlasti v Parizu, še o pravem času spoznali, kam peljejo sedanji dogodki. Obe državi se postavljata v fronto proti komunizmu.

Italija predlaga Sredozemski pakt

London, 23. oktobra. b. »Morning Post« javlja, da je italijanski veleposlanik v Londonu Grandi že pred nekaj časa predložil angleški vladi nov Mussolinijev načrt za sklenitev Sredozemskega pakta. O vsebini tega predloga ni ničesar znanega, razen tega, da predlaga Mussolini, naj si sredozemske države medsebojno ponudijo in zjamčijo varnost z izjavo o nenapadanju ter z obljubo o medsebojni pomoči proti napadalcu. »Morning Post« je mnenja, da je italijanski predlog samo taktičnega pomena, ker ga italijanska vlada potrebuje za dosego svojih ciljev pri razgovorih grofa Ciana v Berlinu z nemškimi državniki.

Mislil je namreč nekdanje župane iz vrst SLS, ki jih je ljudstvo svobodno izvolilo. Celotno tedanjemo banu dr. Marušiču se je to zdelo odveč in je poudaril, da občinske volitve l. 1935 ne smejo biti »stako žandarske«. V resnici so bile zadnje volitve proleto žandarske, kljub temu, da so »smelice kandidirali opozicionalci. Sedanje volitve ne bodo še oddalec žandarske, ne pustimo pa več, da bi na naših voliščih paševal in odločal vaški magnat, izkoriščevalec našega ljudstva, nekdanji nemškutar, večerajšnji liberalci in jenceisar ter današnji mačkovec!

Liberalni prvak se je leta 1933 pohvalil: »Sedaj odločamo mi. Režemo kakor hočemo, ker imamo platno in škarje v roki!« V nedeljo pa jim bo slovenski narod odgovoril: »Škarje imam jaz v roki in vas bom odrezal, ker ste že davno sprhneli in zreli za smeti! Magnat, tvoja politična moč je padla, krha se tudi tvoja gospodarska in kmalu boš iskal kjerkoli v Ljubljani vinočoh na račun, kakor je že storil eden tvojih bivših, toda nekoliko dalj mislečih tovarišev!«

Prof. dr. Josip Somrek umrl

Maribor, 23. oktobra. V Smartnem pri Slovenjgradu je umrl večeraj četrt ure pred polnočjo bogoslovni profesor dr. Josip Somrek. Nahaja se v Smartnem pri svojem bratu, tamkajšnjem nadžupniku, na bolezenskem dopustu. Pogreb blagega pokojnika bo v ponedeljek 26. oktobra ob pol 11. uri izpred župne cerkve v Smartnem pri Slovenjgradu.

Pokojni dr. Josip Somrek se je rodil 22. januarja 1871 v Cadramu pri Konjicah. Študiral je na mariborski gimnaziji in na mariborskem bogoslovju. 15. junija 1897 je končal bogoslovje ter je prišel kot kaplan v Vojniki. Nato je bil kaplan v Marenbergu, pri Sv. Juriju v Slov. goricah, v Sarnju pri Jelšah in v Celju. Od 16. julija 1905

do 30. septembra 1909 pa je bil ravnatelj Cirilove tiskarne v Mariboru. Promoviral je 30. oktobra 1901 v Gradcu za doktorja bogoslovja. Dne 1. septembra 1909 je bil imenovan za začasnega profesorja bogoslovja v mariborski bogoslovnici, za definitivnega pa l. 1912. Do l. 1928 je bil podravnatelj bogoslovja. L. 1921 je postal knezoškofjski duhovni svetovalec, l. 1928. pa je bil imenovan za konzistorialnega svetovaleca.

Udeležencem pogreba g. dr. Somreka iz Maribora sporočamo, da bo v slučaju zadostnih prijav vozil v ponedeljek ob 7 zjutraj poseben avtobus. Prijaviti se je tekom sobote na telefon 21-13 (tiskarna sv. Cirila).

Pa so le prišli s pravo barvo na dan

V četrtkovem uvodniku smo omenili nekaj posebno izrazitih slučajev kulturnobojne, protiverške gonje, ki se je ponekod javila celo s sramotanjem Boga in katoličanom dragih verskih svetinj, podiranjem evharističnih križev i. t. d. Ta predmet je porabil sedaj tudi »Jutro« za svoj uvodni članek, to pa s tako nepopisnim cinizmom, kakor ga niti iz ljubljanske kazine nismo vselej vajeni.

Tudi »Jutro« pove, da so podirli evharistični križ v Hinjah. Toda, kdo je temu kriv, — se vpraša s nagubanim čelom »Jutro« mislec in z izrazom najbolj objektivne nepristranosti, kakor razsojevalec med dvema taboroma, pri katerih jugomasonerija sploh ni udeležena. Kdo je kriv? Kdo vendar drugi, kakor katoličani sami! In sicer v glavnem vsled tega, ker so po primerih v drugih državah tudi pri nas začeli govoriti in pisati o ljudski fronti, o komunistih, o boljševikih. S tem so med ljudmi res spravili boljševiško razpoloženje, oni so ustvarili brezbožno »ljudsko fronto«, eva, sedaj so pa tu sadovi!

Tako piše »Jutro«, kakor da je v popolni nevednosti danes stopilo z lune na zemljo. »Jutro« ni ne ve, da v Moskvi eksistira neka kominterni; ni mu znano nič o njenem delu in načinu njene mednarodne propagande. Šele iz »Slovenca« je zvedelo, da se tvorijo neke »ljudske fronte«, ki jih organizira Moskva, kjer s čistim komunizmom in odkritim bojem ne more uspeti. Prav nič ne vedo v Knafljevi ulici, da je ta ljudska fronta zavajevala s pomočjo masonerije, ki s komunizmom koraka roko v roki, že nekaj dežel, kjer imajo tudi že priliko, da žanjejo njene blagodati, kakor v Španiji. Prav tako je »Jutro« neznan, da alternativni: ali Rim ali Moskva nismo ni prvi postavili, pač pa jo je prvič bilo mogoče čitati na letakih, ki so jih komunisti natresli pri občinskih volitvah v Zagorju. Prav tako »Jutro« ni ne ve, da že skoraj leto teče tudi na Slovenskem propaganda za »ljudsko fronto«, da je ta fronta dejansko že tudi zajela vse, kar je v Sloveniji našemu narodu in njegovi veri sovražno in da se tudi »Jutro« tako dobro počuti v tem sračjem gnezdu, ki so ga skupaj znesli frontaši, da je skoraj ni več občine v Sloveniji, kjer bi JNS še samostojno nastopila. »Jutro« v svoji najčistejši nedolžnosti gotovo tudi ni ne ve, da je tudi jugomasonerija po svojem glavnem glasilu dala signal za ljudsko fronto — kakor je to storila tudi po drugih državah, kjer ima kaj vpliva.

O vsem tem se »Jutro« niti ne sanja ne. Za njega je le to gotovo, da je frontaštvo pri nas priklicalo v življenje pisanje »Slovenca« in drugih listov in da so jim ti listi tudi vliji veri in Cerkev sovražnega duha, ki ga sedaj kažejo s podiranjem križev. Zato tudi razumemo, da »Jutro« kot glasilo ugašajočega liberalnega polmeščanstva ni dosedaj napisalo niti enega načelnega članka proti komunizmu in da so listi njegovega koncena vsaj spočetka s tolikimi simpatijami in navdušenjem pisali o »delovanju« španske ljudske fronte. Kako je vendar to, da »Jutro« simpatije z raznimi pokreti izven Slovenije nimajo nikakega značenja, so vedno čisto »slučajnostne«, med tem ko pisanje »Slovenca« kar namah fronte ustanavlja po Sloveniji!

Drugi krivice, ki ga med vrsticami »Jutro« navaja za podiranje križev je pa — Cerkev sama, oz. duhovščina. Zakaj pa Cerkev sili toliko v javno življenje? Zakaj se hoče uveljavljati tudi povsod v javnosti? O, ko bi Cerkev ostala lepo v zakristijah in župniščih, kako bi jo vsi, od masonov do najbolj divjih komunistov globoko spoštovali in cenili in se ji klanjali! Tako pa seve-

„V najtežjih okoliščinah“

»Slovenski narod objavlja v večerajšnji številki svoj poziv za nedeljske občinske volitve. — »Brez vsake časopisne agitacije in brez propagande so baje njegovi somišljeniki vložili skoraj po vseh občinskih svoje kandidatne liste in pojejo za nje v borbo z navdušenjem in vneino, ki jo daje samo vera v dobro stvar. Navezani zgolj samo nase, bodo »kljub vsem neprivikam in težkočam v volivni borbi izvajali uspehek. Svoje somišljenike poziva, da se tudi »v najtežjih razmerah« zavedajo svojih ozar in naj volijo moše »takšne kakovosti, ki dajejo po svoji preteklosti in svojem dosedanem delovanju polno jamstvo, da bodo občine vodili v duhu jugoslovenskega patriotizma itd.

Ni naša stvar beležiti, da si danes, ko sta svobodna agitacija za volitve in svobodno izražanje svojega političnega prepričanja ne samo z zakonom zajamčeni, marveč tudi v sestransko strogo izvajani, glasilo tistih ljudi, ki je pred 4 leti slovensko ljudstvo psovalo s »klerikalno drhaljo«, drzne javno pisati o »neprivikah in najtežjih razmerah« in s tem delati vtis, kakor da obstoja pod sedanje vlado kaotičen teror v deželi in kakor da je pod sedanjo vlado uvedena neka nezonsna strahovlada, ki ne spoštuje nobenega zakona. Ni naša stvar beležiti to, niti izraziti dvom o tem, če je takšno pisanje oportuno, ker vedoma seje laž med javno mnenje. Opozoriti pa smo hoteli slovensko ljudstvo na predvečer volitve na to dejstvo, da ne vedelo, v kakšni obliki se sprehajajo danes med njimi ljudje, ki so večeraj imeli kol za svoj zakon in psovko za svoj pozdrav.

da... Ko bi evharističnih križev nihče ne postavljali in z njimi ne manifestiral svoje vere, bi jih tudi nihče ne podiral. Sedaj pa izzivajo odpor...

Za izbruh sovražstva proti veri vidi torej »Jutro« vzrok v tem, da se je med Slovenci preveč mešala vera s politiko. To je prav isto mišljenje, ki ga je razodel mehiški Calles, ki je zapiral cerkve in izganjal duhovščino, češ, da je treba republiko zavarovati pred nasiljem, ki ga nad njo izvaja religija. Katoličani mislimo drugače: Dokler se bo politika počela z vero in cerkvenimi vprašanji, se ima tudi vera pravico pečati s političnimi zadevami. Dokler v parlamentih sklepajo zakone, ki se tičejo vere in Cerkev, je vsak katoličan celo dolžan, da se briga za to, kakšni poslanci bodo sedeli v parlamentu. Dokler v narodnih skupščinah padajo predlogi, naj se ta ali oni cerkveni red izžene in Cerkvi natakne nagobčnik, ima Cerkev, duhovščina in vsi verniki največji interes na tem, kako izpadejo volitve. Pa ne le državnozbornske ampak tudi občinske, ker župani volijo senatorje.

»Jutro« navaja kot posebno gorostasnost, da je bil pred vojsko nekje župnik, ki je za srečen izid volitev izpostavil Najsvetejše. To res ni običaj in ga dotični gospod to storil gotovo na lastno pobudo. Toda v stvari ni prav nič hogokletnega. Saj Cerkev moli za vladarje, za krmurje države, za svetlo gosposko, da bi razumno vladali. Zakaj bi bila obsodbe vredna molitev, da bi volitve spravile na površje dobre, pošteno, krščanske moše?

Kar počenja »Jutro«, je prazno delo, ki tudi njemu in njegovi frakciji ne bo prineslo koristi. Naj si to dobro zapomni. Liberalizem je vzgojil komunizem, ki pa svojega očeta noče več spoznati in ga odkrito sovraži. Mesto da »Jutro« z visokega mesta daje nasvete Slovence — katoličanom, naj bi raje razmišljalo, koliko je ono samo s svojim pisanjem in njegova politična stranka s svojim delom doprinesla k temu, da se tu in tam pojavlja kulturni boljševizem. Komunizem se ne javlja zato, ker se proti njemu vodi strupna obramba, ampak ker ga je zaplodil in mu omogočil rast veri sovražni ali za religiozne osnove naroda vsaj brezbrizen liberalizem. Kdor se torej bori proti liberalizmu, ta se istočasno bori tudi že proti komunizmu in njegovi »ljudski fronti«!

Zakaj opozicija ni mogla postaviti liste v Novem mestu

Novo mesto, 23. okt.

Boj za sodobno racionalno in sistematsko gospodarsko politiko traja v Novem mestu že od prvrata. Ta boj je pomenil istočasno boj proti nazadnjaško usmerjenim krogom naših dosedanjih gospodarstev v občini, ki so že od nekdaj kazale naravnost občudovanja vreden odpor proti vsakemu napredku naše dolenske metropole; s tem v zvezi tudi širši in bližji okolici. Tako je na primer znano, da je češka industrija, ki ima svoje podjetje v Kranju, hotela ustanoviti kmalu po prvratu svojo industrijo baš v Novem mestu. Ker so naši »naprednjaki« smatrali, da bi znalo priseljenje tujih in domačih delovnih elementov škodovati njihovu političnemu ugledu, njihovi zastareli miselnosti, so sklenili v svojem ožjem krogu, da industrija ne sme v Novo mesto. Ista skupina ni rekla niti »Nazardar«, pa se je že usidrala v drugem kraju naše Slovenije, ki je potem postalo poleg Ljubljane eno večjih industrijskih centrov.

Vprašnje industrializacije Novega mesta in s tem tudi vprašanje njegovega napredka se je tedaj motrilo iz takozvanega naprednega vidika in stalnega političnega prestiža. Ozko omejena, številčno šibka, vendar denarno možna skupina je vladala od leta do leta, komandirala denarne zavode, vrtala na mile viže dolžnike ter prav malo liberalno ravnala s svojimi uslužbenici. Pri tem se je pa v svetu daleč in blizu marsikaj dogajalo. Naše mesto, ki je slovelo kot eno izmed važnih kulturnih središč, je postalo sčasoma peto kolo na vozu slovenske omike in napredka. V svoji slavi so dospeli tako daleč, da naši naprednjaki niso mogli pojmovati, da je tudi Novo mesto potrebno elektrike, ko so se že medtem druge vasi in manjši trgi na daleč elektrificirali.

Vsa vprašanja, pa naj si bodo gospodarsko-kulturna, arhitektonska, so se obravnavala brez vsakega načrta, brez širokogrudnosti. Med tem časom pa je dorasčala mlada generacija, ki želi rešenih napredkov Novega mesta. Ta generacija ni imela svoj program v politični firmi, imela ga je zapisanega v svojih srehi.

Ob priliki priprav za letošnje občinske volitve sta zato pri sestavi kandidacijskih list nastopili dve možnosti: ali za dosedanjo smer, ki jo je diktila ozka družba brez ozira na socialne potrebe širših krogov občinstva in naše kmečke okolice, od katere živi naš obrtnik in trgovec, ali pa za novo smer, ki naj prinese v našo javnost novo življenje. Močna skupina mladih ljudi je spreminjala in postavila listo, s katero je bila vsaka borba brezuspšna. Na listo so močno zastopani vsi stanovni našega mesta. Ureditev, ki je l. 1933 po znanih metodah prisilila, da je glasovalo za tedanje JNS ljudstvo po svojih zastopnikih, v dosedanem občinskem odboru ni mogla izpustiti najskromnejših in najnujnejših točk svojega programa. Radi tega naj bodo vsi prepričani, da bodo na listah JRZ

62 vlakov za reksiste ki bodo v nedeljo vkorakali v Bruselj

Bruxelles, 23. okt. c. Danes je Degrelle v svojem časopisu zopet objavil proglas, v katerem poziva svoje prietaše, da naj pridejo na manifestacijo v Bruselj, vključno temu, da jih je vlada prepovedala. Degrelle naznanja vsem svojim članom, da je naročil za nedeljo 62 posebnih vlakov, ki bodo vozili reksiste v Bruselj.

Vlada je takoj prepovedala ravnateljstvu drž. železnice, da bi smelo dati reksistom na razpolago posebne vlake. Tudi redni vlaki ne bodo vozili z

ojačenji. Na drugi strani pa so železnižarske strokovne organizacije sklenile, da bodo takoj stopile v splošno stavko, če bi ee reksisti hoteli z vlaki voziti v Bruselj.

Vojno ministrstvo je tudi že vse odredilo, da prepreči pretepe in pa druge nevsedečnosti. Vsa vladna poslopja bodo močno zastražena. Vojno ministrstvo je objavilo, da morajo od nedelje zjutraj pa do ponedeljka zjutraj ostati vse vojaške edinice v strogi pripravljenosti v svojih vojašnicah.

Tatarescu pri knezu-naměstniku

Belgrad, 23. oktobra. AA. Danes ob 12 je Nj. kr. Vis. knez naměstnik sprejel v avdienci Georgea Tatarescu, predsednika romunske vlade. Po avdienci sta Nj. kr. Vis. knez naměstnik in knezinja Olga priredila v Belem dvoru kosilo g. Tatarescu in njegovi gospe na čast. Na kosilu so bili Nj. Vel. kraljica Marija, Nj. Vis. knezinja Helena, princ Nikolaj Grški, g. dr. Milan Stojadinović, predsednik vlade in zunanji minister z gospo, g. Guranescu, romunski poslanik na našem dvoru z gospo ter člani civilnega in vojaškega doma Nj. Vel. kralja.

Predsednik romunske vlade Tatarescu je pred odhodom iz Belgrada sprejel na romunskem poslaništvu ravnatelja agencije Avale in mu dal za jugoslovske liste tole izjavo:

V teku kratkega potovanja po Donavi in svrhu oddiha, se nisem mogel premagati, da se ne bi ustavil v Belgradu in občudoval veliki napredek, ki ga kaže vaša lepa prestolnica na vseh poljih. Porabil sem priliko, da izrazim svoje globoko spoštovanje Nj. Vel. kraljici Mariji in Nj. kr. Vis. knezu naměstniku Pavlu in da dam roko vašemu energičnemu ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviću. Hudo obžalujem, da je moje bivanje na jugoslovskih tleh bilo tako kratko. Moje obžalovanje se zato spremeni že zdaj v željo, da jih v kratkem spet vidim.

Schmidt in Ciano v Pešo Daranyi v Rim

Budimpešta, 23. oktobra. AA. V teku prihodnjega tedna bo Budimpešto obiskal avstrijski državni podtajnik za zunanje zadeve dr. Guido Schmidt. Ta obisk je v zvezi s sesatkom držav rimskega sporazuma. V Budimpešti bodo proučili ob tem obisku vsa vprašanja mednarodne politike, posebno pa aktualna vprašanja, ki se tičejo Podonavja.

Tukajšnji politični krogi pričakujejo tudi, da bo Budimpešto kmalu obiskal tudi italijanski zunanji minister grof Ciano. Na tem obisku bodo šele točno določili dan obiska predsednika madjarske vlade Daranya in Kanye v Rimu. Konferenca držav rimskega bloka se bo vršila vsakakor v prvi polovici novembra, če ne bodo nastopile težave.

V ponedeljek 26. t. m. se začne v Rimu trgovinska pogajanja med Madjarsko in Italijo. Začetkom prihodnjega meseca pa se začne pogajanja za sklenitev kompenzacijske pogodbe.

Dunajska vremenska napoved: Še pretežno jasno, toda vreme se bo kmalu poslabšalo, sicer še naprej milo.

Beck uradno v London

Variava, 23. okt. AA. (Pat) Listi poudarjajo, da bo skorajšnji obisk ministra Becka v Londonu prvi uradni obisk kateregakoli poljskega ministra pri britanski vladi, ker so vsi dosednji obiski poljskih ministrov na Angleškem imeli bolj ali manj zaseben ali poluraden značaj. Ta obisk je bil nameravan že za pomlad, pa so ga odgodili zaradi smrti kralja Jurija. G. Beck bo v Londonu razpravljaj z vodilnimi britanskimi državniki o vseh problemih, ki se tičejo obeh držav.

Guranescu ostane

Belgrad, 23. okt. AA. Romunsko poslaništvu kategorično zavrže glasove, ki so se pojavili v listih, glede kakšne osebne spremembe v vodstvu tega poslaništvu.

JNS se seli

»Hrvatski dnevnik« poroča iz Belgrada, da se mora te dni JNS preseliti iz palače »Devanha«, ki je last njenega bivšega častnega predsednika N. Uzunovića. Poleg že znanih eta v zadnjem času izstopila iz kluba poslancev JNS še Milan Sekulić in Jak Laster.

Izgube slovenskih lesnih izvoznikov radi padca lire

Belgrad, 23. okt. m. Lesni oddelek Zveze industrijcev v Ljubljani se je obrnil pismeno na vse narodne poslance, naj pri finančnem ministru, trgovinskem ministru in Narodni banki skušajo doseči, da bo Narodna banka glede kritja izgub slovenskih izvoznikov v Italiji zaradi devalvacije lire enako postopala, kakor z izgubami izvoznikov v Švici in Franciji. Izgube slovenske lesne industrije zaradi devalvacije lire se računajo na blizu 10 milj. Din. Narodni poslanec dr. Franc Semrov se je v tej zadevi obrnil na vodilne osebe Narodne banke ter dobil tam sledeči odgovor:

»Narodna banka bi morala za ureditev tega vprašanja predvsem vedeti, kateri italijanski uvozniki pri »Istituto Nazionale per i cambi con l'Estero« v Rimu. Narodna banka se je že trikrat v tej zadevi pismeno obrnila na zgoraj imenovani zavod, vendar ni prejela še nobenega odgovora. Zato je danes svojo urgenco brzojavno ponovila. Narodna banka je sama odkupila za 31.5 milij. lir nakaznico po 3.15 Din za liro ter izdala za to klirinske čeke tako, da ima Narodna banka sama skoraj 1 Din izgube pri liri, kajti uradni tečaj znaša danes 228.83 dinarjev za 100 lir. Zato zaradi kritja deficita ne more Narodna banka ničesar ukreniti. Vendar pa notirajo klirinski čeki še danes na borzi 3.10 za eno liro, tako da oni trgovci, ki so prodali svoje terjatve Narodni banki za klirinske čeke, nimajo nobene izgube, ker te čeke lahko prodajo po 3.10 za liro. Tečaj klirinskih čekov pa je zaradi tega tako visok, ker dolgujejo tudi naši uvozniki italijanskega blaga laškim trgovcem okrog 80 milj. Din, ki jih po uvedbi sankcij niso plačali. Ti uvozniki pa so prisiljeni plačati na temelju posebnega sporazuma med našo državo in Italijo 50% svojih dolgov s klirinskimi čeki, ki imajo zaradi tega na borzah visok tečaj.«

Danes je poslanec dr. Semrov v isti zadevi obiskal trgovskega ministra ter imel z njim daljši razgovor.

Pravilnik k uredbi o kmetijskih dolgovih je že gotov

Belgrad, 23. oktobra. m. Komisija strokovnjakov, ki izdelujejo pravilnike k uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov, je končala svoje delo ter ves predmet odstopila gospodarsko-finančnemu odboru ministrov, ki bodo pravilnik še štizilirali. Nato pride pravilnik v ministrijski svet, ki ga bo še pred 1. novembrom letos sprejel.

Znižane vozne

Belgrad, 23. oktobra. AA. Prometni minister je dovolil polovično vozno na državnih železnicah delegatom šoferskih društev iz vse države, ki se udeležijo shoda zveze šoferskih društev 1. novembra t. l. v Belgradu. Popust velja od 28. oktobra do 5. novembra.

Pred sejo skupščine in senata

Belgrad, 23. okt. m. Plenum poslanskega kluba JRZ in skupščinske večine sta imela nočjo skupščinsko sejo, ki je trajala od 17.30—18.30. Kandidacijski odbor, ki je bil izvoljen na zadnji seji, je predložil danes v odobritev plenumu kandidatno listo za stalne skupščinske odbore. Poročilo je podal tajnik kluba JRZ poslanec Pantič. Seji so prisostvovali predsednik JRZ in predsednik vlade dr. Milan Stojadinović, predsednik narodne skupščine Stevan Čirjak, ter ministri Stanković, Letica, dr. Suhotič, Janković, Stošović dr. Kožul, Branko Kaludžerčić in Rogič. Seji je predsedoval minister za socialno politiko in narodno zdravje in predsednik kluba JRZ Dragiša Cvetković. Razvila se je krajša debata, v katero so posegli skoraj vsi poslanci. Na koncu pa so bili predlogi glede kandidature soglasno sprejeti. Na temelju daljnjega sklepa bodo nosilci kandidatnih list izvoljeni v odborih za predsednike, kandidati na drugem mestu pa za podpredsednike. V finančnem odboru bo torej predsednik Vojislav Janjič, podpredsednik pa Predrag Rajaković. Od Slovencev bo član finančnega odbora dr. Jure Koce, njegov namestnik pa dr. Fr. Semrov. V administrativnem odboru bo predsednik Vekoslav Miletič, podpredsednik pa Lutjica Dimitrijevič. Od Slovencev bo v tem odboru član Brenčič Miha, njegov namestnik pa Karel Gajšek.

V imunitetnem odboru bo predsednik Zivko Sušič, podpredsednik Karlo Gajšek, kot njegov namestnik pa bo Rudolf Pevec. V verifikacijskem odboru bo za predsednika Todor Lazarević, za podpredsednika Svetozar Tasić, od Slovencev pa bo član Keremik Anton, njegov namestnik pa dr. Semrov. V odboru za prošnje in pritožbe bo predsednik Jesa Tomić, podpredsednik Peter Kosič, od Slovencev bo član dr. Franc Klar, njegov namestnik pa Rudolf Pevec.

V senatu je bil, kakor smo to sporočili na drugem mestu, dosežen sporazum, da bo postavljena samo ena lista, vendar pa bodo predsedniki vseh odborov v senatu pripadali vladni večini.

Belgrad, 23. okt. m. Danes je bila v senatu seja delovnega kluba, kakor tudi seja senatorjev Jugoslovske nacionalne stranke. Kluba sta sprejela sklep, da bosta nastopila pri volitvah stalnih senatnih odborov s skupno listo. Na temelju sporazuma med obema kluboma bo dobil delovni klub v verifikacijskem, imunitetnem in administrativnem odboru ter v odboru za prošnje in pritožbe po šest članov in šest namestnikov, klub Jugoslovske nacionalne stranke pa po 5 članov in po 5 namestnikov. V finančnem odboru pa je razmerje 8:7. Od slovenskih senatorjev kandidira v finančni odbor senator g. Franc Smodej.

Slovenski volivci pred odločitvijo

Nad polovico občin je že v naših rokah

Doslej je volilo 76 slovenskih občin, izmed katerih jih je slovensko ljudstvo 68 zaupalo našim možem.

V nedeljo 25. oktobra pa bo volilo nadaljnjih 225 občin, za katere se bo v nedeljo bil boj. Pa ne za vse! Med 225 občinami jih je 86, kjer naši nasprotniki niti svojih list niso mogli postaviti. Te občine so že v naših rokah. Skupaj s prejšnjimi je v rokah naših mož že 154, torej dobra polovica

vseh 301 občin, ker so volilci doslej bili klicani na volišče, da se izreko, komu zaupajo v bodoče svojo občino.

Volilni boj med našimi možni in združenimi nasprotniki se bo torej bil le v 139 občinah. Nobenega dvoma ni, da bodo nasprotniki tudi v teh občinah odločilno poraženi, da bodo za vedno izgubili skomine segati po tem, kar je nesporna last slovenskega naroda!

21 JNS-arskih županov izročeni sodišču

Na podlagi revizij občinskega gospodarstva je bilo v teku zadnjega časa izročeni sodišču kar 21 županov, katere je bila leta 1933 JNS vsilila slovenskemu ljudstvu. Ti JNS-arski župniki so s premoženjem slovenskih občin tako gospodarili, da je občine in občane rešila takih gospodarjev ter glavne izročila sodišču v nadaljnje postopanje. S temi 21 župani je izročeni sodišču še 19 občinskih odbornikov, ki bodo skupaj s svojimi župani odgovarjali sodišču za svoja dejanja pri gospodarstvu izročeni jim občini.

Franc, na Koroški Beli župan Šerbel Virgil s 1 odbornikom, v Hinjah župan Angel Pečjak, v Št. Vidu nad Ljubljano župan Ivan Babnik, v Tacnu župan Ivan Medved, v Cerknici župan Verli s še 1 odbornikom.

Vse te župane je JNS pred tremi leti s strahovanjem naših slovenskih ljudi posadila na županske stolce. Reči pa je treba, da se človeku pri tem vsiljuje misel, da zgoraj navedeni odslavljeni in sodišču izročeni župani niso sami vsega krivi, ampak leviji del krivde nosi lista stranka, ki jih je na taka mesta s silo postavila ter jih tamkaj držala, čeprav je ljudstvo odkrito godrnjalo zoper tako gospodarstvo. Toda ti možje so videli, da njihova stranka JNS vse premore, da sama gazi zakon, pri tem pa jim zatruje, da bo tako vedno ostalo — zato ni čuda, če so ti možje nazadnje vse to verjeli ter se dali zapeljati v nepravilno gospodarstvo, o katerem so bili prepričani, da jim kot zvestim JNS-arijem nikdar ne bo treba polagati občinskih računov za svoja dela. Sedaj pa je prišlo drugače!

To so listi možje, katerim se je četrtkovo »Jutro« v svojem uvodniku tako vneto in odkritosrčno zahvaljevalo za njihovo uspešno delovanje v slovenskih občinah!

V nedeljo ne bomo volili takih mož, katere »Jutro« priporoča!

Te-le može priporoča glasilo JNS-„Jutro“

Pečkovo »Jutro« je prineslo iz 8 okrajev poročila o kandidatih listah ter pri tem priporoča svoje može!

Za kranjski okraj pravi: »Naši prijatelji bodo volili v Trzišču listu Globočnik, pri Sv. Ani listu Zupan, pri Sv. Katarini listu Primožič, v Kovorju listu Golmajer, v Predvdoru listu Marčič, v Cerkljah listu Robas, v Stražišču listu Križnar.«

Za kočevski okraj priporoča »Jutro«: »Naši prijatelji bodo volili v občini Dolenja vas listu Zobec, v Kočevju mesto listu Lovšin, v Kočevski Reki listu Zurl, v Koprivniku listu Lakner, v Fari listu Majetič.«

Za višnjegorski okraj priporoča »Jutro«: »Naši prijatelji bodo volili v Slični listu Škofca, v Št. Vidu listu Kraševc, na Krki listu Magovec.«

Za brežiški okraj priporoča »Jutro«: »Nosilec liste za mesto Brežice je zopet dosežani župan dr. Drnovšek, nosilec liste v Globo-

kem pa tudi dosežani župan Ivan Urek. Dalje so nosilci list za Videm Lepšina, za Blanco Divjak, za Sevnico Trupej, za Zabukovje Senica.«

Za Konjice je »Jutro« izdalo svojim prijateljem tale navodila: »Naši prijatelji bodo volili v Zrečah listu dosežanega župana Davorina Kračuna, v Oplotnici listu dosežanega župana Ivana Jermana in v Ločah listu dosežanega člana uprave in bivšega dolgoletnega župana Vinka Cugmasa.«

Laški okraj naj bi po priporočilu »Jutra« volil takole: »Za mesto Laško sta potrjeni dve listi. Nosilec ene liste je dosežani župan dr. Fran Roš.«

Ormoški okraj je v »Jutru« dobil navodila le za te-le občine: »Naši prijatelji bodo volili v Središču listu Kolarič, v Ormožu listu Ozmeč, v občini Sveinje listu Polanjo in pri Sv. Tomažu listu Irgolič.«

Volivci, dobro si zapomnite, katere može in liste je priporočilo za svoje glasilo nasilne JNS!

Slovensko ljudstvo pa bo volilo te-le može:

V kranjskem okraju bo volilo 10 občin: v Besnici in v Predosljah je postavljena samo po ena lista naših somišljenikov, na Jezerškem sta postavljeni dve listi naših mož. V drugih 7 občinah pa bodo naši somišljeniki v nedeljo volili takole: v Cerkljah listu Ivana Slemca, v Kovorju listu Antona Koširja, v Predvdoru listu Antona Valjavca, v Stražišču listu Franca Trilarja, pri Sv. Ani listu Janeza Godnova, pri Sv. Katarini listu Antona Godnova, v Trzišču listu Janeza Mejeršiča!

Na kočevskem bo tudi volilo 10 občin: v 5 občinah je postavljena le po ena lista in bodo tamkajšnji naši može šli v nedeljo volit listu listu v polnem številu. Drugod, kjer pa sta po dve nasprotni listi, bodo pa naši volivci volili takole: V Dolenji vasi listu Janeza Ambrožiča, v Fari listu Jožeta Marinča, v Kočevju mesto bodo vsi Slovenci volili listu Zdravko Štolfe!

V višnjegorskem okraju je v Velikem Gabru vložena samo ena lista dosežanega župana Zaiča Alojzija, katerega bodo volili vsi zavedni volivci. V Št. Vidu pri Slični pa bodo naši može volili listu našega vrliga moža in vzglednega župana Ignacija Pevca, v Slični listu našega Mesnika Jožeta, na Krki pa listu našega Josipa Javornika.

V okraju Brežice bo volilo 14 občin. V občini Podsreda sta vloženi 2 listi naših mož, izmed katerih naj volivci izbere tisto, ki imajo vanjo večje zaupanje. V Arčah pa bodo naši

može volili listu Jožeta Lapuha, na Bizeljskem listu Alojzija Kocijana, v Blanci listu Jožeta Radca, v Brežicah listu Josipa Lesarja, v občini Brežice okolica, kjer sta še dve nasprotni listi, bodo naši volivci volili listu Setinca Jožeta, v Dobovi listu Janeza Kovačiča, v Globokem listu Franceta Podvinskega, v Kapelah listu Jožeta Krošlja, v Pišecah listu Ivana Cizelja, v Sevnici listu dr. Roka Jesenka, v Vidmu listu Cerjaka Janeza, v Zabukovju listu Roka Salamona, v Zdolah listu Ivana Pleterskega.

V konjiškem okraju je v občini Konjice okolica in Teparje vložena samo po ena lista naših mož. V Ločah pa bodo naši može volili listu Zidanška Franca, v Oplotnici listu Ludvika Bergleza, v Zrečah listu Jožeta Oroža.

V laškem okraju, kjer voli 6 občin, so v 3 občinah postavljene samo liste naših mož. V Laškem pa bodo naši može volili listu Ignacija Troba, pri Sv. Krištofu listu Alojzija Leščnika, pri Sv. Lenartu pa so naši može postavili dve listi, tretjo pa nasprotniki. Listi naših mož sta lista Jožeta Deželaka in Franca Tuhtarja.

V pljuškem okraju, kjer voli 20 občin, so naši može povsod postavili svoje liste, katere bodo v nedeljo volili in izvolili. V Središču bodo naši volili in izvolili listu Jankota Štambergerja, v Ormožu listu Franca Hanželiča, v Sveinjah listu Miloha Pučkota, pri Sv. Tomažu listu Alojzija Cafa.

Kako naj volimo kršč. delavci?

25. oktober, dan občinskih volitev, je za vse naše krščansko slovensko ljudstvo izredno važnosti. Bivši diktatorski režimi so hoteli nas razkrojiti, razbiti in razgnati. Vsa država bo gledala zato, kakšen bo naš volilni rezultat, če smo še eno, če smo še strnjeni, če smo še vneti za one ideale, za katere nas je navduševal dr. Jan. Ev. Krek. Dokazati moramo, da smo še ravno tako enotni, kot smo bili in da je šel rjen oblak čez nas brez sledu. Pokazati moramo, da so razbiti tisti, ki so se zaletavali v nas in ki so nas hoteli razbiti.

Ponekod piskajo zapeljive sirene ljudske fronte. Tudi krščanske delavce vabijo za seboj. Krščanski delavci bomo preslišali glas teh sirene. Moderna ljudska fronta ni in ne more biti nikdar naša, ker je le drugo ime za »enotno fronto proletarijata«. Ta pa je zopet komunistična vaba za lahkomišelnje ljudi.

Geslo o enotni fronti je vrzel sodrug Zinovjev na komunističnem kongresu leta 1923. Po njegovem voditeljskem nauku spadajo v to fronto, ki si je nadela moderen naslov »ljudska«, anarhisti, sindikalisti, komunisti, socialisti in krščanski socialisti. Ta fronta je »praprava mas za sve-

točno revolucije» po ideologiji istega sodruga, ki ga je pravkar požrla ruska revolucija v svoji objestnosti.

Po vseh državah odklanjajo voditelji krščanskega delavstva udeležbo pri enotni in ljudski fronti. Samo pri nas se krščanski socialisti, skupnica med našim delavstvom, ogrevajo za ljudsko fronto, razbijajo našo skupnost in zapravljajo desetišino, ki smo jo prejeli od dr. J. E. Kreka.

Delavci! Naša moč in sila je le v skupnosti vsega krščanskega delovnega ljudstva. Vse itak nas je Slovencev malo. Ali naj se še dalje drobimo in izdajamo svojo stvar v zasmeh bratov in tujecev? Zato bomo nastopali enotno s krščanskimi kmeti in obrtniki, krščansko-socialističnim ljudskim frontierskim generalom pa dokazali, da so generali brez armade.

Krščansko delavstvo! Kakor ob dr. Krekovih časih pokaži tudi 25. oktobra, da si in da hočeš ostati avangarda političnih sil krščanskega delovnega ljudstva. 25. oktober mora biti bojni dan, ko bomo dali vse svoje sile na razpolago za zmago list naših mož, mi delavci pa še posebej za zmago našega socialno-političnega programa.

Socialna pomoč banovine

Ljubljana, 23. oktobra.

Sedanja uprava dravske banovine je v teku svojega poslovanja pod vodstvom bana dr. Marka Natlačenca, pomočnika gosp. dr. Majcena in drugih dodeljenih uradnikov in činiteljev v teku enega leta dokazala veliko razumevanje za lajšanje vse bede in težav, ki zadevajo prebivalstvo. Kjerkoli se izkaže resnična potreba in kjerkoli je nujno potrebna pomoč, povsod je banovina — kljub skromnim proračunskim sredstvom pokazala, da je voljna pomagati. V teku enega leta poslovanja so odpadle vse nepravilnosti, vse krivice in vse zlorabe z bednostnim fondom, s socialnim proračunom, z drugimi, za lajšanje bede določenimi zneski. Dosedanje delo sedanje uprave banovine najbolje izražajo naslednje številke:

Za prehrano pasivnih krajev in po toči prizadetih prebivalcev je bilo brezplačno razdeljeno po vseh okrajih Slovenije 157 vagonov koruze in 160 vagonov spremnic za brezplačen prevoz.

Za preskrbo brezposelnih in siromakov je bilo iz rednega proračuna in iz bednostnega fonda razdeljenih okrog 5000 podpor posameznikom, ki so prejeli skupno 595.000 Din. Poleg tega pa je bil namenjen ves bednostni sklad, ki znaša 5.850.000 dinarjev, samo za taka dela, v katerih so bili zaposleni brezposelni delavci. Za razdelitev podpor delavstvu je prispevala banovina borzi dela v Ljubljani 140.000 Din. Cestnim odborom za zaposlitev delavstva je dala banovina 612.000 Din.

Za prehrano siromašnih in brezposelnih je prispevala banovina delavskim kuhinjam in sorodnim ustanovam 170.000 Din. Raznim karitativnim dru-

štvom za podpiranje siromakov je nakazala banovina 104.000 Din.

Za prehrano mladine v rudarskih revirjih je dala banovina 84.000 Din. Za razbremenitev občinskih proračunov 37.000 Din. Za dijaške in šolske kuhinje 179.000 Din.

V domovino došlim brezposelnim izseljencem je bilo razdeljenih 1146 podpor v skupnem znesku 95.000 Din.

Neplačanih računov v državnih bolnišnicah, za katere so prosili siromašni prosilci banovino, da jih prevzame, je bilo plačanih 1.150.000 Din. Izrednih podpor banovinskih bolnišnicam je bilo nakazanih 426.000 Din.

Za oskrbo vajencev je prispevala banovina 78.000 Din.

Razdeljenih je bilo nad 160 protez invalidom v vrednosti nad 100.000 Din.

Za prehrano rudarskih revirjev je nabavila banovina dva vagona moke za 45.000 Din.

Za oškodovance po poplavih, požarih in toči je bilo razdeljenih 551 podpor v skupnem znesku 883.500 Din in en vagon semenske ajde.

Za pošiljanje otrok na letovanje je prispevala banovina raznim društvom 85.000 Din, na svoje stroške pa je poslala v uradne kolonije 350 otrok.

Povrh tega je dala banovina 12 vagonov semenske pšenice in 4 in pol vagona semenske rži za kraje, oškodovane po toči.

To so dokazi, da banovina v zadnjem letu ni držala rok križem ter da se je v polni meri zavedala svojih socialnih nalog v prid slovenskega naroda.

Osem novih mostov

Gospod ban dr. Marko Natlačen je te dni potrdil načrte in proračune za premostitev Mure pri Petanjeh. Stroški za preureditev prevoza čez Muro in njene rokave v bližini Petanjev so proračunani na 3.000.000 Din. V zvezi s potrebnimi mostnimi zgradbami bo treba urediti in na novo zgraditi skoraj kilometer ceste. Tako dolga bo namreč cesta, ki bo vodila čez Muro in njene rokave. Most, ki bo vodil čez glavno strugo Mure bo meril 95 m ter bo imel tri odprtine. Zanj bo treba zgraditi torej dva oporna zidova v sredi struge Mure. Nad dvema stranskima rokavoma Mure bosta postavljena tudi mostova; prvi bo dolg 25 m, drugi pa 22 m. Poleg tega bodo zgradili na cesti, ki bo šla v bližini Mure po precejšnjem naspisu še tri manjše mostove, tako zvane inundacijske mostove. Ti mostovi so potrebni zato, da takrat, kadar Mura prestopi bregove, ne trga cestnih naspipov. Za velikim cestnim naspipom bi namreč voda zastajala in upodjedala naspip. Ker bodo pa napravljeni še trije mostovi, bo voda, ki ne bo mogla odteči pod glavnim mostom in pod oboima mostovima na stranskih rokavih, mogla odtekati še skozi tri mostove v cestnem naspisu. Od teh treh inundacijskih mostov bo imel največji dolžino 23 m, druga dva pa bosta merila v razpetini po 10 m. Ker je za vsa ta gradbena dela v tekočem proračunu na razpolago 600.000 Din, je gospod ban dr. Marko Natlačen določil, naj takoj začno z zgradbo največjega inundacijskega

mosta. Ta most bo stal na sedaj popolnoma suhem travniku, po katerem bo šel kasneje naspip nove ceste. Dejstvo, da se bo začela zgradba takega mostu, ki sam po sebi niti najmanj ne bo mogel služiti prometu pa hkrati služi kot dokaz, da je banovina trdno odločena v prihodnjem letu dograditi vse mostove in potrebno cesto. Saj bi sicer ne zaželi graditi mosta, ki sam zase sploh ni uporaben. Okrog 15. novembra bo že razpisana licitacija za ta most, na kar se bodo še to zimo začela potrebna gradbena dela, ki se bodo nadaljevala prihodnje leto z deli pri drugih mostovih vred. Rešitev prometnega vprašanja v okolici Petanjev je s tem odločena in bo tudi drugo leto v veliko zadovoljstvo bližnje in daljne okolice izpeljana.

Gospod ban dr. Marko Natlačen je tudi potrdil načrte za nov železobetonski most čez Kamniško Bistrico v Beričevem. Proračun za zgradbo tega mostu znaša 783.000 Din. Most bo dolg 46 m, širok za 6 in pol metra. Imel bo tri odprtine, torej dva opornika v strugi. Gospod ban je naročil, naj se tudi za ta most razpiše licitacija v skrajšanem roku 15 dni, tako da bo most prišel na licitacijo v sredi novembra.

Železobetonski most, ki bo vodil čez Sušico na cesti Bušinja vas—Radovica bo tudi zgrajen. Za ta most je naročeno, naj se gradbena dela oddajo z direktnimi ponudbami, zato, da se gradnja ne bo zavlekla.

Kako je 1933 JNS zapirala naše ljudi

Kr. banska uprava Dravske banovine. Str. Pov. S. Službeno.

Arrestacije — prenehanje. Ljubljana, 28. okt. 1936.

Vsem gg. sreskim načelnikom, g. starešini sreske izpostave v Škofji Loki, g. upravniku policije v Ljubljani ter gg. predstojnikom mestne policije v Mariboru in Celju.

Osebnost!

V času volivne borbe se je v nekaterih primerih pokazala potreba, da so se poedine osebe, ki so skušale z nedopuščenimi sredstvi ustvarjati med narodom razpoloženje, nevarno javnemu redu in miru ter protivno temeljnim smernicam obstoječega stanja v državi sploh in državne politike posebej, morale napraviti neškodljive potom odzema njihove osebne svobode. To skrajno preventivno sredstvo je bilo upravičeno z ozirom na izredno važno odločitev, ki je imela pasti povodom občinskih volitev.

Po izredno ugodnem volivnem rezultatu in pa glede na okolnost, da v sedanjih dobi ni več pričakovati takih izbruhov protirežimskega udeleženja, je odpadel tudi vzrok za te izjeme mere. Vsed tega je proti rušilecem javnega miru in reda uvedli redno kazensko postopanje, dočim nam odzvem osebne svobode velja kot skrajno sredstvo, ako se zaželjenega uspeha sicer nikakor ne more doseči. Blagovolite izdati komandirjem žandarmerijskih stanic v tem pogledu primerna navodila.

Po izvršitvi naloga blagovolite okoližnico uničiti.

Ban: Marušič.

Kako bo volila slovenska Belokrajina

V Beli Krajini bo v nedeljo volilo 7 občin. Samo ena lista je postavljena v Meliki — mesto, kjer so se naši može dogovorili z drugimi poštenimi možmi, da bodi tamkaj nosilec skupne liste Malešič Ivan, katerega bodo v nedeljo volili vsi. V občini Črncmelj — okolica pa bodo naši volivci volili listu Antona Zupančiča, v mestu Črncmelj listu Pavla Klemenca, v Dragatušu listu Stefaniča Franca, v Radatovičih listu Rajakoviča Jankota, v Starem Irgu ob Kolpi listu Josipa Kapša, na Vinici listu Ivana Benca ml.

Slovenski Belokrajinci za te može v boj po zmago za slovensko misel in za gospodarsko povzdigo naše Bele Krajine!

Krški okraj bo takole volil:

V tem okraju bo v nedeljo volilo 6 občin. V Št. Rupertu so naši može postavili samo eno listo ter druge liste ni, pri Sv. Jurju pod Kumom so občani postavili dve naši listi in tudi tukaj ni nasprotnih list. V Boštanju pa bodo naši volili listu Franceta Jošta, v Krškem listu Henrika La-

zarinja, v Št. Janžu listu Ermana Alojzija, na Trebelnem listu Leopolda Grebena. Za te liste pojdejo naši može enodušno v boj!

Volitve v novomeškem okraju

V tem okraju voli v nedeljo 6 občin. V Novem mestu je postavljena samo lista naših mož z nosilcem dr. Marjanom Polenškom na čelu. — Novomeščani bodo to listo v nedeljo enodušno volili! Samo naša lista je tudi v Hinjah, kjer bodo v nedeljo naši volili listu Franca Skobeta. Drugod pa so po dve ali tri liste. Naši može bodo v Dobriču volili listu Janeza Pekolja, na Mirni listu Ivana Kašiča, v Mirni peči listu Janeza Opara, v Toplicah, kjer so celo 3 liste, pa bodo naši može volili listu Ivana Strojina.

Ker doslej naši nasprotniki nikjer v novomeškem okraju niso še dobili niti ene občine, ni dvoma, da je tudi v nedeljo ne bodo dobili. Vsi zavedni slovenski može in fantje v nedeljo na noge po zmago slovenske misli in novomeškem okraju!

Volivcem šmarskega okraja!

Volite tako, da bodo volitve izpadle, kakor so na Sladki gori: To volišče, ki se je nahajalo v istih prostorih, kjer je bil nekdo naš voditelj kot dušni pastir, je imelo 446 volivcev! Razu 17 so vsi oddali svoj glas za našo listo, tudi tisti, ki so prej podpisali nasprotno listo. Mačkovi in vsa združena kolobocija, ki je prej računala na zmago, je dobila komaj 17 glasov! Posnemajte!

Nad 150 milijonov se je vrnilo v žepe slov. ljudi

Komaj dobro leto je minulo, odkar je na krmlju države sedanja vlada in odkar vodi Dravsko banovino naš ban dr. Marko Natlačen, pa se že povsod pozna, da so se tudi nam začeli odpirati zakladi državne blaginje, ki so nam bili vsa prejšnja leta zaprti. V tej dobi smo prejeli v spodaj navedene namene sledeče vsote:

Za zgradbe in zavode	31,723.000 Din
Za cestna dela	110,920.000 „
Za podpore kmetijstvu	1,670.000 „
Za socialno pomoč	13,332.000 „

Skupaj . . . 157,645.000 Din

To še ni vse, kar nam gre! Naloga bodočih županov bo, da nam izvojujejo enakopravnost tudi pri denarju. Kdor hoče našo borbo podpreti, naj voli naše pristaše!

V nedeljo vsi na volišče! Glasujte za NAŠE liste

„Punktašem smrt!“

Rajhenburg, 23. oktobra.

Ko bodo v nedeljo, dne 25. oktobra t. l. občinske volitve v sosednjih občinah: Blanca, Sevnica, Krško, Brežice, naj mimogrede spomnimo naše Posavce na dogodke ob občinskih volitvah leta 1933 na Posavju. Morda bi se na te dogodke človek ne bil spomnil, pa je k sreči privozil pred nekaj dnevi v Rajhenburg na obisk tovorni avto, na katerem so svetile tri karabinke. Ljudje so se spraševali, čemu svetili podnevi. Pa so se takoj budomošneži spomnili, da radi tega, da bi se ljudje lahko natančno prepračili, da ni to tisti avto, ki je pred tremi leti ob občinskih volitvah skrbel za stalno volilno reportažo v Posavju.

In ta avto je bil prvi povod, da smo se spomnili na tiste žalostne čase pred tremi leti... Skoznje kraje: Dobova, Arlič, Brežice, Rajhenburg, Senovo, Blanca in Sevnica je ves dan občinskih volitev z veliko brzo vozil tritonski tovorni avto, natrpan s tako zvano »nacionalistično mladino«, med katero pa smo opazili tudi že »upokojeno mladino«. Avto je bil skrbno okrašen, pa ne z narodnimi motivi, o ne, z orjunaškimi. Na avtu je namreč bil prilepil velik plakat z napisom: »Punktašem smrt!« Pod napisom pa je bila skrbno narisana mrtvaška glava in kosti. Mladina in starina na avtu si je dajala duška, pa ne s prepevanjem jugoslovanske himne, kakor bi človek mislil. S stisnjenimi pestmi, s katerimi je žugala mirnim občanom in vzklikali: »Živijo JNS!« — Punktašem smrt! Na gavage z njimi! Smrt farjem! in še s podobnimi cvetkami iz JNSarskega besednega zaklada. Tuintam so naši zavedni posavski fantje in moške, tako mimogrede, privedli avtomobilu sprejem, kakršen se spodobi. V Rajhenburgu se je zgodil neljub incident, ki je pokazal, kako korajžni so bili ti ljudje na avtu: Po cesti sta privozila dva mlada moža. Ker so »nacionalisti« na avtu tučili in vpili, jim je eden teh dveh pokazal s prstom na čelo, češ, da so neumni. Takoj je omladina poskakala iz avtomobila in hajd nad pre-

držneža. Mislili so, da bo takoj smuknil s kolesom iz bojazni pred njimi. Pa ni bilo tako. Može je vrigel kolo za cesto in se pripravil za borbo. Toda presenečenje! Se ni imel več za nikomur boriti, ker so junaki takoj iz strahu pred enim samim možem poskakali na avto in odbrneli z mrtvaško glavo dalje, kakor da je njih samih strah pred njo. Pred senovsko šolo, kjer je bilo volišče, so se ustavili za hip, se pozdravili s tamošnjimi tovariši ter se zopet odpravili. Ljubi senovški tovariši so jim ljubezljivo mahali z belimi rokami v slovo.

Pa se spomnimo še, kako so na senovškem volišču delili punktašem broce in kako so rajhenburške očetne trapiste suvali, da so padali po tleh. Ob 2 popoldne so sedanega banskega svetnika g. Trainika odstranili z volišča. Tedaj se je tudi izrazila znana oseba, ki je letos zginila kot kafa iz naših krajev, da klerikali ne pridejo nikdar več na površje. Pa se je sedaj zgodilo nasprotno: klerikali so prišli na površje, oni pa v pozabo.

Ko so zvečer po volitvah organizirali senovški in rajhenburški nacionalisti spreved, je bilo tako vpitje in kričanje, da se je edini rajhenburški bik v hlevu splašil, tako da so ga domači ljudje komaj spravili nazaj v hlev. Na vsak način se je pač hotel pridružiti tam, kjer so bili njemu enaki. Star možakar, ki se je slučajno tedaj nahajal na cesti, ko se je sililo to vpitje, se je skrivil v bližnjo hišo, misleč da so pridrveli z Pohorja vsi divji — saj veste kdo. Tudi okoli župnišča so imeli stražo s koli in gorjastimi tisti večer ti naši nacionalisti. In še mnogo, mnogo...

Tega ne pišemo za propagando za volitve, ker pri nas je že napravil dne 29. junija letos »Pof« svoj »Cof« z nič odborniki in 26 glasovi. To naj bo samo v spomin njim, ki so nam grozili s smrtjo in križevim potom, pa so šofnili tja, odkoder so prišli. Morda bodo čitali to... Naj potočijo solzo kesanja in naj se vsaj sedaj spanetujejo.

Ljutomer za listo g. Petra Potočnika

Temelj smotnemu državnemu gospodarstvu so pravilno urejena občinska gospodarstva. V dobro urejenem občinskem gospodarstvu je vsakemu občanu odrejen njegov delokrog. Uspeh vsakega gospodarstva zavisí od proizvodnje in organizacije dela.

Volilni odbor kandidatne liste g. Petra Potočnika v Ljutomeru si je med drugim nadel prekrasno nalogo, da je spravil na svojo listo osebe, ki jim je mar gospodarsko delo in se zato ne strajajo nobenega truda. Odboru je bilo ležeče na tem, da se v prenapeti politični borbi ne bi drolila energija, ki bi bila sicer potrebna na drugem mestu, za zboljšanje občinskega gospodarstva.

V cilju čim intenzivnejšega gospodarskega dela v občini se je tudi nasprotni skupini g. Kuhariča ponudil kompromis pod najugodnejšimi pogoji, katera ponudba pa je bila od nasprotnikov gladko odklonjena. S tem je nasprotna skupina dokazala neke svoje politično nestrpnost, marveč tudi vso svojo gospodarsko nesposobnost.

Posvetva mestne občine Ljutomerske obsegajo 96 ha zemlje. Za upravljanje takega kmetijskega gospodarstva je pač neobhodno potrebno, da se pritegnejo k temu neke najboljše gospodarji, ampak v prvi vrsti kmetijski strokovnjaki. Če se absolutni kmetijski šol uspešno udeležujejo v kmetijskih strokovnih organizacijah, bo njihovo strokovno znanje dobrodošlo tudi v občinskem kmetijskem gospodarstvu.

Z odklonitvijo kompromisa je ostala nasprotna lista g. Kuhariča nele brez zaželjenih činiteľjev, temveč tudi brez slehernega absolutnega kmetijskih šol, s čemer je ta lista postavljena pred združeno listo g. Petra Potočnika daleko v senco. Ugotavljajoč to okolnost, apelujemo na uvidenost in vso razsodnost ljutomerskih volilcev, ki so postavili na listo g. Petra Potočnika kar tri absolutne kmetijskih šol, kar v največji meri spričuje gospodarsko delazmožnost celote.

Poleg umnih kmetovalcev se naslanja naša lista na vseskozi sposobne in delavoljne kandidate iz vrst delavcev, obrtnikov in državnih ter privatnih nameštencev.

Vsakomur je jasno, da je to popolna harmonična celota, ki more jamčiti za uspešno in plodno delo v občinskem gospodarstvu.

Zavedajoč se svojih dolžnosti napram gospodarski skupnosti bomo stopili Ljutomerčani na dan 25. oktobra 1936 zmagovestno na volišče ter dokazali nasprotnikom moč naše pravilne zamisli, ki temelji na načelih gospodarske sloge, pravičnosti in poštenosti.

Zivela zmaga ljudske liste g. Petra Potočnika!

Volivcem v Rušah

Volilni listi občine Ruše je treba pravilno proučiti, da se razjasni, odkod in čemu podle klevete, ki dnevno padajo na pristaše naše liste narodnih Ruš. V Rušah se pač pridno uporablja teroristična metoda osebnega blatenja in gospodarskega uničevanja pripadnikov liste narodnih Ruš. Ta metoda tujine je itak v Rušah že povzročila velik razdor gospodarske skupnosti. Združeni teroristi so namreč leto za letom iz domačih društev in zadrug izločili vse Rušane sožitnega narodno gospodarskega značaja, zdaj jim gre še za zadnje postojanko, rusko občino, da se tudi tja prenese tuj strahovlada. Do teh odnošajev niso imeli Rušani nobenega povoda za naglašanje pojavor fašizma, orjunaštva, pofovstva, komunizma, boljševizma, danes pa je tozadevna ljudska sodba soglasna.

Pri borbi za občino pa je še najbolj znatno dejstvo, da je nosilec nasprotne liste oseba, ki se sama prav dobro zaveda, da kot nameštenci in plačani občinski blaginik ne more biti postavljen za kandidata na prvih šestih mestih kandidatne liste, ne more biti ne v novi upravi in tudi ne zupan, pač pa je nosilec liste, da iz delavskih vrst izvabi več glasov za svojega namestnika. Dolžnost je, da so volilci in oblast na ta slučaj opozorjeni, zaupanje, ki ga da volivce le določeni upravičeni osebi, ni predmet igračkanja. Rušanom se nudi zlata bodočnost, če se je res priporočalo splošno bojkotiranje soobčanov, ki so na naši listi narodnih Ruš. Tudi na božanstvo denarnega zavoda je opaziti dvojno lice, eno enim prijazno prizanesljivo, seve za dobro volitve, drugo drugim mrzel kamen. S takimi doslej v Rušah neobitajnimi metodami se ne pride daleč, ker so to žalostno pesem občane naučile ptice tujih logov.

Kdor veliko obljublja, malo da! Volilni letak nasprotne liste je tako širokousten, da obljublja reči, ki niti niso v pravnem območju občine, naravnost smešne so sanje, kako se bodo žudežno brez svikanja bremen poleg najlepše šole še ustvarili skoraj velemestne Ruše. Naša lista ne pozna nobenih praznih obljub, osobito še dandanes pri

obupnih gospodarskih razmerah in pri občutno težkih občinskih bremenih. S praznimi obljubami se lahko norčujejo te tiste srčne izjeme, ki so slepe pokorno orodje tujega kapitalizma, ki imajo stalne mesečne dohodke in ugodne službe. Trpinji, na dan občinskih volitev si zagotovite boljše kruh, nego so drobtinice z bogatinove mize! Naša lista vam naglašava svojo načelno geslo, naj si narodno-gospodarski občani in volilci lastne zadeve sami rešujejo po svojih najbližjih zaupnikih iz vseh stanov. Prvi pregled kandidatov naše liste pa vam tudi potrdi resnice gesla, na njej so zastopani vsi stanovi iz vseh krajev, odbrani so moške, ki se jim lahko vsak odkrito zaupa. Vsak volivce odloča sebi in svojem bodočnosti, torej mora biti tudi sebi in svojem: najbližji, da bo volil našo listo, na kateri je nosilec Josip Jurše.

Volilci občine Rakek!

V nedeljo, 25. oktobra se bo odločilo, ali bodo našo obmejno občino še komandirali prosluli JNS-arji, ali bo še Tavčar s svojo kliko strahoval vso občino. Obmejna občina smo, samo opek pas nas loči od druge države, zato ni vseeno, kdo bo imel našo občino v rokah. Ali naj še nemoteno gospodari zloglasni JNSarski režim, ki se veže, kjerkoli nastopa, z raznimi prevratnimi elementi. Nečemo komande raznih pojarjev, denuncijantov, izkoriščevalcev, ki so naše poštene ljudi ovajali pri raznih oblasteh, samo da bi jim škodovali. Skrili so se pod krinko gospodarske liste, ker si ne upajo s pravim imenom na dan. Ali veste, da sta Tavčar in Pušenjak še vedno glavna stebra »pomlajene« JNS? Oba še rešujeta razbito barko pojarjev. Če hočemo, da bomo imeli kje kaj zaslobe, če hočemo, da bo naša občina biser v vencu slovenskih občin, ki bodo ta dan pomedli JNS komando, potem je naša dolžnost, da vsi kot en mož moško glasujemo za našo listo, ki je lista stranke slovenskega ljudstva in našega preizkušenega voditelja dr. Korošca. Tavčarju in njegovim privržencem ne zaupamo. Revizije od strani banske uprave uspeh je bil, da so razrešeni Tavčar in več članov uprave. Če jim oblast ne zaupa, ali jim bomo mi? Vse gostilničarje in trgovce, ki trobijo z njim, je Tavčar pobral na svojo listo. Ljudje božji, mislite s svojo glavo, ne pa z glavo teh vaških mogotcev. Nikar ne mislite, da vam ne bodo hoteli več prodajati pijače in živil. Se prosili vas bodo. Slivčani, kdo vam je občistil požiralnike, da vaših njiv in travnikov ne bo več prepravljalo blato? Kaj je storila občina, da bi izginilo to »blatno jezero« med Uncom in Rakekom? Skoraj bi se lahko vozili po njem s svojo barko. V nedeljo je ura, da pridejo novi moške v upravo občine, moške, ki bodo imeli za seboj oblast, ki jim bo šla na roke, kjerkoli bo potreba.

Pripravili smo bojna kopja, ničesar se ne bojimo, razen Boga. Razgibana je občina kakor še nikdar prej in enodušne klic gre povod: da nam Tavčar županil ne bo. Oči vseh dobrih Jugoslovancev se ozirajo proti naši mejni in nestrpno čakajo, da tudi Rakek stopi v vrsto naših slovenskih občin, prostih verig JNSarskega režima. Pojdimo vsi z dr. Korošcem in volimo listo našega kandidata Andreja Modica!

Slovenska Bistrica

Za časa volitev morajo biti volilci pripravljani na vse močote trike. Tako so tudi po našem mestu razboznali, da je JNSarski veljak baje dal svojim iz itak redkim pristašem parolo, naj volijo in agitirajo za »sracije gnezdo«. Češ takšen odbor bo banska uprava itak v kratkem razrešila, medtem pa bo g. dr. Pučnik pridobil na času, da sestavi svojo JNSarsko listo, kar se mu doselej ni posrečilo. Na ta način bi JNSarji zopet od mrtvih vstali. Mi zelo dvomimo, da bi se upal kdo prevzeti takšno odgovornost, da bi na ta način škodoval vsakemu okraju, da bi verjel v ta žudež in dajal taka navodila. Tudi izgleda, da te bedarije trobijo predvsem ljudje, ki so dobili broce že od g. dr. Pučnika in tudi povsod drugod. Toda, če bi bili volilci tudi tako zaslepljeni in bi si izvolili namesto resnih in pametnih gospodarjev naše »sracije gnezdo« in, če bi tudi banska uprava našla tehtne razloge, da bi razrešila predstavnika liste dolžnosti župana, s tem še ni rečeno, da bi razrešila celoten občinski odbor. Ti ljudje namreč eproti pozabljajo, da ne živimo več v času JNSarskega režima. Ljudem, ki so v svoji JNSarski zagrizenosti res vsega sposobni, povemo, da bi tudi ta bič, ki si ga močote želijo, padel po njihovih hrbtih. Pa imetje občinski odbor iz »sracije gnezda«, pa naj vam gospodarijo ti »strokovnjaki in delavci«, ki so si baje že določili bodočega občinskega tajnika, bivšega »Militärreferanta«, ki danes zares potrebuje denarja in je že v praksi pokazal svoje »gospodarske zmožnosti«. Naj vam gospodarijo ljudje, ki se jim sedaj smejeje in mislite, da bo banska uprava napravila iz njih mučenike in preganjance! Gospod minister dr. Krek je pred kratkim dovolj jasno po-

vedal, kaj zato, če v Bistrici pokažete sedanjemu režimu rogove kakor polži! Interesantno je to, da korobač, ki so ga JNSarji spletki za svoje nasprotnike, sedaj najbolj primerno pada po njihovih hrbtih: samo škoda, da ga premalo uporabljajo!

Tudi javne volitve bodo enkrat prav prišle, da bomo vsaj vedeli, kdo si upa sedaj zlorabljati svobodo. Volilci, bodite pripravljani na še hušje slagarje. Saj vsi vemo, kje je tista čarobna kuhinja, kjer kurijo z maščevanjem in iz osebnega sovraštva kuhajo najbolj smrdljive bombe. Mi pa smo prepričani, da bo razsodnost premagala predsodke, sovraštvo in vse nečedne človeške slabosti, ter bodo vsi volili tistega, ki mu vodstvo občine lahko brez skrbi zaupa, to je našega kandidata g. Kaca.

Vuhred

Naša kandidatna lista z nosilcem Antonom Kraljem je potrjena in bo tudi izvoljena, če bodo volilci naši kakor antonjevski prav presodili naše kandidate — in pa delo kandidatov nasprotne liste, o kateri — sodeč po obč. volivnem zakonu — ne moremo reči, da bi bila neoporečna, saj so na njej kandidati, ki ne smejo voliti, še manj pa izvoljeni biti. Sicer pa naj to odloči sodišče, v čigar objektivnost ne dvomimo prav nič, da bo razsodilo in ukrenilo tako, kakor zakoni zahtevajo.

Nasprotna lista je sestavljena po večini iz JNSarjev, socialistov in tudi kak komunist bi se našel. Morda celo mačkovec. »Po njih delih jih sodite,« stoji neke zapisano. O delu JNS bi vedeli povedati bivši obč. odborniki, žagarji, kmetje — sedaj najemniki, vuhreška graba (!), ceste, bivša obč. uprava itd. itd. Socialisti in komunisti naj pogledajo na Španko. Pa kaj bi naštevali njih grehe! Kdor ima količjak soli v glavi in mozga v hrbtenici, bo obrnil hrbet »nasprotnikom« ter volil brez strahu listo Antona Kralja. Le ta lista je prava, ker je lista našega voditelja dr. Antona Korošca. Zivela zmaga JNZ v nedeljo, 25. oktobra!

Litija

Volilna borba je pri nas dosegla svoj višek. Nasprotniki, navajeni zmagovali le pod senco banoetov, sile in terorja, so končno sami uvideli, da oodo poraženi. Da bi še rešili, kar se rešiti da, so razvili agitacijo moža do moža. Vso Litijo in okoličje so preplavili s kričečimi letaki, kjer se čisto po židovsko ponujajo v kup. Na teh letakih obrekujejo in gromadijo klevete in laži na kandidate naše liste, najbolj seveda na nosilca g. Hinka Lebingerja. V svoji ogabnosti so v znani ljubljanski centrali dali litografirati grd letak, v katerem izvijajo golido gnojnice na našega nosilca, seveda brez podpisa, ker se zavedajo, da je vse od začetka do konca grda laž, kar v tem letaku pišejo. Oddali so pisma na ljubljanski pošti, ne da bi navedli, kdo je te letake litografiral ter seveda brez podpisa tistega, ki je to pisal, da nihče ne more obrekljivca izročiti sodišču. — Ti letaki so tako ogabni, da mora celo zmerne nasprotnike obiliti rdečica sramu. Mi se v volilni agitaciji poslužujemo samo dovoljenih agitacijskih sredstev in nam ne pride na um, da bi s kričečo reklamo in s morjem letakov lovili kaline na lim, ali da bi o nasprotnih kandidatih razsrijali tako lažniva obrekovanja. — Na vso to gredboj bo volilci litijske občine prav temeljito odgovorili v nedeljo, 25. oktobra, ko bo zmaga naše liste tako odlična, da bo nasprotnim fašistom in komunistom enkrat za vselej odklenkalo, naši kandidati pa, ki jih v svojem smrtnem boju in strahu sfanatizirani nasprotniki polivajo z gnojnico, dobo ta dan prejeli iz rok zavednih volilcev popolno zadoščenje.

Kako dela Kmetijska družba za slovenskega kmeta

Ko so z glasovi delegatov, ki niso bili upravičeni glasovati, leta 1932 dosegli nekateri gospodje, da se je Kmetijska družba v Ljubljani razšla in da je nato premoženje te družbe prevzela nova zadruga, ki se imenuje tudi Kmetijska družba, so ti gospodje pripovedovali, da je to potrebno zaradi koristi slovenskega kmeta. Rekli so, da bo samo na ta način omogočeno, da ne bo Kmetijska družba nekako sredstvo političnega izrabljanja po eni ali drugi stranki. Niso pa povedali, da so ravno ti gospodje imeli odločilno besedo pri Kmetijski družbi skoraj skozi vsa leta in da so jo torej oni politično izrabljali. Ko je bila tako ustanovljena s premoženjem prejšnje Kmetijske družbe, ki naj bi bila predstavnica in zastopnica vseh slovenskih kmetov, nova zadruga, so rekli ti gospodje, da bo sedaj skrbela Kmetijska družba kot zadruga z vsemi silami za koristi slovenskega kmeta. Kako pa skrbi ta družba za koristi slovenskega kmeta, kaže precej dobro tale posel kmetijske družbe iz zadnjega časa.

Pri trgovinskem ministertvu v Beogradu je urad za kontrolo izvoza živine. Ta urad deli tudi kontingente za izvoz živine na posamezne banovine. Tako je pred kratkim razdelil kontingent 2500 govedi za izvoz v neko tujo državo. Ker je pravilno, da se pri trgovini s kmetijskimi proizvodi čim bolj izključi prekupčevanje, so dobile del kontingenta pri nas tudi tri zadruge in sicer: Gospodarska zveza za 148 komadov, Kmetijska družba za 84 komadov in Ekonom za 42 komadov. Razen tega so dobili del kontingenta za Slovenijo tudi še privatni trgovci. Ta kontingent bi morala seveda vsaka zadruga izrabiti sama, ako pa tega ne more, naj bi ga odstopila drugi zadrugi ali pa privatnemu trgovcu. To je Kmetijska družba tudi napravila, toda tako, da je kontingent prodala, in sicer zahtevala za komad izvožene živine do 500 Din. Seveda bo kmet za vsoto, ki jo je moral plačati trgovec. Kmetijski družbi za kontingent, živino ceneje prodal, Kmetijska družba pa bo prišla na lep način do denarja. Pri tem pa je napravila Kmetijska družba še to, da je prodala kontingent ne slovenskemu trgovcu, ampak agentu iz Zagreba, ki je nato ta kupljeni kontingent prodal naprej.

Ze pred leti se je govorilo na raznih občinskih zborih Kmetijske družbe in tudi pisalo po časopisju, da prodaja Kmetijska družba kontingent za izvoz konj v Nemčijo. Takrat je prodala Kmetijska družba kontingent okrog 60 konj nekemu neslovenskemu izvozniku po 900 Din komad. Ta izvoznik je nato kupil v Sloveniji kakih 10 konj, ostanek pa izven Slovenije.

Za toliko je bil že takrat prizadet naš slovenski kmet. Radi kritike, ki jo je izval tak način »trgovanja« Kmetijske družbe pred leti, smo bili prepričani, da se bo Kmetijska družba res ravnala po tem, kar so nekateri gospodje na občnem zboru 29. dec. 1932, ko je bila ustanovljena zadruga Kmetijska družba, obljubovali. Iz spredaj opisanega slučaja pa vidimo, da so bile tiste besede samo obljuba, da pa v resnici in v praksi postopa Kmetijska družba tudi kot zadruga s takim kupovanjem prav malo v korist slovenskega kmeta, katerega hoče zastopati.

Trzin

V Trzinu dr. Korošec nima nasprotnika, vsaka hiša ga visoko ceni in spoštuje. Tako se glasi v zadnji številki Domoljuba dopis g. A. Perneta, J. svetovalca in predsednika nekdanje trzinske JNS, ki odgovarja na naš dopis, priobčen v štev. 42. Domoljuba. Neizrečeno bi bil vesel, ako bi bila njegova izjava resnična. Brez skrbi bi postavljali naši fantje in moške mlaje v počastitev dr. Korošca, brez skrbi bi lepili lepake (ozirova vabila) na sestanke in shode JNZ. Kolikor časa pa se dogajajo žalostna dejstva, da se podžagajo mlaji, trgajo in odstranjujejo lepaki, je njegova trditve nerisnična, akoravno je je priobčil naš časopis. Dobro se zavedamo, da v volilni borbi v agitacijske svrhe — z zadnjem času — ime g. dr. Korošca tudi nasprotnikom sladko doni in služi v dobro. Svetovalci bi dopisniku, naj si dopis, na katerega odgovarja, v bodoče bolj podrobno ogleda, da ne pride v protislovja. Res je, da ima župan g. Colnar po 30 letnem modrem delovanju nevenljive zasluge za našo občino ter je kot mož resnega dela skoraj pri vseh občinskih visoko spoštovan. Te časti mu nobeden ne jemlje. Škoda je le, da je mož že ostareel in današnjemu delu ne bo več kos, kar je že sam pogosto izjavil. Ni pa resnica, da bi g. Colnar prevzel mesto nosilca liste po ljudski volji. Saj se sestanka JNZ v svrhu postavitve kandidatne liste ni udeležil in se tudi ni opravičil. Nihče ne oporeka, da g. Colnar ni vabil volilnih upravičencev na sestanek JNZ, pač pa ugotavljamo, da on samo kot član JNZ, četudi predsednik občine, ni merodajen sklicavci volilnega sestanka JNZ ter je od njega sklicani sestanek za člane JNZ nemerodajen. Sicer bi g. Colnar kot predsednik občine moral vedeti, kdo je upravičen sklicavati sestanke. Za občino pač on, za JNZ pa samo predsednik oz. krajevni odbor JNZ. — Še nekaj o »farski bandi«. Ni res, da bi bil Colnar odklanjal kak kompromis s farsko bando, tako trdi Domoljubov dopisnik. Da, tega tudi mi nikdar trditi nismo. Poročali pač smo, da prava lista g. Ložarja združuje vse poštene misleče, v enakopravnem duhu delujoče moške, dočim se za hrbtom g. Colnarja skrivajo ostanke JNS, ki izjavljajo, da odklanjajo vsak kompromis s »farsko bando«. Tako se je glasilo naše poročilo in pri tem tudi vztrajamo. G. Colnarja pri tem nismo prav nič napadali. Ponovno ugotavljamo, da je oficielna naša lista le lista Fr. Ložarja, p. d. Zankarja. Na Ložarjevi listi so samo naši ljudje, na Colnarjevi listi je pa le 6 naših mož. Kdor ima čut za dobrobit svoje občine, kdor se strinja s politikom dr. Korošca, ne bo nasedal trenutno spreobrnjenim političnim agitatorjem, kateri v svoji dobrobiti potvarjajo resnico. Na vsa natolčevanja nekaterih trzinskih modrijanov pa bo vsak zaveden Trzinec v znak protesta oddal svoj glas za listo Franca Ložarja. Andrej Kecelj, predsednik krajevine JNZ v Trzinu.

Izmed 225 občin je 87 občin postavilo le naše liste!

Za nedeljske občinske volitve so naši somišljeniki postavili 260 kandidatnih list, na 40 kandidatnih listah so nastopili skupno z neoporečnimi možmi najsorodnejših političnih smeri. Pristaši »skupne opozicije« so s svojimi listami nastopili v 110 občinah, pristaši JNS pa samo v 6. V eni občini so s svojo listo nastopili tudi — pristaši voditelja borbašev Hodjere (ti pa res vedo, kaj je nardou treba)!

V 87 občinah, ki imajo v nedeljo volitve, kandidirajo samo naši pristaši.

Ptuj

V trgovini zasaden tat. Na ptujsko odgonsko postajo je dospel s spremstvom iz Sarajeva, 35-letni Ivan Flegarič, pristojen v občino Dornovo pri Ptuju. Na policijski stražnici so Flegariča prevzeli in ga odpravili istotako po odgonski, toda brez spremstva v njegovo 7 km oddaljeno občino Dornovo. Mesto, da bi se podal takoj na svojo pot, se je utihotal v trgovino Legvart Drage v Panonski ulici, kjer si je nabasal blago in jo hotel pobrisati. Tatu pa so pravočasno opazili in obvestili policijo, ki je Flegariča spravila na stražnico in mu izprala vest. Tatvino je trdozvrtno tajil in postal celo nasilen. Šele ko so ga malce preiskali, je padlo na tla 10 naglavnih robecev, ki jih je imel skrite pod srajco. Ko pa je policija še malo dalje brskala po spisih, je ugotovila, da je možakar izgnan že iz vseh večjih mest ter da ima precej kosmato vest. Flegariča so izročili okr. sodišču v Ptuju, kjer so ga obsodili na tri tedne zapora, po prestani kazni pa na izgon tudi iz Ptuja.

V Ptuju je umrla Frančiška Mahorič, soproga gostilničarja in veleposestnika Franca Mahoriča. Dosegla je starost 71 let. N. v. m. p.!

Jugoslovanska češkoslovska Liga v Ptuju bo proslavila v dvorani Glasbene Matice v Ptuju danes ob 20 češkoslovska državni praznik »28. oktobra« z lepim programom. Občinstvo je dobrodo vabi k obilni udeležbi.

Trbovlje

Igrali bomo zopet to nedeljo v Društvenem domu napeto in pretresljivo igro iz diaškega življenja »Luž z gorac«. Začetek točno ob pol štirih.

Zračna obramba. Poskusne vaje zoper napade iz zraka se vršijo že nekaj časa. Znake za bližajočo se nevarnost dajo s Sv. Planine. Prebivalstvo se je že privadilo, da disciplinirano na dano znamenje sprazni ceste, ali pogasi luči. Obrambno akcijo vodijo gasilci in občina.

Učiteljev manjka. Pri Sv. Katarini je na tri-razrednici samo en učitelj. Učiteljskih kandidatov pa je dovolj. Upajmo, da bo finančni minister čimprej dobil sredstva in nastavil mlade moči, da se zasedejo izpraznjena mesta.

Varstvo gozdov - narodna zaščita

Za nižjo gozdarsko šolo v Mariboru

Vrednost gozdov ima med najširšimi sloji svojo bližino in največkrat edino asociacijo v kurivu in lesenih žagah, mnogi posestniki in lastniki pa pojmujejo gozd pod pritiskom razmer kot neizčrpljiv vir denarnih sredstev, s katerimi krijejo razne datjave in potrebe, imajo ga za zakladnico, kamor človek lahko poseže ob vsaki priliki in vsakem obsegu. V opredelju in najbolj viden je les, glavni gozdni produkt, ki je tako neobhoden po svojih fizikalnih posebnostih in obenem bogato skladišče važnih kemijskih snovi. Toda gozd ni količina lesa in dreves, temveč skupnost tal in drevja, ki ga določajo klimati. Prav to tlo pa je prvenstvenega pomena v pokrajini, kakršna je Slovenija, zaradi svojevrstne konfiguracije, ki lahko ogrozi samo narodno ekostencio. Kakor hitro se namreč pojavijo goličave, jim sila padavin izpira in odnaša zemljo in časom se porajajo hudourniki, ki z živo silo svoje lave kvarijo podnožja, rušijo zgradbe in naselja ter zasipavajo plodno polje. Razdiranju take vrste se more upirati samo gozd, in kjer gozdov ni, zagospodari kras. Gozd torej vrši dvojno nalogo, daje dvojno korist: neposredno korist svojih produktov in posredno nam koristi, ker čuva tlo, štiti agrikulturo nižin in varuje naselbine.

Gozdov že davno ni več v tolikem izobilju, da bi jih šteli k dobrinam sveta, kakor eta zrak in sonce, — z gozdovi je treba gospodariti. Toda ravnanje z njimi ni enostavno in danes ne zadostuje več splošno gozdarsko razumevanje, temveč je potreben bistroumnejši vpogled v naravo in značilnosti gozdnega gospodarstva. Naglost sprememb in družabnega toka se sicer pomiri na pragu gozdov in ne more v celoti vanje, ali ta konzervativnost še ne pomeni pomanjkanja razvoja in zapletenosti, ki zahtevajo vedno več poznavanja in umevanja od gozdnega posestnika. Slovenija ima skoraj samo male in srednje gozdne posestnike, njih položaj in stanje gozdov pa kažejo nujno potrebo večje gospodarske prosvete. Inženjer Stanko Sotošek, ki predava na nižji gozdarski šoli v Mariboru ugotavlja v Sumarskem listu (št. 5—7, 1936), da so gozdovi imenovanih posestnikov v Sloveniji skoraj vsi preizkušeni ali pa nepravilno gojeni in napačno izkoriščani. Zato je treba pravilno uravnati prvotni pogled in odnos do gozdnega gospodarstva in nanj navezati smernice in sredstva delovanja. Ravnanje z gozdovi je stvar celih rodov in splošna narodna last, nekoristni in škodljivi posegi prizadevajo naslednja pokolenja in jim sodoločajo usodo. Klasičen primer nam je Krk. Ta je bil včasih pust otok z golim kamenjem, zdaj pa so bogati, senc polni gozdovi najmočnejši pogon tujkega prometa, kar je delo gozdarskega strokovnjaka Belje, ki so ga hoteli kamenjati zaradi žrtev pogozdovanja, po smrti pa so mu naslednje generacije postavile spomenik. Neobhodno strokovno znanje, ki obsega celoten kompleks z osrednjimi pojmi sadnje, gojenja in urejevanja gozdov, more v primerni količini dati tistim, ki ga potrebujejo, samo odgovarjajoč zavod. Šola lahko omogoči slovenskemu ljudstvu, da bo kos nalogam, ki jih zahtevajo sodobnost. Smiselno gospodarjenje teži namreč k intenzivnosti in gre za tem, da trajno razvije v gozdu najvišjo korist ne le po količini, temveč še bolj po vrednosti. Zato je Sotošek pravilno nakazal pot, ko piše v zvezi s 15-letno zgodovino mariborske gozdarske šole: »Končno, od vsakega srednjega posestnika bi se morala zahtevati usposobljenost za logarja ali gozdarja.« (H.) Zahtevam slovenskega gozdarstva se bo dalo zadostiti samo tako, da se nepreklicno zavaruje oboje in omogoči ugoden razvoj Nižje gozdarske šole v Mariboru, ki je edini gozdarski prosvetni zavod v Sloveniji. To je prva velika in javna potreba in zahteva slovenskega gozdarstva in v narodnem interesu leži, da vključi banovina stalno in zadostno postavko za to šolo v svoj proračun.

Prve odloke za Nižjo gozdarsko šolo v Mariboru je izdal dr. Anton Korosec, takrat minister za gozdove in rudnike. Otvorili so jo 1921. leta, in od tedaj naprej je sicer poslovala, toda nad njenim življenjem je neprestano visel Damoklejev meč. Država je kaj kmalu zapustila to svojo pastorko, ki je našla zavetja le pri banovini. Toda svojo

upravičenost in koristnost, ki sega že čez meje dravske banovine v celotno državno področje gozdarstva, je šola dokazala v teku 15 let s tem, ker je dajala in daje potrebno strokovno izobrazbo gozdarskemu pomožnemu osebju, ki je namenjeno javnim službam. Pomožno osebje vrši manjše tehnične posle pri raznih pripravljanih delih, pri izkoriščanju gozdov, pri pisarniških in risarskih delih itd., manjša in srednja posestva jih jemljejo za upravitelje. Koliko važnosti za našo državo je zadostno število primerno izobraženega pomožnega osebja, nam kažejo površinski odnosi absolutnih gozdnih tal, ki obsegajo pri nas sedem milijonov hektarov; od tega je ena četrtna gola, druga četrtna porasla z grmičevjem in komaj ostali dve četrtni nosita gozdove, ki pa mnogo trpijo zaradi nezadostnega varstva. V državi imamo dvoje šol, v Mariboru in Sarajevu, ki skrbita za izobrazbo pomožnega osebja, gozdarjev in logarjev. Obe šoli eta potrebni in eta zadostni. Mariborski zavod so že doleže obiskovali kandidati, ki so se pripravili izven naše banovine, vendar je marsikoga zadržala prvotna negotovost do zadnjega časa, ali bodo težaji odprti ali ne. Ker je torej Nižja gozdarska šola tudi v državno gozdarskem pogledu koristna in pomembna, bi morala država prevzeti zanjo del bremen in tako omogočiti stalno in urejeno poslovanje zavoda.

Gozdovi niso samo veliki činitelj naše materialne, temveč tudi podlaga družabne in duhovne kulture, saj se ima Nemčija le svojemug iglastemu drevju zahvaliti, da je nekdanj s knjigo preplavila svetovni trg. Napredovanje gozdnega gospodarstva v državi in banovini pa zavisi od zadostnega števila strokovno izobraženih ljudi in od javnega razumevanja.

Tudi Maribor zida

Bilanca letošnje gradbene sezone

20 novih zgradb v vrednosti 15 milijonov zgrajenih — 56 zgradb v vrednosti 28 milijonov se zida — 64 stanovanj gotovih, 134 predvidenih — Gradbeniki in šušmarji

Maribor, 22. oktobra.

Zgonja letošnja zima nam bo prinesla skoraj tudi zaključek gradbene sezone, ki je bila letos v Mariboru nenavadno živahna. Malo je bilo v povojni dobi let, ko bi se v Mariboru toliko zidalo, kakor letos, pa še takrat so prevladovala večinoma javne zgradbe in javna dela. Letos pa je javnih del le malo, z izjemo nove šole v Magdalenskem predmestju. V tekočem letu se je dogradilo v Mariboru 5 visokopritličnih stanovanjskih hiš, 8 enonadstropnih, 2 dvonadstropni, 2 trinadstropni, 1 štirinadstropna, 1 dvoriščno stanovanjsko poslopje. Dalje se je zgradila 1 industrijska zgradba, 5 nadzidkov, 3 prizidki, 15 pa je bilo preureditev. Dograjena bo letos nova šola v Magdalenskem predmestju. Vrednost vseh vseh zgradb se čeni na 15.000.000 Din, od čigar odpade samo na novo šolo 8 milijonov Din. Stanovanj se je dogradilo letos 64 in 7 stanovanjskih sob. Od tega je 1 stanovanje, ki obstaja od 12 sob s pritliklami 5 stanovanj je petosobnih, 4 štiriosobne, 12 trisosobnih, 34 dvosobnih in 8 enosobnih.

Gradijo pa se letos še: 1 štirinadstropna stanovanjska in obratna hiša, 1 trinadstropna stanovanjska, 2 dvonadstropni, 18 enonadstropnih, 6 visokopritličnih hiš, 1 nadzidek, 4 gospodarska poslopja, 8 preureditev, 10 industrijskih zgradb 1 industrijski kanal in 1 bolniška zgradba (paviljon mariborske bolnišnice). Vrednost vseh teh zgradb znaša 28 milijonov dinarjev. Predvidenih pa je v hišah še 134 novih stanovanj, 10 pisarniških sob in 5 trgovskih lokalov in sicer: 3 petosobna, 2 štiriosobni, 25 trosobnih, 66 dvosobnih, 38 enosobnih stanovanj. Dovoljeni, a se še ne gradita, sta dve zgradbi in sicer visokopritlična hiša z 2 dvosobnima in enonadstropna hiša z 2 trosobnima stanovanjima ter znaša gradbena vrednost obeh okrog 250.000 Din.

Kakor je iz navedenega razvidno, se bo v teku dobrega leta zazidalo v Mariboru okroglo 43 milijonov Din. Če pristejemo k temu še gradnje nove avtomobilske ceste Maribor—St. Ilj, ki se začne to zimo, predvideno zidanje nove carinarnice v prihodnjem letu ter preložitve ceste Maribor—Kamnica k Dravi, potem bo Maribor oskrbljen precej dobro tudi z javnimi deli. V letošnji gradbeni sezoni je bilo zaposlenih v Mariboru okrog 1000 gradbenih delavcev. Ker so se medse v gradbeni stroki precej zvišale, je prišlo z živahno gradbeno akcijo mnogo denarja tudi med revne, najpotrebnejše sloje. Ta denar je seveda ostal ves v obtoku in so letos mariborski gospodarski krogi precej čutili, da se v mestu in okolici veliko zida. Zadovoljni so tudi gradbeniki, dasi ne popolnoma. Še nikoli ni bila namreč konkurenca šušmarjev v mestu in okolici tako občutna, kakor letos. Gradbeniki računajo, da so šušmarji zgradili letos v mestu in najbližnji okolici okrog 100 novih hiš in to ne samo majhnih enodružinskih stavb, temveč tudi večstanovanjske vile.

trtni nosita gozdove, ki pa mnogo trpijo zaradi nezadostnega varstva. V državi imamo dvoje šol, v Mariboru in Sarajevu, ki skrbita za izobrazbo pomožnega osebja, gozdarjev in logarjev. Obe šoli eta potrebni in eta zadostni. Mariborski zavod so že doleže obiskovali kandidati, ki so se pripravili izven naše banovine, vendar je marsikoga zadržala prvotna negotovost do zadnjega časa, ali bodo težaji odprti ali ne. Ker je torej Nižja gozdarska šola tudi v državno gozdarskem pogledu koristna in pomembna, bi morala država prevzeti zanjo del bremen in tako omogočiti stalno in urejeno poslovanje zavoda.

Gozdovi niso samo veliki činitelj naše materialne, temveč tudi podlaga družabne in duhovne kulture, saj se ima Nemčija le svojemug iglastemu drevju zahvaliti, da je nekdanj s knjigo preplavila svetovni trg. Napredovanje gozdnega gospodarstva v državi in banovini pa zavisi od zadostnega števila strokovno izobraženih ljudi in od javnega razumevanja.

Ulicah se mora ustaviti. Prebivalstvo po ulicah in lokalih ostane mirno in kar najbolj zavarovano na svojih mestih, kjer se bo nahajalo v tem krenutku; vsa vozila na ulicah se morajo ustaviti — tudi tramvaj, potniki pa ostanejo izjemoma v vozovih cestne električne železnice. Luči na vseh na mestu stoječih vozil se morajo zatreti (za kar se mora že preje vse potrebno ukreniti). Vozila, ki morajo iz javnih službenih ozirov voziti, morajo imeti strogo zasenčene luči. Za razsvetljavo v hišah in lokalih naj bodo pripravljene sveče ali žepne svetilke.

Gledališke in kino predstave ter koncerti se vrše nemoteno, zbiranje pred temi lokali ali zapuštanje istih za časa vaje je pa seveda prepovedano.

Zatemnitev bo trajala do 10 minut, nakar bo dan znak »prestanika nevarnosti« z zvonjenjem velikega zvona na Gradu, ki mu sledi zvonjenje samo velikih zvonov vseh cerkva v mestu. Vzpostavljena bo normalna razsvetljava, v mestu bo nastopilo zopet redno življenje.

Kdor se ne bo ravnal po teh navodilih in se ne bo pokoraval pozivom organov javne varnosti, bo v smislu naredbre kr. banske uprave dravske banovine Pov. II. D. Z. No. 3548-1, z dne 12. X. 1935 kaznovan z globo 10 do 1000 dinarjev, ob neplačilu globe pa z zaporom od 1 do 20 dni.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani, dne 24. oktobra 1936.

Predsednik: dr. J. Adlešič, m. p.

Letalski napad na Ljubljano

Po nalogu vojnega ministretva se bo vršila tudi letos vaja o letalskem napadu na Ljubljano in o pasivni obrambi prebivalstva.

Pred glavno vajo, za katero bodo objavljena še posebna navodila za postopanje ljubljanskega prebivalstva se bo izvedla nočna predvaja zaradi vzbujanja »vzbune« (alarmiranja) ustavitve vsega prometa po ljubljanskih ulicah, ukinitev javne in privatne razsvetljave ter prestanika nevarnosti.

V zvezi s tem in v sporazumu z upravo policije v Ljubljani se izdajo naslednja navodila za vedenje prebivalstva Ljubljane za nočno predvajo, ki bo dne 27. oktobra 1936.

Znak »vzbune« se bo objavil z dvema topovskima streloma na Gradu, s tuljenjem tovarniških siren, piskanjem železniških lokomotiv ter z rogovi na raznih zvišenih točkah mesta. Ta znak bo trajal dve minuti.

Takoj ob početku znaka »vzbune« se bo zatemnila (v resnem primeru ukinila) javna razsvetljava. V vseh privatnih hišah, uradih in lokalih se morajo okna zapreti in zastreti, ter luči ugasniti, reklamna razsvetljava pa ukiniti. Ves promet po

ulicah se mora ustaviti. Prebivalstvo po ulicah in lokalih ostane mirno in kar najbolj zavarovano na svojih mestih, kjer se bo nahajalo v tem krenutku; vsa vozila na ulicah se morajo ustaviti — tudi tramvaj, potniki pa ostanejo izjemoma v vozovih cestne električne železnice. Luči na vseh na mestu stoječih vozil se morajo zatreti (za kar se mora že preje vse potrebno ukreniti). Vozila, ki morajo iz javnih službenih ozirov voziti, morajo imeti strogo zasenčene luči. Za razsvetljavo v hišah in lokalih naj bodo pripravljene sveče ali žepne svetilke.

Gledališke in kino predstave ter koncerti se vrše nemoteno, zbiranje pred temi lokali ali zapuštanje istih za časa vaje je pa seveda prepovedano.

Zatemnitev bo trajala do 10 minut, nakar bo dan znak »prestanika nevarnosti« z zvonjenjem velikega zvona na Gradu, ki mu sledi zvonjenje samo velikih zvonov vseh cerkva v mestu. Vzpostavljena bo normalna razsvetljava, v mestu bo nastopilo zopet redno življenje.

Kdor se ne bo ravnal po teh navodilih in se ne bo pokoraval pozivom organov javne varnosti, bo v smislu naredbre kr. banske uprave dravske banovine Pov. II. D. Z. No. 3548-1, z dne 12. X. 1935 kaznovan z globo 10 do 1000 dinarjev, ob neplačilu globe pa z zaporom od 1 do 20 dni.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani, dne 24. oktobra 1936.

Predsednik: dr. J. Adlešič, m. p.

Novi kažipotni v kamniškem okraju

Kamnik, 23. oktobra.

Pred šestimi leti so po vsej banovini namestili ob cestah kažipote po enotnem tipu, katerega je predpisala banska uprava. Zamisel sama po sebi je bila vse hvale vredna, toda ti kažipotni niso povsem odgovarjali svojemu namenu. Pred majhnim a puščicami in številkami izpolnjenim kažipotom si je marsikdo lomil glavo, posebno pa tuji avtomobilisti, ki takih kažipotov niso vajeni. V kamniškem okraju, kjer je cestno omrežje tako razporedeno, je vladala prava zmešnjava. Avtomobilisti so se redno ustavljali na kažipotih in ko so prečitali cele kolone imen, so se je obračali na prebivalce za pojasnila.

Ker so stari kažipotni tudi povečini že zarjavili, jih bo poveod treba obnoviti. Bolje pa je, da pri tem delu posnemamo kamniški okrajni cestni odbor, ki je v poletju pričel obnavljati stare kažipote z novimi, ki so izdelani po mednarodnih predpisih: to so dolge ozke modro prepleskane deske, na katerih je označen kraj z velikimi belimi črkami. Na koncu te deske pa je rdeč krog, v katerem je razvidna kilometrska oddaljenost kraja.

Z novimi kažipotni, ki jih je pričel uvajati v prakso nadzornik pri kamniškem okrajnem cestnem odboru g. Karl Derganc, so avtomobilisti zelo zadovoljni in odselej so prenehale pritožbe zaradi slabe orientacije. Touringklub si je ogledal nove kažipote ponoči in je ugotovil, da bi za orientacijo ponoči boljše služile rdeče črke na belorumenem polju, ki so tudi podnevi zelo pregledne. Ta predlog je kamniški okrajni cestni odbor takoj osvojil, saj se tudi v drugih državah glede barv ne drži vedno točno mednarodnih predpisov.

Prav in primerno bi bilo, da tudi drugi cestni odbori pri obnavljanju kažipotov sledijo kamniškemu in pričnejo uvajati novi praktični tip kažipotov z rdečimi črkami na belorumenem polju.

— Pri saptju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Frans-Josef« gretvice.

Vašim lasem je potreben

Silvikrin

Koncentrirana naravna hrana za lase

Silvikrin prepreči izpadanje las, pospešuje rast las ter zdravi kožo na glavi. Prihaj izpine preko noči, lasje pa doblje sijaj, zdravje, mladost in lepoto.

Te je neophodna potrebščina vsakega umivalka.

Silvikrin

oživlja lasno rast

Prijet mednarodni tat

Domžale, 23. oktobra.

Domžalski orožniki so imeli te dni dober lov. V roke jim je padel mednarodni tat in vlomilec Mihevc Karel, ki ima za seboj silno pestro kriminalno zgodovino. Poskusil je svojo vlomilsko srečo v Domžalah v Dobrodelnem društvu, in sicer kar pri belem dnevu, ob 10 dopoldne. Kako se je vtihotopil v I. nadstropje, nihče ne ve, toda nenkrat se je prikazal v sobi sester, kjer pa ga je opazila s. Fortunata. Precej nesimpatičen vlomilec pojav je sestro trenutno oplašil, toda kmalu se je opogumila in pričela klicati na pomoč. Zbežala je iz sobe in v pritličju zaklenila vrata, da vlomilec ne bi mogel ven. Obenem pa je poslala po orožnike. Vlomilec je hitro spoznal, da po redni poti ne bo mogel več ven iz poslopja, zato ni mnogo pomišljal, nego je skočil skozi okno prvega nadstropja 6 metrov globoko na sosednje dvorišče, kamor je priletel povsem nepoškodovan ter jo nato popihal čez drn in strn proti mengeškemu polju.

Orožniška patrulja se je takoj podala za njim in ga, čeprav je imel možakar izdaten naskok, še dosti hitro našla na mengeškem polju. Z aretacijo pa mož ni bil zadovoljen, ter se je na vse načine upiral, tako da so ga morali moške postave zvezati in ukleniti. S prvim vlakom eta ga nato dva orožnika odpeljala v Kamnik v zapore okrajnega sodišča.

Še pri zaslišanju na domžalski orožniški postaji so prišle na dan zanimive reči iz aretiranceve preteklosti. Karel Mihevc je star 37 let, po rodu Ljubljančan, pristojen pa na Vrhniko. Že v zgodnji mladosti mu ni bilo do poštenega dela, nego se je rajši podal v svet, kjer je doživljal pustolovščino za pustolovščino, katerih vsaka pa ga je za nekaj časa spravila za rešetko. Najprej je poskusil srečo v francoski tujski legiji v Maroku, toda zaradi dolgih prstov tam ni mogel dolgo shajati. Potem se je podal v Nemčijo, kjer je ostal nekaj let. V Nemčiji je bil kaznovan 16 krat, zadnjič 10. oktobra 1934 zaradi vloma na šest mesecev. Nato je odšel v sosednji Avstrijo, kjer je bil tudi večkrat kaznovan, naposled pa so ga letos oktobra avstrijske oblasti izgnale. Radovljiško okrajno načelstvo ga je 14. t. m. poslalo v njegovo domovinsko občino na Vrhniko, kamor pa ni prispel. V Jugoslaviji pa je bil kaznovan več kot 10 krat zaradi tatvin in vlačugarstva. Kakor vse kaže, bodo prišli še novi grehu Mihevcva na dan.

Glede vloma v domžalski Dobrodelni dom se Mihevc izgovarja, da si je hotel poiskati te kakšne primerne čevlje za zimo, toda tega menda tudi sam ne verjame. To pot bo trajalo precej dolgo, preden bo Mihevc prišel izza rešetk.

Uboj v Počehovi

Maribor, 23. oktobra.

Pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je obravnaval danes dopoldne tragičen slučaj, ki se je pripetil dne 5. julija t. l. v Počehovi pri Mariboru. Zagovarjal se je 27 letni delavec Alojz Karnet s Pešniškega dvora zaradi uboja Alojza Majerja, katerega je zabodel v trebuh, da je zaradi zadobljene rane naslednjega dne v bolnišnici umrl. Karnet se je omenjene nedelje nahajal v večji družbi, ki je imela s seboj godce ter je popivala od Kungote do Počehove v raznih gostilnah. Ko so prišli v Počehovo že vsi močno vinjeni, so zavili v Kolarjevo gostilno. Gostilničar ni bil nič kaj vesel pijanih gostov, ki so hoteli, da bi njihovi godci igrali, dasi je imel gostilničar že svojo godbo. Ni jim dal vina, kar rje doleže tako razjarilo, da so šli na vrt ter začeli tam razbijati klopi in stole. Godba v gostilni je zaradi razgrajanja utihnila in ljudje so šli pogledat, kaj delajo razgrajajoči. Med radovedneži je bil tudi pokojni Majer, ki je igral v gostilni harmoniko. Čim je stopil na praž, je priskočil k njemu Karnet ter mu zasadi nož v trebuh. Majerja so zapeljali v mariborsko bolnišnico, kjer pa je naslednjega dne umrl. Karnet dejanje taji ter pravi, da je bil sam v gostilni tepen, da pa ni nikogar zabodel. Vendar so njegov zagovor priče zavrgle ter odločno vztrajajo pri tem, da je on zabodel pokojnega Majerja. — Karnet je bil obojen na 7 let robije ter na trajno izgubo državljskih pravic.

Sv. Jurij ob Taboru

Cerkveni pevski zbor priredi pod okriljem Pevske zveze v nedeljo, dne 25. oktobra ob treh popoldne v Katol. domu pri Sv. Juriju ob Taboru pevski koncert. Nastopi mešani, mladinski zbor in solist-tenorist konservatorist g. Miloš Brižnik. Program je zelo pester ter deloma spremljan s klavirjem. Koncert vodi organist g. Ulaga.

Poizvedovanja

Učence Ljudske kole je zgubil dne 22. oktobra na pot od Komenskega ulice do Gosposvetske ceste usleno otroško donarico, v kateri je bilo 15 Din. Počtem najditelj se naproša, da odda leto na policiji.

Za napredek našega podeželja

Strokovni tečaj za učitelje kmet. nadalj. šol

27 učiteljev je naredilo zaključni izpit

Maribor, 23. oktobra.

Ze meseca aprila se je pričel na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru strokovni tečaj za učitelje in voditelje kmetijsko-nadaljevalnih šol, ki imajo namen vzbujati med kmetjsko mladino in gospodarji ljubezen do rodne grude, obenem pa jim nuditi strokoven pouk v umnem gospodarstvu, s katerim si bo naš kmet lažje izboljšal svoj gospodarski položaj. V ta tečaj se je prijavilo 30 učiteljev, ki delujejo že več let na kmetijsko-nadaljevalnih šolah. Dasi ne žive večinoma v baš zaviljivih krajih, so vzbujili našega kmeta, njegovo grudo in vzrastla je v njih želja, da bi mu pomagali, da bi doživljali podeželskega človeka, mu vili poguma in veselja ter voljo do dela, ker le na ta način se bo lahko uspešno postavil po robu tegobam, ki jih prinaša sedanji čas.

Strokovni tečaj je bil razdeljen v tri dele: pomladanski, poletni in jesenski, ki je trajah do začeta oktobra. V zadnjem delu tečaja so zaradi raznih neprilik izostali trije udeleženci in tako se je dne 22. t. m. prijavilo zaključnemu izpitu iz sadjarstva, poljedelstva, živinoreje, vinarstva in gozdarstva 27 učiteljev-tečajnikov. Izpitno komisijo so tvorili gg.: ing. Anton Podgornik, načelnik kmetijskega oddelka kr. banske uprave, Josip Priol, ravnatelj vinarske in sadjarske šole v Mariboru, Jože Krošl, referent za kmetijskonadaljevalno šol-

stvo pri kr. banski upravi ter prof. Šiftar, ing. Eselt, ing. Sotošek in prof. Vojsk. Izpit so napravili vsi tčajniki in sicer: Borko Franc, šol. upravitelj s Sladkega vrha, Casar Vinko, učitelj iz Dobrovnika, Cekada Miroslav, šol. upr. od Sv. Jederti nad Laškimi, Erker Milan, šol. upr. iz Petešovec, Gerdel Ivan, šol. upr. iz Begunj pri Cerknici, Galob Rudolf, šol. upr. iz Mežice, Horvat Božidar, učitelj od Sv. Antona v Slov. gor., Kmecl Edmund, šol. upr. Sv. Jurij pod Kumom, Jandl Franc, učitelj iz Studenic pri Poljčanah, Kolar Franc, šol. upr. v Ljubnem v Sav. dol., Kmet Herman, šol. upr. iz Ribnice, Kocuvan Adolf, učitelj od Sv. Andraža v Slov. gor., Knol Janez, šol. upr., Fara vas pri Kočevju, Mayer Julij, šol. upr., Dob pri Domžalah, Meško Jakob, učitelj v Sv. Rupertu v Slov. gor., Naberger Danilo, učitelj v Dravogradu, Pavlič Ivo, učitelj na Kobilju, Pavlik Ivan, šol. upr. v Gor. Petrovcih, Petrun Jože, šol. upr. v Sv. Lovrencu na Pohorju, Predan Zvonko, šol. upr. v Maršpergu, Rožkar Janko, učitelj v Pišecah, Skubic Vinko, šol. upravitelj v Cerknici, Tavželj Josip, šol. upr. v Framu, Vončina Drago, šol. upr. v Dolenji vasi pri Ribnici in Zajec Adolf, šol. upr. v Metliki.

S tem je odšlo med kmetjsko mladino 27 učiteljev, ki so sedaj strokovno naobraženi in bodo zastavili vse svoje moči in znanje za dvig kmetjske izobrazbe. Pri tem delu jim želimo največjega uspeha.

Drobne novice

Lep jubilej dela

Št. Rupert na Dolenjskem.

Dne 19. t. m. je praznoval 80 letnico ugledni in spoštovani gostilničar in posestnik Zupanja Franc star. iz Rakovnika pri St. Rupertu na Dolenjskem. Jubilar, ki je kljub osim križem in velikemu delu v teku svojega življenja ostal čil in veder, zre upravičeno s ponosom na svoje številne uspehe, ki si jih je priboril s pravo slovensko poštenostjo, značajnostjo in vernostjo. Napram vsakomur vedno ljubezniv in na pomoč pripravljen, si je jubilar v bližnji in daljni okolici pridobil nešteto hvaležnih prijateljev. Kot dober in vzoren gospodar je bil dolga leta župan, predsednik konjerskih društev, cestnega odbora itd. V vseh svojih številnih javnih funkcijah je ponovno pokazal svojo veliko sposobnost in razumevanje, štetiiti javne interese in dobro bližnjega. Zato je razumljivo, da vsi poznajo njega in da se še danes v obilnem številu zatekajo k njemu po nasvet in po pomoč. Ob tem lepem jubileju slavljeno tudi mi priščno čestitamo in želimo, da bi njegova hiša še v naprej ostala šola dobrega gospodarjenja in vzgled lepega življenja.

Blago za

**damske
plašče!**

Največja in najlepša
izbera in najsolid-
nejše cene!

A. Žlender

Ljubljana - Mestni trg 22

Vas potreže najbolje!

Koledar

Sobota, 24. oktobra: Rafael, nadangel; Kristina, devica.

Osebnosti

Diplomirana je bila na filozofski fakulteti ljubljanske univerze iz germanistične skupine gospodinja Erna Lechleitner iz Ljubljane. — Čestitamo!

Knjižničar pravne fakultete na ljubljanski univerzi Jože Medvedček je bil pomaknjen iz VII. skupine v VI. skupino in ne, kakor smo pomotoma poročali v večeršnjem »Slovenec« na drugi strani, iz VII. v VI. skupino.

V lečaj inženjerske častniške šole so odrejani kot slušalci naslednji inženjerski častniki, in sicer stolniki II. razr. Vladimir Valenta, Konstantin Triva, Božidar Bauer, Stanislav Bauer, Rajmund Staleker in Karlo Orehek ter poročniki Stanislav Ravbar, Kazimir Leontič, Ivan Jerič, Josip Devetak, Alojz Hrbnec in Cvetko Dolenc.

Izpit so napravili za čin poročnika bojnega broda II. razr. poročniki fregate Vladimir Cukar, Ivo Rebula, Emil Rajer, Alojzij Mohorič, Matija Lenoh, Ernest Kopriva in Franc Prelog.

Odklikovanje. Občinski odbor društva Rdečega križa v Guštanju je izročil zaslužnemu predsedniku nadzorstvenega odbora gosp. Mihaelu Barbiču, županu v Guštanju, zlato kolajno za zaslug, ki si jih je pridobil za Rdeči križ. — Čestitamo!

Iz banovinske službe. Flego Anton, banovinski uradnik pri kmet. oddelku banske uprave, je povznan v VIII. pol. skupino. — Rudolf Smerdu, upr. pis. uradnik pri okr. načelstvu v Brezicah, je premeščen k okr. načelstvu v Prevalje. — Milan Okorn, upravni pis. uradnik pri okr. načelstvu v Prevaljah, je premeščen k okr. načelstvu v Brezice.

Pri neredni stolici, napetosti črev vsled zapeke prav odlično odjaja naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave nakopičene v čreveh. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otrocih.

Reg. no. min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15485. 25. V. 35.

Ustanove iz podpornega sklada Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja za podpiranje osiromašenih in onemoglih bivših pripadnikov Zbornice za TOI. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razpisuje za leto 1936 za uboge onemogel bivše svoje pripadnike in njihove vdove ustanove po 100 Din. Prošnje naj se pošljejo Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani do 20. novembra 1936, opremljene s dokazi, kakor tudi potrdilom občinskega urada in pristojnega združenja, da je prošilec obrt ali trgovino samostojno izvrševal, pa je sedaj ne izvršuje več, ker zaradi onemoglosti ne more več delati in je obubožal, odnosno da je prošilka onemogla uboga vdova bivšega zborničnega pripadnika. Prošnje onih, ki niso izvrševali samostojno katerega obrta ali trgovine in torej niso nikdar bili zbornični pripadniki, ne prihajajo v poštev.

Važno za avtomobilski in vprežni promet: Železniški prelaz na Polhograjski cesti na Viču bo dne 27. t. m. od 7. do 16. zaprt za ves vozovni promet, ker bodo popravljali železniško progo na tem križišču. Možno bo le prehod za pešce in kolesarje. V tem času bodo vozila z Dobrove proti mestu peljala po občinski cesti čez železniški prelaz pri km 436.307 pri viškem pokopališču na Tržaško cesti. Vozila iz mesta proti Dobrovi pa v obratni smeri. — Istotako bo dne 29. t. m. od 7. do 16. zaprt tudi železniški prelaz pri km 436.902 na Tržaški cesti pri Dolgem mostu na Viču. Vozila v smeri proti mestu bodo peljala od Klobasarija na Tržaški cesti preko Kozarij na Polhograjsko cesto do viške cerkve. Vozila iz mesta proti Logatcu pa v nasprotni smeri.

Zgradba napajališč. Gospod ban. dr. Marko Natlačen je dne 21. potrdil načrte za zgradbo napajališč v vaseh Gradnik, Sodri vrh in Česnjevec v občini Metlika — okolica. Napajališča bodo začeli graditi takoj in jih bodo še do zime dokončali.

Kongregacijski koledarček 1937 je popolnoma pošel.

Železniškim upokojevcem in vdovam! Doslej so sinovi vojenci imeli pravico do železniške legitimacije samo do 18. leta starosti. Sedaj pa imajo tudi po 18. letu pravico do železniške legitimacije in temporarne karte. — Solamun.

Gradbenega inženjerja sprjeme inž. oddelka osješke divizijske oblasti. — Interesni ne smejo biti starejši od 50 let in morajo predložiti lastnorodno napisane prošnje ministrstvu vojske in mornarice (za inženjersko-tehnični oddelki)

do 10. novembra t. l. — Pet diplomiranih prevrnikov potrebuje ministrstvo vojske in mornarice za sodno stroko, in sicer za uradniške pripravnike v VIII. pol. skupini. Prošnje je poslali ministrstvu najkasneje do 15. novembra t. l. Sprejemni pogoji in katere priloge je priložiti prošnjam, je razvidno iz službenega voi. lista stran 2209 do 2210, ki je reflektantom na vpogled pri pristojnih voi. okrožjih in na vseh orožniških postojah.

Trije požari v kamniških okolici. V zadnjem času je požar uničil posestniku Sušniku v Tučni v neveljski občini gospodarsko poslopje. Zgoroč so mu vsi leseni prideli, drva in velika zaloga krmne. Trpi 80.000 Din škode, zavarovan pa je bil samo za 11.000 Din. — V Zg. Kalisih v občini Kamniški Bistrici pa je posestniku Matjevu Galinu zgorčila lesena, s slamo križa stara koča, ki jo je uporabljal za ropotnico in jo je šele pred kratkim dal zavarovati za 2500 Din. Sam pravi, da mu jo je nebrž kdo zažgal iz maščevanja. — Iz Počrke pod St. Urško goro pa nam javljajo o velikem požaru, ki je enemu posestniku uničil hišo in gospodarsko poslopje, drugemu pa gospodarsko poslopje.

Semenj v Vidnu pri Dobropoljah. Dne 26. oktobra 1936 bo v Vidnu, postaja Dobropolje, živinski semenj, kar je bilo že sivečasno objavljeno. Dogon živine na ta semenj je vsake vstopnine prost. Mesariji, živinski trgovci in živinorejci se vabijo, da v obilnem številu pridejo na ta semenj.

Našem dijaštvu — obojega spola — najprimejše darilo je nedvomno knjiga: Luč z gora — iz življenja mladega fanta. Po Fr. Weiserju poslovenil Joža Jagodič. Založila jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 1932. Str. 151, cena broš. knjigi je 15 Din, vez. 22 Din. — Zlata knjiga, ki bi morala priti v roke res prav slehernemu mlademu fantu — pa najsi bo še gimnazijec ali akademik. Samo kdor je sam preživel dijaška leta, bo vedel, kolikim nevarnostim in pastem so izpostavljeni mlada neizkušena in nepokvarjena srca in kako ravno v teh letih potrebujejo poštenega prijatelja in trdne opore. In prav takale knjiga je dozorevajočemu dijakovi najboljši prijatelj in najtrdnjša opora. Preprosta in prepričevalna je ta zgodba: Hinka, ki je doslej študiral v Lomostu, so poslali starši v čisto šolo na Dunaj, kjer je stanoval pri svojem, versko brezbržnem stricu, skupaj z bratrancem Mirkom. Ta je že zašel med slabo tovariško, ki se skušala za vsako ceno pridobiti zase tudi zdravega, vedrega, nardarjenega in poštenega Tirolca in se je posluževala v to svrhu vseh sredstev, ki pa so ostala spričo odločnega nastopa našega Hinka brez uspeha. Ugled, katerega si je pridobil med svojimi tovariški, mu je omogočil, da je ustanovil na gimnaziji Mariinjo kongregacijo in pritegnil s svojim zgledom tudi svojega bratranca Mirka. Vsa zgodba se razvija naravno, brez dolgozveznih moraliziranj in vsiljivega pobožništva — zato bo mladina knjigo prebrala v dušiku in z največjim zanimanjem. Naj bi ne bilo očeta ali matere, ki ima sina ali hčerko v šolah, da bi mu ne dala v roke te zlato knjige.

Umetnost — se imenuje list, stanovsko glasilo, katerega je pričelo izdajati društvo slovljovnih umetnikov in je prva številka že izšla. Obsega 16 bogato ilustriраниh strani z zanimivimi prispevki naših umetnikov iz tu in inozemstva. Ljubitelji likovne umetnosti bodo list prejeli te dni po pošti. Dnevnik in revije ga dobe v recenziji. Segajte po »Umetnosti« in pripravljajte jo še drugim. S tem boste vršili prevažno propagandno delo med našim ljudstvom v procvit likovne umetnosti na domačih tleh. List izide štirikrat na leto. — Cena posameznemu izvodu je 10 Din. Celoletna naročnina je 40 Din. Cena na finem papirju je 15 Din posameznemu izvodu; celoletna naročnina je 60 Din. Kdor se želi naročiti na »Umetnost«, naj sporoči po dopisnici na naslov: Uprava lista »Umetnosti«, Ljubljana, Gosposvetska cesta 13.

Vlomilec Bezovšek za varnimi zapahi. Kakor je že obširno poročal »Ponedeljski Slovenec«, so kamniški orožniki zasledili zloglasnega vlomilca Bezovška v nekem kozolcu na Gozdu pri Kamniku in ga po dolgem obleganju prijeli. Po zaslišanju na kamniški orožniški postaji in sodišču sta ga dva kamniška orožnika, ki sta sodelovala pri aretaciji, odpeljala po cesti čez Crnicev v Gornji grad, odkoder bo prepeljan v zapore okrožnega sodišča v Celje. Ljudstvo gornjegradskega okraja je z velikim veseljem sprejelo na znanje vesti, da so kamniški orožniki spraviili nevarnega zlikovca za zapaha, odkoder mu ne bo več mogoče pobegniti. Bezovšek je priznal celo vrsto vlovov, pri njem pa so našli še 6000 Din. Bezovškov pomagač pri vlovih, Jože Kotnik iz Nove Štife, pa je še vedno na svobodi in bo brez dvoma zdaj na svojo roko hodil po vlovskih postih, dokler tudi on ne pride v roke pravice.

Izgubljena listnica. V ponedeljek zvečer ali v terek jutraj dne 20. t. m. je bila v Novem mestu izgubljena listnica z večjo vsoto denarja in 1 dolarjem. V listnici so tudi devčna potrdila in potrdilo zavarovalnice proti požaru ter tudi ime Fortunata Frkujla iz Sela (občina Hinje). — Pošten najditelj se naproša, da najdeno listnico odda v Novem mestu v gostilni Vovk.

Vid vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brusenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašanemu optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

Cerknica

Vlom v Bezuljaku. Ljudje še niso pozabili vlom, ki so ga izvršili neznan zlikovec pri trgovcu in gostilničarju Medenu v Begunjah, tudi se ni orožnikom še posrečilo le-teh izslediti, že so zopet vdrli v noči med nedeljo in ponedeljkom v trgovino Urbas Julke v Bezuljaku nad Cerknico. Lastnice ni bilo doma, ker je šla po opravkih v Begunje. Doma je vse skrbno zaklenila. Ko pa se je drugo jutro vrnila, je zapazila, da je bilo ponoči vlomljeno. V trgovskem lokalju je bilo vse razmetano in takoj je ugotovila, da so ji tatovi odnesli raznega špecerjskega blaga v vrednosti nad 3000 din. Bržkone so tatovi iskali denar, ker ga pa ni bilo, so se zadovoljili z blagom.

Čebelnice žrtve požara. V eni preteklih noči je prebivalce Cerknice okrog treh zjutraj zbudil plat zvona. Gorel je čebelnjak, last g. Zgonca. Kljub temu, da so prihitali gasilci iz Dolenje vasi, in domačini, vendar reševanje ni bilo mogoče. — Čebelnjak je zgorel do tal, zgorelo pa je 90 panjev čebel. Panji so bili polni in le iz dveh ali treh je bil vzel med, kajti lastnik je šele pred nekaj dnevi pripeljal čebele s pašo. — Ta požar je ljudi zelo razburil in jim dal misliti. Lastnik je imel namreč zavarovane čebele za 46.000 din samo za čas pašnje in trpi torej ogromno škodo. Osebnih sovražnikov tudi nima, čebelnjak pa je daleč proč od hiš. Ljudje ugibajo, kdo bi bil tako hudoben, da se je znesel nad ubogimi živalcami. Zadevo preiskujejo cerkniški orožniki.

Ljubljana

Maša za turiste in isetnike bo jutri v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob pol sedmih.

Katoliška inteligenca v Ljubljani proslavi praznik Kristusa Kralja vnedeljo, dne 25. oktobra v dvorani Akademikega doma na Miklošičevi cesti 5 ob pol desetih dopoldne. Vabljeni vsi člani SKAS-a, vse akademičarke in akademiki. Pridite, da se tudi slovenska inteligenca pokloni Kristusu Kralju! — Straža.

V nedeljo, na praznik Kristusa Kralja bo v naši stolnici ob šestih zvečer

Evharistična pobožnost za moške

z govorom o presv. Evharistiji, kratko adoracijo in slovesnimi litanijami presvetega Srca Jezusovega.

Možje in mladeniči ljubljanski, brez razlike stanu, udeležite se te samo Vam namenjene pobožnosti v prav obilnem številu!

Prosvetno društvo Ljubljana mesto. Jutri, v nedeljo, 25. okt. napravimo pešizlet v ljubljansko okolico ter se v ta namen zberemo ob 13 pred Mestnim domom na Krekovem trgu. Vabimo vse članstvo, da se izleta v lepo jesensko naravo v čim večjem številu udeležijo. V slučaju slabega vremena izlet odpade. — Tajnik.

Nemščino, stenografijo, strojepis, knjigovodstvo itd. se lahko naučite v dnevnem ali večernem tečaju na Christofovem učnem zavodu, Domobranska 15. Honorar najnižji. Informacije in prijave vsak dan.

Še enkrat pritožbe abonementov opere. Sma pa le imeli prav, ko ko naši operi napravili očitke, da abonente zastopavlja in da za »izven« prve vrste, za abonente druge in tretje. Mislili smo pri tem načelno, na sistem v prejšnjih letih in ne samo na en slučaj. Opera je takoj reagirala že pri »Plesu v maskah« dne 21. oktobra, čeprav mi nismo imenovali nobenega dela. Pa so že vedeli zakaj! Takoj so nalepili na svoji hiši pod gledališki listek s strojem pisano pripombo, da se abonement prav dobro godi in da dobe, ker so abonenti, »Maske« mesto enkrat kar dvakrat, in to v slabi in dobri zasedbi. To novico smo čitali tudi v listih. Sijajna rešitev! Ker so manjvrednim abonementom eervirali »Maske« v »odlični« zasedbi, morajo to »odlično« zasedbo poslušati še enkrat tudi oni, ki so opero slisali že v najodličnejši zasedbi. Dober tek! Pa so se zmazali! Ker je večina oper v naši operni hiši zasedena po odlični in najodličnejši zasedbi, kar opera s svojim izgovorom delno javno priznava, je pričakovati, da bo po analogiji te imenitne rešitve, ki so jo ob repiziji »Plesa v maskah« pogrnjali in afiširali na opernem domu ter približili v časopisih, tudi pri bodočih operah tako. Pričakovati je torej, da bodo abonenti za »štraf«, ker niso s pevci odličnega reda zadovoljni, mesto plačanih 18 opernih predstav prav za prav dobili samo 9, t. j. eno v zasedbi odličnih in drugo v zasedbi najodličnejših pevcev. Na tole bodo pa v operi spet odgovorili: Saj se nismo pogodili za novitete in če damo 18 krat isto stvar. — V operni hiši so menda že pozabili, kaj so pred letom ali več pisali, ko so dajali za izven »Ples v Savojcu« celotnim orkestrom, za abonente pa s skrcenim. Tadašnje vprašanje, če bi se ne dalo to napraviti tudi tako, da bi namesto orkestra dali kar harmoniko. Izgleda, da prihajajo na ta okus. 22. t. m. so igrali v operi »Dvojni knjigovodstvo« z zreduciranim orkestrom, katerega glavni del je zastopal ojačevalec. Abonenti so se spraševali med seboj, če je to mogoče kmečka očet ali pa operna hiša? — Če se bo opera še kaj pribrihtno zagovarjala, se bomo pa še česa domislili!

Večerni trgovski tečaj na Christofovem učnem zavodu, Domobranska 15: Pouk prične v ponedeljek, 26. oktobra. Informacije in prijave vsak dan, tudi do 7. ure zvečer. — Poučujejo se tudi posamezni predmeti.

Razpored pridobnine, davka na samce in davka na poslovni promet za leto 1936 je v smislu člena 131 zakona o neposrednih davkih z dne 8. II. 1928, Ur. list št. 75/26, razgornjen v vpogled davčnim zavezanecem med občajnimi uradnimi urami v času od 26. oktobra do 2. novembra t. l. pri davčni upravi za mesto Ljubljana, Vodnikov trg 5, II. nadstropje, soba št. 12. Davčni zavezanec so, odnosno bodo še posebej obveščeni o ugotovljeni davčni osnovi in o odmerjenem davku s plačilnimi nalogi (obvestila). Proti višini davčne osnove in odmerjenega davka se davčni zavezanec lahko pritoži v 30 dneh po prejemu plačilnega naloga. Pritožbe se kolkuje z 20 Din.

Nogo si je zlomila. Reševalni avto je večraj prepeljal v bolnišnico 54 letno žiljivo Josipino Marinko, stanujočo v Posavskega ulici 5. Marinkova je padla na cesti ter si zlomila nogo.

Celje

Slovesnost o priliki prenovitve Marijine cerkve. Jutri, v nedeljo (praznik Kristusa Kralja), bo v Marijini cerkvi ob 9 slovesna zahvalna služba božja ob priliki prenovitve cerkve. Slavnostno pridigo bo imel g. prelat dr. Matija Slavič, prorektor ljubljanske univerze. Pri slovesni sv. maši bodo peli Missa sollemnis in honorom Se. Elisabeth od Gruberja, za ofertorij Wagnerjev Iubilate Deo, pri blagoslovu pa Schubertov Tantum ergo. Vse točke bo spremljal orkester.

Podporno društvo za uboge učence na realni gimnaziji v Celju je imelo v terek svoj redni letni občni zbor. Iz blagajniškega poročila je razvidno, da ima društvo med celjskimi denarnimi zavodi, podjetji, kakor tudi med prebivalstvom mesta in okolice plemenite podpornike, ki omogočajo revnemu dijaštvu študij. Saj razdeli društvo letno med učence okrog 2000 kunj, za božičnico pa čevlje in obleko. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor.

Umrl je v četrtki na Vranskem g. Zorko Anton, posestnik istotam. Pokojnik je dosegel visoko starost 80 let, je bil obče priljubljen med prebivalstvom, ugleden, moč stare korenine in poštenjak ter ga bo vranski trg težko pogrešal. Zapusča tri dobro preskrbljene otroke, dve hčerki

in sina, ki je višji pisarn. predstojnik pri okrožnem sodišču v Celju. Pogreb blagega pokojnika bo danes ob 10 dopoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče na Vranskem. Naj počiva v miru, žalujočim ostalim izrekamo iskreno sožalje!

Popravek. V sredo smo približili poročilo o fantovskem pretepu v neki gostilni na Ložnici, pri katerem pretepu je dobil neki fant 19 vhlodljajev z nožem. Naprošeni smo in popravljamo omenjeno notico v toliko, da se pretep ni izvršil na Ložnici, temveč pred neko gostilno v Zalcu.

Prosvetni večer KPD, ki bi se imel vršiti v ponedeljek, dne 26. oktobra, zaradi nastalih ovir odpade.

Nesreča starčka. Kroflič Karel, 80 letni posestnik iz Straže pri Teharjih je peljal v četrtki iz gozda voz drv. Splašili sta se kravi, ki sta bili vpreženi v voz, Kroflič je padel pod voz in mu je kolo zdrobilo prsni koš in ga poškodovalo po glavi.

Kino Metropol. Danes »Vesela vdova« in najnovejši Merkurjev tednik. — Ob 16 matineja.

Maribor

V četu let je večeraj zjutraj na Mejskem hribu št. 1 umrl komaj 21 letni učitelj gospod Joško Mohorko. Pod koso bele žene je ugasnilo idealno mlado življenje. Pokojni Mohorko je bil šele lansko leto nastavljen za učitelja pri Sv. Duhu na Ostrlem vrhu. Zal pa mu ni bilo dano, da bi se posvetil ljubljenski poklicu, za katerega je bil tako vnet. Bil je tihega, mirnega in globokovernega značaja in je še toliko obetal. Njegov pogreb bo jutri, v nedeljo popoldne ob 15 uri iz mrtvašnice na frančiškansko pokopališče na Dobrožju. Svetila mu večna luč, žalujočim naše iskreno sožalje!

Nekaj za naše dijaštvo in starše. Ferijalni savez (FS) je dijaška organizacija, potrjena in pripravljena od ministrstva prosvete, ki ima namen omogočiti in gnetno podpirati dijaška pomanjkljive zbirke po šolah zlasti v zemljepisju in zgodovini ter književnosti nazorni pouk s slikami. Zato bo FS mariborskih srednjih šol prirejal vsako soboto ob 5. popoldne predavanje s skioptičnimi slikami v dvorani Ljudske univerze na Slomškovem trgu. Predavanja so namenjena dijakom, njihovim staršem in vzgojiteljem. Otvorilno predavanje bo danes popoldne ob 5. uri. Govoril bo prof. Sedivy o »Naši prestolnici«. Predavanje bodo spremljale skioptične slike.

Jugoslovansko-češkoslovaška liga in Češki klub v Mariboru priredita v sredo, dne 28. t. m. ob 20. zvečer v spodnji dvorani hotela Orel slavnostno akademijo v počastitev češkoslovaškega narodnega praznika. Vsi prijatelji jugoslovansko-češkoslovaške vzajemnosti vjudno vabljeno.

Drevi se odvarja operetna sezona v mariborskem gledališču. Uprizorijo znano Kalmansovo opereto »Ciganski primaš« v Harastovičevi režiji in pod taktirko kapelnika Herzoga.

Nov gasilni avto mariborske gasilske čete. Mariborski gasilci so se odločili za nabavo novega gasilnega avtomobila, ki bo čisto posebne vrste. Poleg brizgalne bo namreč na avtomobilu tudi tank s 3000 litri vode. Novo orodje bo v vedni pripravljenosti v gasilskem domu ter bo v primeru požara prvo pohiello na mesto nevarnosti, kjer bo moglo takoj poseči v akcijo. Ker pofecio pri vsaki gasilni akciji vedno dragocene minute, preden so motorke priklopljene na hidrate, zlasti če so ti zasaženi in zamrzni, še novo orodje že za mesto izredne važnosti, še večjega pomena pa bo za bližnjo okolico, kjer dostikrat manjka vode za gašenje, ki jo bo nova brizgalna vozila kar s seboj.

Zagonečen človek. Patrulja studenčkih orožnikov je opazila v Hrastju pri Limbužu nekoga tuja, ki se je hotel pred orožniki skriti. Na begu so ga prišli; mož se dela popolnoma gluhega in ne razume nobenega vprašanja. Odgovarja precej zmeden v italijanski, francoski in nemščini, obleden je skrajno slabo, napravi pa viis inteligentnega, pa zapuščenega človeka. Pri sebi ima dve nemški knjigi, v katerih sta vpisani imeni »Anton Prosin in Karl Kupfer, Spielfeld 97«. Orožniki so ga oddali sreskemu načelstvu. Oblast domneva, da je ta človek prišel nekje čez mejo ter se je sedaj klatil po mariborski okolici. Ni pa še ugotovljeno, ali je v resnici gluh in slaboumen, ali pa le simulira.

Velik požar v Orehovi vasi. Okrog 3. ure zjutraj so bili večeraj klicani mariborski gasilci v Orehovo vas pri Slivnici, kjer sta goreli gospodarski poslopji posestnikov Franca Mesariča in Jakoba Megliča. Poslopji sta pogoreli do tal, živino so pa deloma rešili. Stanovanjski hiši so gasilci otieli. Na mestu požara so bili poleg mariborskih še gasilci iz Hotinje vasi, Bohove in Dobrožja, gasili pa so samo mariborski. Požar je povzročil okrog 100.000 Din škode.

S parfumom jo je skuša omamiti. Neki zobozdravnik je prijavi mariborski policiji zagonečen slučaj. V njegovi čakalnici je omamil neznan človek gospo, ki je čakala, da pride na vrsto v ordinacijo. Mož ji je dal poduhati nek parfum, katerega je prodajal in gospa se je takoj nato onesvestila. V tem trenutku je vstopil v sobo zobozdravnik, pa je možakar pobegnil. Zdravnik je gospo s težavo spravil zopet k zavesti.

Po najnižji ceni dobite pristen med pri Kmejiški družbi, skladišče v Mariboru, Meljska cesta.

Mariborsko gledališče

Sobota, 24. oktobra ob 20: »Ciganski primaš« Premiera. Nedelja, 25. oktobra ob 15: »Prva legija«. — Ob 20: »Pokuhanje v dolini lentflorjanski«.

Naznanila

Liubljana

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa cesta 41; mr. Trnkoczy doč., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Filozofsko društvo v Ljubljani začne danes, dne 24. oktobra t. l., s svojimi rednimi predavanji. Prvo predavanje bo imel vseslovenski profesor dr. Arthur Liebert iz Beigrada o analogah in mestu filozofije v sodobnosti (Aufgabe und Stellung der Philosophie in der Gegenwart). Predavanje se vrši ob 18 v mineraloškem institutu na univerzi. Vstopnine ni!

Kino Vlt predvaja dravi ob 8 napet detektivski film »Smaragdna ogrlica« z dvema zanimivima žurnaloma.

Drugi kraji

Dol pri Ljubljani. Grobovi: je naslov resni Jale novi tridejanski, katero uprizori naše katoliško Prosvetno društvo v nedeljo, dne 25. t. m. ob 3 popoldne v Društvenem domu v Dolu. Pridite pogledat!

Ugoden razvoj državnih financ

Objavili smo že podatke o naših državnih financah v petih mesecih proračunskega leta 1936-1937, torej za dobo od 1. aprila do 31. avgusta. Sedaj pa so objavljeni tudi podatki o državnih financah za celo proračunsko leto 1935-1936, ki kot znano, sega do 31. avgusta 1936 (od 1. aprila 1935 dalje, torej 17 mesecev).

Skupno so v tej dobi znašali proračunski dohodki 6.990,3 milij., faktični dohodki pa 6.960,4 milij. Din. izdatki pa so znašali po proračunu 7.051,5 milij., faktični pa 6.549,2 milij. Din. To pomeni, da so prvokrat po daljši dobi presežali dohodki proračunano vsoto. Poleg tega so bili dohodki za 230 milij. višji kot so bili prejšnje leto. To je omogočilo tudi izplačilo večjih izdatkov kot prejšnje leto. Razlika med dohodki in izdatki znaša v korist prvih 401,2 milij. Din (1934-1935 379,1 milij. Din. Pri tem pa je vpoštevat, da je bilo 1935-1936 odvedenih v glavno državno blagajno 6.601,35 milij. Din. Ostanek 349,1 milij. pa je ostal državnim podjetjem za kritje njih tekočih potreb. To je v prvi vrsti vozarinska taksa, katero je zadržalo prometno ministarstvo, presežki železnice, ter presežki pri gozdovih in rudnikih.

Državni izdatki v računskem letu 1935-36 so bili naslednji (vse v milij. din. v oklepajih podatki za 1934-35): vrhovna drž. uprava 156,35 (139,27), pokojnine 1.107,66 (1.083,1), inval. podpore 102,6 (109,7), drž. dolgovi 664,8 (639,1), ministarstvo pravde 339,2 (345,4), prosvete 800,8 (794,44), zunanji zadevi 120,35 (118,6), notr. zadevi 509,1 (530,45), financ 300,0 (294,6), vojske in mornarice 1.902,7 (1.704,1), gradb 148,25 (158,4), prometa 143,4 (92,1), kmetijstvo 49,4 (49,6), trg. in ind. 42,65 (43,2), soc. pol. in nar. zdr. 145,6 (148,2), fizične vzgoje 9,64 (12,6), rez. krediti 6,65 (6,14).

Dohodki pa so bili naslednji: splošni neposredni davki 1.438,0 (1.533,5), posebni neposredni davki 584,64 (506,96), izredni neposr. davki 173,6 (157,6), trošarine 813,0 (811,5), takse 984,76 (982,5), carine 753,1 (660,6), presežek dohodkov pri monopolih 1.600,3 (1.537,3), razni majhni dohodki 118,1 (124,0), presežek dohodkov nad izdatki pri podjetjih Belje in Topolovca 16,3 (10,8), tvornica sladkorja na Čukariki 3,64 (10,3), DHB 31,26 (37,94), Poštna hran. 37,47 (36,9), drž. železnice 232,9 (124,2), rečna plovba (deficit 11,55 milij. din), pošte itd. 116,3 (116,8), gozdovi 24,87 (35,86), rudniki 14,7 (4,6).

V naslednjem podajamo nekaj preglednih rezultatov iz prejšnjih računskih let (vpoštevali smo samo splošno upravo). Tako so znašali v milij. din:

	dohodki		izdatki	
	proračun	fakt.	proračun	fakt.
1930-1931	8.534,6	8.476,3	8.553,7	8.041,0
1931-1932	8.522,4	6.757,8	8.781,5	7.384,3
1932-1933	7.575,1	6.149,4	7.659,7	6.571,6
1933-1934	6.989,9	6.478,1	7.012,2	6.518,3
1934-1935	6.914,4	6.698,1	6.960,9	6.319,0
1935-1936	6.990,3	6.960,3	7.051,5	6.549,2

Ta tabela, ki kaže različne številke proračunanih in faktičnih dohodkov, je sestavljena na podlagi zaključnih računov finančnega ministarstva. Obsega pa med izdatki in proračunani vsoti tudi naknadne kredite, dočim je proračunana vsota dohodkov ostala ista kot je bila v prvotnih proračunih. Izkaz kaže, da so državni dohodki dosegli najnižje stanje leta 1932-1933, od tedaj naprej pa polagoma naraščajo. Vpoštevat je še poleg tega treba, da je bila v letu 1935 znatno znižana zemljarina, ki je poleg davka na poslovni promet najvažnejši vir med neposrednimi davki.

Zanimiv je tudi naslednji pregled faktičnih dohodkov in izdatkov za državna podjetja v istih letih (v milij. din):

	dohodki		izdatki	
	prorač.	fakt.	prorač.	fakt.
1930-1931	5.241,9	4.836,4	4.498,3	4.428,6
1931-1932	5.169,6	4.206,8	4.711,1	4.145,4
1932-1933	4.501,0	3.525,3	3.748,1	3.397,4
1933-1934	3.983,7	3.523,1	3.449,0	3.144,9
1934-1935	3.642,8	3.454,7	3.256,9	3.074,2
1935-1936	3.620,8	3.514,2	3.263,2	3.041,0

Pri državnih podjetjih se šele leta 1935-1936 opaža dvig dohodkov, dočim se je pri splošni upravi pojavil že prej. Pri splošni državni upravi so najbolj merodajni donosi davkov. Ti so bili pa v zadnjih letih vse do lani zviševani in so tudi zaradi davčne prakse dali dobre donose. Pri podjetjih se pa dajo zvišati cene, vendar na to kaj kanalu reagira področje prodaje njih uslug javnosti. Šele v zadnjem letu je pametnejša tarifna politika državnih podjetij povzročila večje dohodke, povečanje pa je skromno. Izdatki državnih podjetij pa se krčijo še naprej.

Končno še pregled presežkov in primanjkljajev v zadnjih letih. Pripominjamo pa že naprej,

da so to samo rezultati izvrševanja proračuna, ne pa tudi podatki o faktičnem stanju državnih financ, ker je treba za celotno sliko vpoštevat tudi stanje obratne glavnice glavne državne blagajne, za kar pa imamo podatke samo do 1933-1934.

1930-1931	plus 435,5	plus 128,8
1931-1932	defic. 626,7	plus 10,-
1932-1933	defic. 422,1	defic. 447,7
1933-1934	defic. 30,3	defic. 348,5
1934-1935	preb. 379,6	defic. 151,0
1935-1936	preb. 401,2	defic. 7

Dr. C. Nagode:

Odvoz lesa in premoga iz dravske banovine

Točnejše poznanje glavnih predpogojev ter vodilnih tendenc v razvoju proizvodnje in potrošnje sta poleg večje discipliniranosti predpogoja uspeha realno-političnega vodstva v gospodarstvu. Potrebno vednost moremo črpati iz znanstvene analize in iz gospodarske zgodovine. Le ker svoje lastne preteklosti ne poznamo in si svoje sedanjosti nikdar trezno ne predočimo, nas dobe dogodki vedno nepripravljene. Splošno se izživljamo v banalni frazeologiji in samo kdor ne podleže sugestiji naslova tega ali onega govornika se namerava zave, da se v javnih obravnavah ponavadi ni loči splošnega interesa od zasebnega, resničnega od navideznega in našega od maskiranega tučca.

V pravcu raziskav, ki stremijo po čim objektivnejši dokumentaciji naših prometnih vprašanj ter definiciji gospodarskega položaja dravske banovine v državi, je list že ob blejskem inženjskem kongresu priobčil kartogram zasebnega tovarnega izvoza dravske banovine proti železniškim postajam v ostali državi. Na temelju točnih podatkov, sestavljenih za vsako postajo posebej, sem izkazal, da zavzemata prvi mesti les a 41% in premog s 30% od celokupnega števila l. 1935 proti jugovzhodu odpremljenih vagonov (51.133). V velikem razmahu slede na tretjem mestu kovine in kovinski izdelki z 9%.

Z ozirom na prometni tok, ki odvajajo presežke proizvodnje iz Slovenije, sta les in premog one dva merodajna tovara, na katera se mora prometno-gradbena in tarifna politika prvenstveno ozirati. Resnično nacionalno gospodarstvo pa jima mora posvečati budno pažnjo in vso skrb.

S sistematično proučitvijo prometnih relacij v fužemstvu sem v toliko napredoval, da moram objaviti danes tri nadaljne slike o izvoznih in konzumnih področjih obeh glavnih merodajnih tovarov. Kakor že priobčen, so tudi ti kartogrami le analize stanja posameznega leta (1935). Potrebno bo še mnogo dela, dokler se iz nepreglednega statističnega materiala, ki si pogosto nasprotuje, ne dožene temeljnih izprememb v množini proizvodnje in potrošnje ter v usmerjanju izmenjav. Pri tem niso toliko važna konjunkturalna nihanja kot modifikacije, ki temelje v evoluciji gospodarstva samega.

Gozdovi pokrivajo cirka 705.000 ha in s tem blizu 45% celokupne in 47% produktivne površine naše banovine. Po najnovejšem letnem poročilu šum. oddelka banske uprave (1934) je bilo proizduciranega skupno 1.665.000 pl. kub. metrov lesa in sicer od tega 888.000 tehnično uporabnega, 625.000 kurilnega; 49.000 kub. m se ga je žgalo v ogelje. Neoparabljenega je ostalo 102.000 kub. m. Dasi so oscilacije v odprodani množini znašale, ne dosežajo onih amplitud kot cene gozdarskih proizvodov.

Za določitev provenienca in odvoznih smeri je zanimivo uporediti te podatke z onimi železniške direkcije v Ljubljani o odvozu lesa iz njenega področja proti postajam v ostali državi, vključno luke: Sušak, Split in Sibenik. Proizvodov gozdarstva (Grupa VIII. civil. navadno-vozne robe) je izkazanih 22.667, od tega iz dravske banovine 21.121 vagonov. Na železniško omrežje je dotekal les predvsem iz Gorenjske, notranjsko-kočevskega območja, Pohorja in Gorjancev. Na sliki 1. so označene posebej še vse postaje, ki so oddale povprečno nad en vagon dnevno v letu. Skoro celokupna množina lesa, ki se odvažajo preko Rosalnic, nekako 10.000 vagonov, gre na morje. Preko Brežic, cirka 6000 vagonov, gredo transporti pretežno na luke, dovolj jak konfingent pa preko Zagreba ob Savi navzdol. Iz slovenskega Podravsja se odvažajo cirka 4000 vagonov, predvsem v na lesu redva pokrajine ob stočju Drave, Save in Donave. Tja potujejo tudi splavi.

Za oddajo gozdarskih proizvodov prihajajo v poštev torej dve glavni usmeritvi trgovine. Ena vodi na severno-jadranske luke, druga od naših velikih rekah proti jugovzhodu.

Trgovsko in tehnično-prometno pa ni važna le smer, temveč tudi mesto oddaje blaga. Les spada, kakor znano, med tovore, ki se pridružujejo na velikih ploskvah, a se tudi troši na razsežnih področjih od velikega števila šibkejših konsumentov. Grafično torej najlažje predočimo, kdo troši naš les, na način, da izvzamemo iz železniškega omrežja naše banovine glavne gozdarstvosko značilne proge ter za vsako izmed njih postaj določimo, kam je oddajala posamezne tovore. Iz vrste razlogov, ki jih ni mogoče navajati v dnevniku, predstavlja glavna proga St. Ili-Rakek s svojimi postajami nekak »sondažni profil« skozi naše prometno življenje. Za to progo in gorenjske železnice sem dobil tudi podatke o prometnih relacijah z ostalo državo. Izrisane so po kartogramski metodi v sl. 2.

Od celokupne množine proti jugo-vzhodu oddanega lesa obsega karta nekako 25% odpremljenih vagonov. Brez komentarja se lahko povzame, kie so glavni konsumni centri proizvodov slovenskega gozdarstva. Obe že omenjeni odvozni smeri se risarsko prav dobro odražata ter dokumentirata obe nujnosti izgradnje zvez na morje preko Dinarskega gorstva ter podolžnih prog v jugoslovanski prometni mreži. Enostavno so iz te slike razvidne tudi povprečne transportne distance, ki prihajajo v tofiritanju največ v poštev.

Licitacija za dobavo pragov

Prometno ministarstvo je razpisalo za 11. november licitacijo za dobavo okoli 1,5 milij. hrastovih železniških pragov in 6000 kub. metrov hrastovega gradbenega lesa. Pogoji za to licitacijo se razlikujejo od lanskih pogojev. — Lani je bila prva licitacija dne 4. oktobra in sicer za večje količine: pragov je bilo razpisanih za dobavo 1.639.291 komadov, ponudbenih pa je bilo 2.090.550 komadov. Nato je bila radi razveljavljenja prve licitacije razpisana nova licitacija za 29. november, na kateri pa so morale biti cene nižje kot na prejšnji licitaciji. Na tej licitaciji so znašale cene 27—28 Din. Nato se je vršila letos zopet licitacija za nove količine, ki jih je potrebovalo glavno ravateljstvo. Pri tej licitaciji pa so bile dosežene cene od 22,78 do največ 24 Din. Zato vlada veliko zanimanje za letošnje rezultate licitacije.

Stanje naših kliringov

Po poročilu Narodne banke je od 15. do 22. oktobra naš aktivni klirinški saldo v prometu z Nemčijo ostal skoro neizpremenjen na 16,7 milij. mark. Zadnje izvršeno izplačilo ima št. 10.218 z dne 31. julija 1935.

V italijanskem kliringu se je naš aktivni saldo zmanjšal od 37,7 na 37,6 milij. lir.

V prometu z Bolgarijo je naš saldo narasel od 667,00 na 800,000 Din, naš saldo v prometu s Turčijo pa je znašal 22. oktobra 644.000 francoskih frankov.

Borza

Dne 23. oktobra 1936.

Denar

V zasebnem kliringu je bil tečaj za denar angleškega funta na ljubljanski borzi 241,50, dočim blaga ni bilo. V Zagrebu je funt nadalje popustil na 240,7550—242,3550, v Beogradu pa na 241,06 do 242,06.

Avstrijski šiling se je v Ljubljani neznatno učvrstil na 8,50—8,60, na zagrebški borzi pa na 8,61—8,71, na belgrajski borzi pa je ostal neizpremenjen na 8,53—8,68.

Grški bontl so beležili v Zagrebu 31,25 denar, v Beogradu 30,90—31,00.

Italijansko liro so v zasebnem kliringu nudili v Zagrebu in Beogradu po 3,10.

Nemški čeki so v Ljubljani neznatno popustili na 14,43—14,63, v Zagrebu na 14,30—14,50, za sredo novembra na 13,85—14,05, za sredo decembra na 13,8250 do 14,0250. V Beogradu so se čeki neznatno učvrstili na 14,3557—14,5557.

Ljubljana. — Tečajni primom.

Amsterdam 100 hol. gold.	2340,16—2354,76
Berlin 100 mark	1743,03—1756,91
Bruselj 100 belg.	730,20—735,26
Curih 100 frankov	996,45—1003,52
London 1 funt	211,80—213,86
Newyork 100 dolarjev	4304,76—4341,07
Pariz 100 frankov	201,52—202,96
Praga 100 kron	153,44—154,54
Trst 100 lir	227,70—230,78

Curih, Beograd 10, Pariz 20,24, London 21,2775, Newyork 435,25, Bruselj 73,275, Milan 22,925, Amsterdam 234,75, Berlin 174,75, Dunaj 75, Stockholm 109,70, Oslo 106,90, Kopenhagen 65, Praga 15,40, Varšava 81,80, Budimpešta 85,75, Atene 3,90, Carigrad 3,45, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,385, Buenos-Aires 1,2125.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 82—83, agrarji 48,25—49,25, vojna škoda promptna 363—370,50, begl. obv. 68—69, 8% Bier. pos. 83,75—84,75, 7% Bier. pos. 75—76, 7% pos. DHB 87—89, Trboveljska 180—190.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 83,50—84, agrarji 48,50—49,50, vojna škoda promptna 372—373, begl. obv. 68—69,50, 8% Bier. pos. 85,50 bl., 7% Bier. pos. 76—76,50. — Delnice: Priv. agrar. banka 190—196, Trboveljska 180—187, Guftmann 60—70, Osj. sladk. tov. 135 den., Dubrovačka 200 denar.

Beograd. Drž. papirji: 7% inv. pos. 85—85,25, agrarji 48,25 den., vojna škoda promptna 369,50—371 (371,70), begl. obv. 68,50—68,75 (68,50); 67—67,50 (67,20), 8% Bier. pos. 85—85,50 (85,50), 7% Bier. pos. 76—77 (76,25), 7% pos DHB 90 bl., 7% stab. pos. 83,50 bl. — Delnice: Narodna banka 6970—7000 (7000), Priv. agr. banka 192 den. (193).

Kulturni obzornik

Dostojevskega „Idiot“ v zagrebškem gledališču

(Pismo iz Zagreba)

Čudno protislovje je knez Miškin v družbi z nami, človek s čistim srcem in zlatem veku Petrice Kerempuha, Kurenta kajkavskega. Videti je, da ni več pravega mesta manj v široki poteznosti melioracijskih načrtov, pod nasiljem stvarnosti, ki izpodriska tla celotnemu redu, kakor ga je nazivala preteklost. To sta pač dva prijema našega življenja, ki se danes bijeta v obraz. Na nebu naših dni vedri in oblačni neobhodnost aprovizacije, ki jo še zmerom zašlanjajo municijska skladišča; svoboda dela je potvorjena znakma, ki krije alternativno trpkega garanja ali brezdelja; s polnim zemeljskim naročjem smrti in trpljenja se odjemljejo oblasti, čeprav vemo, da že skromno desetletje močno preobličilo sleherni oblastinjo. V svetu spoznavanja je fenomen slučajnega presekal na dvoje logično zaporednost in smiselnost, kakor Krjavelj hudiča in razum je zatisnil eno oko pred intuitivnim. Takšen je patos resničnosti na eni strani. Na drugi strani je knez Miškin, imenovan idiot, čisto drugačen svet, ki se je ohranil pred zmedo naših pojmov in kategorij, prav za prav ideja in zagovor brezpogojne dobrote in ljubezni, ki izhaja iz neprizadete čistosti. Ta odsotnost strasti prinaša pomirjenje, prav ta vedna pripravljenost žrtvovanja za slehernega človeka potolaži in osvobdi. Iz svoje zadnje povezanosti z nepremagljivim usmiljenjem božjim črpa Miškin svojo trdnost in jasen pogled, ki mu ga nobena posebnost okolčin ne more skaltiti. Od tod hrabrost in svetloba, ki nas tako premaguje. Saj si danes vse preveč peremo roke in se izgovarjamo na sisteme; sistem je vsega kriv, sistem bo vse popravil. Nobenega dvoma ni, da so

sistemi mnogo zakrivil in bodo mnogo popravili, toda človek se bo zmerom srečeval samo s človekom, in bo kriv za svoje zlo in brezbržnost. Tod ima Idiot besedo, del naše poslednje modrosti. Dobrota, smisel tovariške povezanosti in odgovornosti bodo spremenili prizorišče sveta tisto žalostno dekoracijo, ki jo tvorijo danes mladi ljudje; ponekod vrv ali krogla v možganih, krepkejša in upornejša imena pa hodijo žalostno pot od župnijskih matic k posredovalnicam dela, da na kraju pristanejo v kartotekah javnega varstva.

Računa zasebnega nihanja tirjajo poravnanja ključu temu, da je dandanes človeku neprijetno imeti posla s privatno lastnino svojih muk in radosti. Tako je tudi hiša v Zagrebu razprodana za vsako predstavo Idiota. Nekaj gre na račun miškavnosti, ki jo nosi izredno skrbno pripravljena vprizoritve. Režija v rokah Tita Strozzi je uravnotežena in dograjena, da nikoli ne nalomi vsebinskega osredja v izrazu. Skladno so postavljani ljudje okoli Idiota in jim je osebna moč odmerjena tako, da iz vsega dogajanja diha knez Miškin. Dostojevskega odmaknjenost snovnemu je na zunaj podčrtana v temnih zavesah, ki ne morejo prav določiti in vezati prostora. Vernost tekstu kaže vso dramatsko silo, ki izhaja od romanopisca, toda žalibog je prinesla s seboj potrebno tolmačenje od ene do druge od desetotice slik.

Presenetili so tudi igralci, v prvi vrsti Vjekoslav Afrić. Odlična spremljevalka mu je Slovenka Vida Podgorška kot Nastasja Filipovna v svoji neizčrpi skali čustev, razpoloženj, omahovanja in odločnosti, kakor njih ona izražajo. Japancinovo hčerko Adelaido igra Božena Kraljeva, ki se je znala popolnoma približati nedoločnim težnjam, nemiru in zavzetju mladega dekleta, vloga, ki jo moramo šteti med njene najlepše. Strasti vdanega Rusa Rogožina je plastično predstavil Ljubomir Jovanović, Gario Janako Rakuša, skratka vsaka iz velike družbe nastopajočih oseb je bila na svojem mestu.

Dramatizacija Idiota je v zagrebškem gledališču po svojih notranjih vrednostih in odlikah izo-

liran pojav v novostih dosedanjega repertoarja in je dosegla največje uspehe. —c.

Nemški prevod Pekačevega Valdštajna.

Josip Pekač spada med največje sodobne češke zgodovinarje, da, prav njegove smatrajo za največjega. Znanje o njegove obširne knjige o sv. Vavclavu, o husitizmu, govori o Masaryku itd., kjer s — katoliškega stališča motri češko zgodovino, korrigira Palackega in liberalne zgodovinarje ter je pristaja svetovaclavskega kulta. Obširna je njegova knjiga o Waldsteinu (Wallenstein) in tridesetletni vojski. Nemški prevod, ki je zdaj izšel v Berlinu, ima čez 1000 strani ter 10 prilog slik. Nemeč predvsem nas pa zanima tudi zato, ker je na podlagi Pekačevega gradiva opisal vso to dobo največji češki katoliški pisatelj J. Durých v romanu »Blodnje«, ki je preveden tudi v slovenščino. —td.

Založnik piše spomine. Med najstarejša in najpomembnejša francoska založništva spada Libraire Stock. Zdaj je začel lastnik trvdke P. V. Stock izdajati svoje spomine na pisatelje, katerih dela je zalagal. Knjiga ima naslov »Memorandum d'un Editeur«, ter je zdaj izšel že drugi zvezek. Ob teh knjigah vidimo, kako inteligenten in književno izobražen založnik more plodno sodelovati pri narodni kulturi ter celo kako more sodelovati pri zbiranju materiala za kulturno zgodovino. Knjiga je pisana z velikim temperamentom ter prinaša zanimivo gradivo: pogodbe s pisatelji, korespondenca, avtentične referate itd., kar vse odkriva nove strani na osebah, ki jih pozna lit. zgodovina sicer v drugačni luči. Tako osvetljuje Léona Bloya, mladega Maupassanta, Villiersa de l'Isle-Adama, Clemenceauja, Coquelina itd. Knjiga je zelo zanimiva tako za kulturne zgodovinarje kot ljubitelje slovestva sploh.

Nekrologij svetnih in redovnih duhovnikov lavantinske škofije. Je to prvi slovenski nekrologij, ki ga je izdala Duhovniška tretjerredna skupščina lavantinske škofije v spomin rajnim sobratom, založila pa Tiskarna sv. Cirila v Mariboru ob pet-

desletnici svoje ustanovitve. Knjiga je posvečena škofu Slomšku; zato ima tudi na prvi strani lepo Slomškovo sliko. Saj pa je Slomšek dal tudi pobudo za izdajo nekrologija. Že pri Sv. Andražu v Labodski dolini je dal od leta 1789 naprej pisati za vsako leto posebej seznam lavantinskih duhovnikov, ki so v tem letu umrli. To delo se je nadaljevalo še dve leti v Mariboru. Zato je skupščina posvetila knjigo škofu Slomšku. Saj pa je on najodličnejši med vsemi raznimi, katerih imena navaja nekrologij. Seznam pričena z dnem 1. septembra 1859, ko je škof Slomšek prenesel škofijski sedež od Sv. Andraža v Maribor, neha pa z dnem 30. junija 1936, ko so hvaložni slovenski sinovi in verne slovenske hčere izročili na Slomškovih dnevih v Mariboru lavantinskemu škofu podpisane Slomškovo beatifikacijo. Imena rajnih škofov in duhovnikov so razdeljena kronološko, po smrtinem dnevu posameznikov. Pri vsakem imenu so še: leto in kraj smrti, duhovniški čin, službeni kraj, kanonična leta, rojstni kraj in dan. Pri vsakem dnevu je tudi nekaj praznih vrstic za poznejše vpise. Tako bo služila knjiga svojemu namenu lahko 10—20 let. Namen nekrologija pa je, da bi duhovniki lahko vsak dan pred sv. mašo in pred svojimi duhovniškimi molitvami pogledali, kdo je ta dan umrl, in se potem rajnih sobratov spominjali pri sv. maši in med brevirjem. Prevz. škof lavantinski Dr. Ivan Jožef Tomažič je dal knjigi toplo priporočilo na pot, ki je natisnjeno na prvih straneh. Na koncu je dodan nekrologij poseben imenik in sicer ne po straneh, ampak po smrtnih dnevih tako, da čitatelj takoj že iz imenika izve, kateri dan je umrl rajni sobrat, in ni treba še iskati po knjigi smrtne dneva. Tiskarna sv. Cirila je knjigo okusno opremila, tiskala na močnem lepem papirju z jasnimi, dvojnimi črkami, in knjigo močno vezala v črno platno. Vezana je tako, da se lahko razgrne in obesi poleg direktorija v zakristiji ali nad klečalnico doma. Cena je radi trpežnega papirja in močne vezave 24 din za komad. Bodi prvi slovenski nekrologij vsem lavantinskim duhovnikom in laikom toplo priporočen.

500 junakov je v poslednjih dneh branilo Oviedo

Junaki odpor zoper desetkrat močnejšega nasprotnika.

Luarca, 21. oktobra. Kmalu potem, ko je bilo mesto Oviedo osvobojeno, je posebni poročevalec »Nem. dopisnega urada« govornik v glavnem stanu Gradu pri Oviedu z generalom Arando, ki je mesto branil tri mesece.

General Aranda je pripovedoval, da je bilo ob izbruhu vojne na razpolago za obrambo Ovieda: 500 mož pehote, 250 redarjev, 800 orožnikov in 350 prostovoljcev, skupaj skoraj 2000 mož. Od teh je v prvih dveh mesecih padlo 400 mož in v naslednjih 15 dneh 800. Razen tega je imelo 200 mož legar. Za osvoboditev mesta je imel samo 500 vojakov. Civilno prebivalstvo, ki ga je bilo 40.000

oseb, je radi letalskih napadov utrpelo 600 mrličev. Rdeči napadalci so imeli 5000 do 8000 mož, bili so dobro organizirani in oboroženi in so imeli močno topništvo. Beli branilci mesta so pa imeli samo 60 strojnih pušk v prvi liniji in 30 v drugi in municije za 2 milijona streliv, a malo topov in granat. Sovražnik pa je vsak dan bolj napadal s topovskimi strelji, zato je bilo toliko ubitih.

Gnezdišča strojnih pušk v prednji črti.

General Aranda je dalje povedal, da je obrambo po najmodernejših vojaških osnovah porazdelil in je bilo po 10 do 12 mož pri eni strojni puški v dobro zavarovanih postojankah v prvih črtah. Od 8. do 11. septembra so rdeči začeli z vso silo naskakovati, predvsem z letali. Drugi naskok, ki je trajal od 4. do 12. oktobra, so bili v prednjih vrstah namesto po 10 mož le po trije pri eni strojni puški. Ker ni bilo rezerv, so se beli umaknili do roba mesta. Rdeči so imeli veliko tankov in oklopnih avtov, a branilci so imeli samo dva stara tanka. Tanke rdečih so obstreljevali s 7 in pol centimeter-skimi gorskimi topci iz daljave 50 metrov in 17. oktobra so iz bližine 20 m popolnoma uničili en tank rdečih.

Prebivalstvo se je zateklo v kleti.

Osvoboditve z maroški četami je prišlo šele v poslednji minuti, ko ni bilo že skoraj nobenih živih in nobene municije. Rdeči so bili že vdrl v nekatere predmestne hiše. Radi obstreljevanja s topovi in z letali ni v Oviedu ostala nobena hiša cela. Prebivalstvo, ki je bivalo ves čas v kletih, se je preživljalo le še z rižem in s fižolom in vodo so dobivali samo iz zasilnih vodnjakov. Navzlic temu pomanjkanju se je prebivalstvo izvrstno obneslo. V prvih dveh mesecih so bili rdeči še zelo drzni in so po večkrat na dan z letali obstreljevali mesto. Pozneje pa so bela letala prepodila rdeče. Strateški cilj obrambe mesta Ovieda se je izborno posrečil, ker so na ta način vse rdeče bojne sile v Asturiji zadrževali pri Oviedu. Tako je moralo biti stalno 8000 rdečih vojakov in razni vojni material pri Oviedu.

Zdaj je poglavitno, je govoril dalje general Aranda, da se izvrši sunek proti severu in vzhodu in da se očisti Asturija. Sicer bo z rdečimi v tej pokrajini še dosti dela, vendar pozna način bojevanja rdečih, ko se je leta 1934 boril ondi o priliki asturijske vstaje.

Štirideset tovornih avtomobilov je v Oviedu pripeljalo krompirja, kruha, mesa in municije in prebivalstvo pretaka solze veselja in odrešenja.

Madrid išče vojakov. V Madridu in okolici, kjer še rdeči gospodarijo, mrzlično pozivajo ljudstvo, da se udeleži obrambe in da se priglasi za iztrebljenje vohunov.

Hud potres v Benečiji. Pogled na podrte hiše v Cardignanu, kjer morajo bivati zdaj ljudje v vojaških šotarih.

Kaj delajo živali ponoči

Zanimivo je, če v kakem živalskem vrtu opazujemo, kaj delajo živali ponoči. — Večina so vse štirinožne živali, nočne živali in prav za prav oživijo tedaj, ko jih človek ne opazuje. Seveda bodo nočnega obiskovalca živalskega vrta razočarale vprav živali, ki si o njih nočnem življenju največ obeta. V levjih kletkah, kjer misli, da bo videl lesketanje oči v temini, bo zagledal leve, ki vsi prav mirno spijo. Leve nakrmijo podnevi, zato jim ponoči ni več treba hoditi na lov in spijo spanje — sitega bitja. A leopardi, ki nas podnevi dolgočasijo s svojim zdehanjem, so ponoči jako živahni in neprestano hodijo v kletki sem in tja.

Med prežvekovalci je vse budno. Skoro vso noč se pasejo in prežvekujejo. Sloni ne spijo skoraj nič. Le za eno uro ležejo na desno stran in za uro na levo, to jim zadošča, čeprav so največje živali, kar jih živi na kopnem. Vso ostalo noč se prestopajo z noge na nogo in pozibavajo z glavo in rilcem. — Največ sesalec je treba ponoči dobro zapreti, ker v njih oživijo razburjenja, kakršne malokdaj občutijo pri dnevni svetlobi. — Bizoni se ponoči tako rujejo, da se prav do smrti pokončajo. — Medvedje-rilčkarji spijo le dve uri in sicer deloma ponoči, deloma podnevi. V temi so večinoma prav živahni. Lenivec, opica, ki ima sprednje ude opremljene z dolgimi, pajku podobnimi prsti, se prav za prav le ponoči razvija. Prav takšna je inozemska miš, ki skače s svojima dolgima zadnjima nogama vso noč sem in tja.

V ptičnjaci vidijo ponoči prav čudne prizore. Ponočna lastavka se zdaj pa zdaj zbudi iz trdnega sna in počasi pleza po drevesu ali se trudno spreletava z drevesa na drevo. Avstralski kivi vso noč išče črvov. — Najzanimivejši je pa ponoči akvarij, kjer ponoči vse ribe bedijo in živijo svoje, nočno življenje.

SLOVENEČ

pred 60 leti:

V torek, 24. oktobra 1876.

Izvirni dopisi.

Z Dolenskega, 22. oktobra. (Prijazna beseda organistom, cerkvenim predstojništvom in drugim.) Petje sploh, zlasti cerkveno petje na Kranjskem po deželi žalibog že ena leta peša, v nekaterih krajih

celó hira... Odkar je po postavi učiteljska služba ločena od cerkvene t. j. organizirane, se v c. k. učiteljskih izobraževaliških ne podučuje več v orglanju in petju, kakor nekaj, in tako pripravniki ne dobivajo veselja do lepe godbe, do milega petja; kako hočejo potem kot učitelji na deželi vnemati mladež za to krasno umetnijo! — Naj bi vis. šolske oblasti spet vpeljale ta predmet mesto kakega manj važnega v pripravnico. Ako je učitelj tudi organist, mu to ni, kakor nekateri mislijo, v nečast, ampak pri poštenih ljudeh v posebno priznanje in spoštovanje, koristi pa materialno tudi njemu. Konečno naj bo še omenjeno, da naj se petje v ljudski šoli bolj izdatno, praktično podučuje, naj se dolgočasni navepi, ki so v berilu natisnjeni, namestijo z bolj mičnimi domačimi melodijami, ki bodo tudi odraslo ljudstvo mikale in vnamale do petja; da tako zginejo tiste kolobocije, ki jih mnogokrat kak »urlaubar« doma raztroši.

Razne reči.

— Poselski list. Naše gospé in gospodinjje so lahko še vesele in zadovoljne, dasi imajo s posli, kuharicami in krščenicami dokaj opraviti, in nekatere vedno tožijo, da človeka kar ušesa bolé. Dotlej pri nas ni dospelo dokler je na Sprevi v Atinjah t. j. v Berlinu, kjer so si posli napravili lasten časnik »Dienstboten-Zeitung«. V ta časnik opisujejo se vse tiste gospodinje, pri katerih ni moči obstati, ker pri sebi nosijo ključ do hrama za jedi, do kleti, ktere same hodijo na trg, krščence spremljajo v klet in drvarnico in ktere so proti poslom vedno pibre (spintek in mevték) itd. Vredujejo pa list vojaci pa vatrogasci, ki vse te razmere bolje poznajo. Dokler ljubljanske kuharice in krščence ne dosepejo do tega orožja, naj gospodinje se potolažijo in naj usmiljenje imajo z vsemi tistimi posli, ki dobre volje le pogrešajo še vgodne spretnosti.

Če hočete vedeti

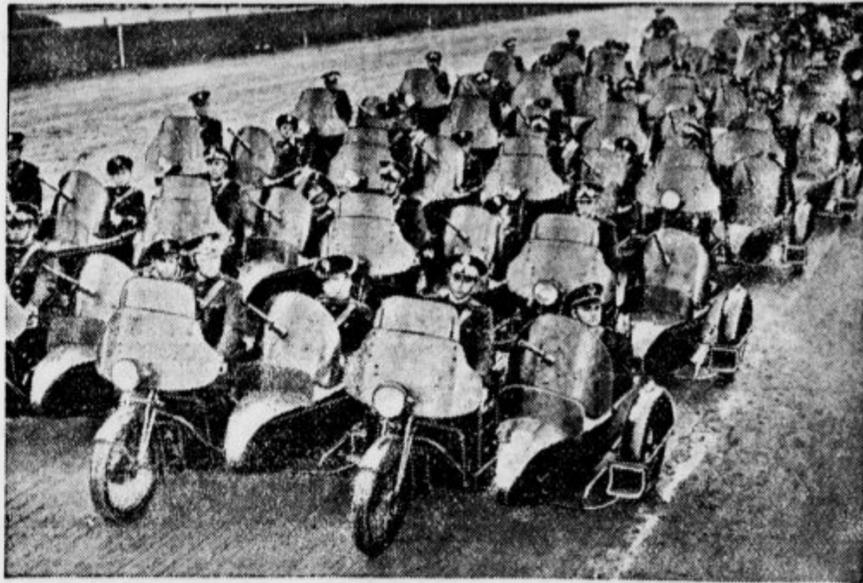
Cimet raste kot drevo samo v svoji domovini na otoku Ceylonu.

Najslavnejši klovn vseh časov je bil Francoz Auricom (1806—1861).

Desettisočinka grama atropina zadostuje, da se poveča punčica v našem očesu.

Najstarejša prižnica je v stolnici v Salernu (Italija). Izvira še iz leta 1175.

Zelva more 18 mesecev stradati.

Rimska policija na oklopnih motornih kolesih se pripravlja na svojo proslavo za 25. t. m.

Štiristoletnica države Čile

Pred 400 leti je prispel orjaški, v mnogih bojih osiveli enooki vojak v dolino Aconcagua v sredini države Čile. S svojo majhno četo je bil odšel iz Cuzcoja v Peruju in je po težavnih potih prehodil več ko 3000 km. To je bil Adelantado don Diego de Almagro, veliki tekmeč ustanovnik mest, Pizarra. Adelantado je menil, da je bil prvi, ki je stopil na čilska tla. A kako se je začudil, ko je dobil ondi Pedra Calva Barrientosa, ki je bil svetovalec in davčni upravitelj indijanskega kralja Curaca. Temu prvemu belemu človeku, ki je prispel k Indijancem, je dal Pizarro za številne zločine odrezati ušesa. Ker se je Adelantado zdela, da je ta neraziskana dežela ravna in nerodovitna, se ni dosti zmenil zanjo in je odpotoval nazaj. Potreboval je šest mesecev, da je prehodil pot, ki jo zdaj preleti letalo v 11 in pol urah.

Ta ozka pokrajina, ki ni nikjer širja ko 500 km, a ima desetkrat tako veliko dolžino, se je pa naslednikom Adelantada pokazala v lepši luči. Don Pedro di Valdiviva je leta 1541 ustanovil v dolini, kjer so imele indijanske družine svoje kočje, mesto Santiago, ki je še zdaj glavno mesto čilske države. In še dandanašnji se razvija: pred 16 leti je imelo 500.000 prebivalcev, zdaj jih je že 800.000. Mesto sliči severoameriškim velemestom, saj ima številne donebnike, kjer so same razkošne banke. Šele v poslednjih letih so opustili mestni načrt Karla V., po katerem je mesto razdeljeno na enakomerne, četverokotne okraje.

Adelantadu bi se ne bilo nikoli sanjalo, da se bodo pokrajine, ki jih je razočaran pustil vnamar, razvile v cvetočo državo, kjer biva dandanašnji po 15 ljudi na kvadratni milj in je več ko polovica obdelane zemlje. V teh 126 letih, odkar je Čile svobodna država, se je jako utrdila in razvila. Le dvakrat so bile ondi nemirne dobe, od 1823—1831 in od 1924—1932. Niti enega voditelja čilske države niso umorili izmed 30 predsednikov (od leta 1817 dalje) je le pet predsednikov odstopilo predčasno. Čilska ustava temelji na ustavi iz leta 1823, ki v bistvu še dandanes ureja državo.

Glede na gospodarstvo je imela država Čile dobre in slabe dobe; v 16. in 17. stoletju je imela največ dobička od pridobivanja zlata. Delavske moči so bile jako poceni, skoraj zastoj. Konkvistadorji so Indijance zaslužnjili, jih z razbeljenim železom ožigosali in jim porezali prste na nogah, da niso mogli uiti. V 18. in v začetku 19. stoletja so izvažali predvsem srebro, baker in poljedelske proizvode. Sredi preteklega stoletja je zlasti angleški kapital povzdignil industrijo salpetra (čilski salpeter). Ta industrija je bila leta 1913 vprav na

višku, ko je svetovna vojna zaustavila cvetoči razvoj. Leta 1913 so izvozili 2 in 7 desetih milijona ton nitrata. Odtlej se je izvoz zmanjšal in je v poslednjih letih dosegel le še tretjino prejšnjega števila.

Pristanišče lakote.

Ko je izvoz salpetra tako padel, je začela čilska vlada pospeševati izvoz bakra, ki ga je lani izvozila 240.000 ton. Tudi pšenični pridelki rastejo. Ko so leta 1541 Indijanci razdejali Santiago, je ostalo le še za prgišče pšenice v mestu; lani pa so jo pridelali 900.000 ton in izvozili 100.000 ton. Izvažajo tudi oves, ječmen, vino, kože, zmrazilo meso in premog. Celó v oni čilski pokrajini, ki jo je Thomas Vavendish leta 1587 imenoval »pristanišče lakote« in jo je leta 1826 označil geometer Parker King za najnerodovitejšo in najbolj nezdravo pokrajino sveta, izvažajo velike množine jajec. V poslednjih letih je narasel tudi izvoz zlata, ki so ga lani izvozili 22.000 unč (prej 1464 na leto).

Dežela, ki je pred 400 leti tako razočarala Almagra, ne spada sicer k gospodarskim velesilam sveta, vendar jo moremo v Južni Ameriki prištevati k državam prve vrste. Zunanja trgovina je prav na višku, saj je samo lani šlo v inozemstvo za 20 milijonov funtov blaga — Leta 1849 je imela čilska država eno samo železniško progo; zdaj obsegajo vse proge 9000 km. Državna blagajna je imela za 900.000 funtov prebitka.

Duhovita iznajdba gospoda generalnega ravnatelja banke.

Leteči škoj

Iz Londona poročajo: Semkaj je prispel škoj dr. Arhibald Fleming. Ta duhovnik, ki opravlja svoje misijonarstvo v pokrajini, ki meri 2 in četrt milijona kvadratnih milj, je po anglosaških deželah znan z imenom leteči škoj. Letos poleti je škoj prepotoval 8000 km po polarnih krajih Aljaske. Skoraj polovico svojega romanja je preletel z letalom. — Škoj Fleming obiskuje tudi najmanjše otoke in zlasti dolgo je bil na Aklaviku, ki je najsevernejše naselje sveta. Ko je v aprilu pogorela ondojna bolnišnica, je škoj brzojavil angleškemu kralju Edvardu VIII. s prošnjo, da bi postavili novo bolnišnico. Vpričo častnikov, Eskimov in Indijancev so postavili temeljni kamen bolnišnice, ki bo imela 48 postelj in operacijsko dvorano. Škoj Fleming je iz Skotskega in že 27 let deluje kot misijonar po arktičnih pokrajinah in ga prebivalstvo ljubi in spoštuje.

Novoporočencu. »Zdaj pa že razumem, zakaj ačel Majhenič nositi cilinder!«

Šest mesecev so trajali nemiri v Palestini, ki so zdaj končani. Spet se je začelo delo v pristaniščih, spet so odprte trgovine. Slika je posneta z Jale, kjer je vse živo delavcev in potnikov.

Seja ljubljanskega občinskega sveta

Ljubljana, 23. oktobra

Danes je bila redna seja ljubljanskega občinskega sveta, ki jo je vodil župan dr. Adlešič, v imenu banske uprave pa je prisostvoval inšpektor dr. Guštin.

Župan dr. Adlešič se je v uvodnih besedah toplo spominjal umrlega banskega svetnika Antona Mencingerja, ki je nad eno leto vodil mestno občino, in ki je začel veliko akcijo za zgradbo stanovanjskih poslopij. Bil je tudi predsednik mestnega disciplinskega sodišča I. stopnje. Ob pogrebu se mu je zastopstvo mestne občine častno oddržalo.

Župan se je dalje spominjal pokojnega gosp. Frana Jenka, častnega predsednika Slovenskega zidarskega in tesarskega društva ter meščana ljubljanskega. Končno je župan sporočil, da se mu je trnovski župni urad toplo zahvalil za preskrbljeni prostor za zidavo cerkve na Barju.

POROČILO FINANČNEGA ODBORA

Je podal prof. Dermastja. Poročilo je o številnih ugovorih zoper mestne hišne davščine, kakor vodarstvo, prirastkarino in razne takse. Večino teh pritožb je finančni odsek zavrnil, občinski svet pa je soglasno vse te predloge finančnega odbora odobril. Magistratni poddirektor v pok. Ivan Lauter je tožil mestno občino, ker mu ni priznala pokojnine po novi pragmatiki, ker se mu je v upokojitvenem dekretu to izrecno ljubljilo. Lauter je tožil za znesek 137.000 din. Tožba je bila po raznih instancah ter je bila vrnjena v ponovno obravnavo. Med mestno občino in g. Lauterjem pa je bila dosežena poravnava, ker je izid tožbe dvomljivo tako, da plačata obe stranki vsaka svoje stroške. Lauter pa dobi znesek 94.000 din za razliko pri pokojnini za nazaj. Dr. Bohinjec je pri tem poudarjal, da se g. Lauterju popreje ni zgodila krivica, toda nekateri občinski svetniki so z medklici poudarili, da se je g. Lauterju krivica v resnici zgodila in prof. Dermastja je v svojem poročilu naglasil, da je čudno, ker je prejšnji občinski svet drugim uradnikom podobne pravice priznal, g. Lauterju, ki jo je imel izrecno zagotovljeno pa ne. Predlog odbora je bil nato soglasno sprejet.

Iz Waldherrjeve hiše se je preselila meščanska šola v novo šolsko poslopje za Bežigradom in je poslopje sedaj prazno. Vanj se želi vseliti gospodarski urad, potrebno pa je razno popravilo in napeljava telefona. Na predlog odbora je občinski svet v ta namen odobril znesek 28.000 din iz proračunske rezerve. V šolo pa se vseli tudi okr. cestni odbor, ki bo nosil del stroškov, in pa policijska šola, za katero so sedanji prostori premajhni. Na predlog odbora je bil sprejet znesek 5000 din za nabavo inventarja za mestni kontrolni urad. Prav tako je bil sprejet odsek predlog, da se za regulacijo Ljubljanske odobri rezervni kredit v znesku 10.000 din iz postavke za nepredvidene stroške, ki se bo porabil za popravilo povzrajenih betonskih drogov. Sprejet je bil predlog, da se ugodni trem pritožbam zoper predpis pristojbine. Priloge k odpisu na najemnih se na odsek predlog spremeni v toliko, da morajo biti slični predlogi poprej predloženi finančnemu odboru. »Marijinemu domu« se odpiše predpisana kanalska pristojbina, ker je zavod izrazil humanitarnega značaja in per se je kanalsčina priznala za 5 let nazaj. Na predlog odbora sta bila odpisana še dva nadaljna doigova dveh zasebnikov mestni občini.

POROČILO GRADBENEGA ODBORA

Je podal dr. Stele. Sprejet je bil predlog odbora, da se spremeni regulacijski načrt ob Tyrševi cesti, namreč na prostoru pokopališča pri Sv. Krištofu. Na tem prostoru se bo zgradilo novo »Bragovcev« *semenišče ter odpade do sedaj projektni park. Nezadani prostor se spremeni deloma v semenišče vrt. Ker bo novo semenišče dom molitve, ne bo pieteta do pokojnih prav nič žaljena. Sprememba regulacijskega načrta je popolnoma v skladu s mojstrom Plečnikom. Odsek predlog je bil soglasno sprejet. Dalje je občinski svet na odsek predlog ugodil sedmim prošnjam za parcelacijo zemljišč.*

POROČILO TEHNIČNEGA ODBORA

Je podal stavbenik g. Miroslav Zupan. Poročilo je o odobritvi gradnje za prizidek Delavskemu domu. Novi prizidek bo veljal: azil 1,126.000 din, stanov-

janjski prostori 307.000 din, inventar pa 282.000 din, skupno okoli 1.720.000 din. Mestna občina je najela pri Osrednji borzi dela posojilo za ta prizidek. Predlog odbora za gradnjo je bil soglasno sprejet.

POROČILO OBRTNO - INDUSTRIJSKEGA ODBORA

Je podal g. Martinčič. Na odsek predlog je občinski svet odobril gostilniško koncesijo Alojziju Fabjanu. Drugi dve prošnji sta bili odloženi.

POROČILO TRŽNEGA ODBORA

Je podal g. Jenko. Pritožba Josipa Škerlja zaradi odpovedi prostora na Vodnikovem trgu je bila odklonjena. Prošnja trgovcev s sadjem iz ljubljanske okolice za prodajo sadja v kmečki vrsti na trgu je bila odložena.

POROČILO PERSONALNO - PRAVNEGA ODBORA

Je podal g. Avgust Novak. Ugodeno je bilo prošnjam za sprejem v domovinsko zvezo. Na odsek predlog je občinski svet deloma spremenil besedilo pravilnika o rabi in nošnji orožja za mestne trošarinske uslužbence.

Po zakonu morata vsakega pol leta dva člana občinskega sveta pregledati mestno blagajno. Za prihodnje polletje je na odsek predlog občinski svet izvolil načelnika finančnega odbora prof. Dermastjo in podnačelnika g. Gržiniča. Občinski svet je sprejel odsek predlog, da se odtujijo nepremičnine pri cerkvi sv. Marjete v Kosezah in sicer za znesek 29.200 din, ta znesek pa se uporabi za popravilo razpadajočega župnišča. Pojavil se je neki spor v mestni delavski zavarovalnici, ki ga mora reševati razsodišče mestnega sveta. V to razsodišče, ki bo obravnavalo slične spore, je občinski svet na odsek predlog izvolil: dr. Kušerja, dr. Kamušiča, Kozamernika, Likarja in Sušnika. Samostojne predloge glede ureditve cest in zemljišč v Zg.

Šiški je vložil g. Babnik, glede ureditve cest in razsvetljave v Zeleni jami pa g. Mlavelj. G. Oražem je vložil nujni predlog, ki ga pa je potem spremenil v samostojni predlog, namreč naj bi se v bodoči industrijski četrti ob Šmartinski cesti spremenil regulacijski načrt v toliko, da bi v trikotu nastala kolonija visokoprtiličnih delavskih hiš.

Tajna seja

Po javni seji je bila tajna seja. Občinski svet je na tajni seji sklenil, da imenuje za župnika mestne trnovske župnije g. dekana Janka Cegnarja iz Moravč. Za tiakovnega referenta pri mestnem magistratu je občinski svet imenoval g. Jožeta Vomergerja, ker je dosedanji referent g. Alojzij Ilija prošil, naj ga magistrat razveže te funkcije. Za direktorja mestne ženske realne gimnazije je občinski svet imenoval g. prof. dr. Antona Bajca.

PROTI VEČKRATNEMU ZASLUŽKARSTVU

G. mestni župan je svojas prepovedal raznim mestnim uradnikom in uslužbencem večkratno zaslužkarstvo. Med drugim je zabranil izvrševanje več postranskih služb tudi mestnemu fiziku dr. Mavriciju Rusu in mestnemu zdravniku dr. Franti Misu. Oba mestna zdravnika sta se proti temu odloku župana pritožila na občinski svet. Mestni občinski svet pa je na današnji tajni seji soglasno odobril odlok g. župana, tako, da za oba mestna zdravnika velja prepoved večkratnega zaslužkarstva.

Občinski svet je na tajni seji obravnaval še nekatere manjše personalne zadeve.

Sport

I. kongres zimskošportnih delavcev kraljevine Jugoslavije.

Kako pritegniti mladino v smučarske vrste?

Skupni referat štev. 6, konec.)

Ministrstvo za telesno vzgojo naj bi nadaljevalo z izvežbanjem srednješolskih učiteljev in učiteljev osnovnih šol, da bo na vseh teh šolah vsaj po ena oseba sposobna za vodstvo mladine v smučanju. Starši skoraj vseh slojev imajo danes toliko skrbi, da, če tudi so sami smučarji, nimajo prave volje vztrajno in sistematično vzgajati v tem sportu svojih otrok. Dolžnost družtev je torej, da to delo izvedejo.

S športom pa, kateremu je namen samo rekorderstvo, ne bo nobeno društvo vzgajalo mladine, na bo nobeno društvo prepračilo staršev o zdravstvenih potrebah ter koristi smučarstva. Dolžnost vseh društvenih činiteljev, ki so športni voditelji, je, da se poglobijo v pravo športno vzgojo in da si potem v tem smislu vzgojijo tudi narasčaj. Prvi predpogoji, da dobimo res pravo športno mladino, je, vzgajati odrasle tako, da dajo mladini predvsem dober zgled ter s tem pravilno smer.

Težkoče z organiziranjem mladine je iskati v prvi vrsti v nerazumevanju staršev in vzgojiteljev. Vsi ti faktorji se mnogokrat upravičeno boje, da bi mladina s športnim udejstvom začela zanemarjati svoje vsakdanje dolžnosti. Tu je naloga načelnika mladinskega odbora pri klubu, da te predhodke odpravi s pravilno športno vzgojo mladine. Poučiti je treba mladino, da je njena prva dolžnost šola in priprava za življenje, da naj se samo prosti čas v interesu zdravja uporabi za športno udejstvanje. Dober učencec — dober smučar, to naj bo geslo mladine. Ko bodo starši učitelj in mojstri uvideli, da klubi v tem pravcu vzgajajo mladino, ne bodo več nasprotovali smučarskemu mladinskemu športu in se bodo s svojimi otroci vred veselili njihovih uspehov.

Naloge klubskih mladinskih odsekov.

Kakor sem že omenil, otežujejo organiziranje mladine, kakor tudi organiziranje ostalih smučarjev gnotne in snežne razmere. Naloga mladinskega odbora društva je, omogočiti mladini ceneno opremo, bivanje na smučarskih terenih, brezplačen trening, tekme, skupne izlete itd.

Na kaj je potrebno obratiti posebno pozornost pri sestavi vodstva mladinskega odbora, sem Vas že preje opozoril. Toda tudi Vaša izkustva mi pravijo, da je zelo koristno mladino samo pritegniti k sodelovanju. Če mladini zaupamo in verjamemo, če jo vodimo z ljubeznijo in primerno strogotjo in pravičnostjo, če cenimo vrednost poedinca — tedaj nam bo ta mladina zaupala in verjela, tedaj si bo tudi svestna svojih dolžnosti.

Mladino moramo zainteresirati za delo v svojem odseku, moramo vzbuditi v njej interes za šport kot tak in za vse, kar je z njim v zvezi; a to zanimanje moramo negovati in voditi.

Naloge klubskih mladinskih odsekov bi bile torej tele:

1. Propaganda med mladino in starši: a) predavanja o smučarskem športu; zgodovina razvoja, splošna ideologija, cilji; vzgoja, trening, ideologija, tekmovalnost; higijena; fotografija, čitanje kart, meteorološka opazovanja (osnove); b) članki v gornjem smislu; eventualno kot referati predavanj; c) propagandne smučarsko-sportne manifestacije mladine za mladino in starše (igre n. pr. »lov na lisico« *itd., skupinske tekme i. dr.).*

2. Brezplačno zdravstveno nadzorstvo poverjene mladine (kartoteka).

3. Podpora mladine revnih slojev s smučarsko opremo. (Tudi z ozirom na šolsko mladino).

4. Skupni izleti pod vodstvom izkušenih smučarskih učiteljev in smučarjev.

5. Brezplačni smučarski tečaji in tehnična predavanja pod vodstvom izkušenih in moralno polnovrednih smučarskih učiteljev.

6. Priveditve mladinskih prvenstev po tekmovalnem pravilniku za mladino.

7. Sodelovanje na podzveznih prvenstvih z izbranim klubskim moštvom.

8. Točno izpolnjevanje tozadevnih sklepov in naredb, dobljenih od podzveze, odnosno zveze.

9. Dostavljanje mesečnega poročila o delovanju mladinskega odbora — kluba — podzvezi. Po možnosti priložiti predavanja.

10. Ako bi bila izvedba navedenih točk mladinskemu odseku otežkočena ali nemogoča, naj dotični odsek to nemudoma javi mladinskemu odseku pristojne podzveze z navedbo vzrokov.

limeterskega papirja krivulje po dobljenih podatkih. Razmerje med osebnostno višino in pljučno kapaciteto imenujemo Lorentzov indeks, ki je n. pr. zelo visok za športno panogo smučanja in plavanja. Osebnost krivulje se zariše vsak teden na temelju omenjenih dnevnik opazovanj (notirajo se posamezni podatki dotične osebe).

Opazovanje serij nam pomaga pri določitvi norm, ki so važne za tekmovalce. Po teh krivuljah se določa minimum, kar se lahko zahteva od tekmovalcev.

Potem so za nas velike važnosti še statistike o propagandi (predavanja, tujski promet, meteorološka opazovanja, fotografija), imetju (klubov, podzveze, zveze), o prometu (denarni dohodki klubov, podzveze, zveze), narodno gospodarska statistika (bogatejše in siromašnejše banovine, srezi itd.), statistika tekmovalcev (udeležba tekmovalcev, sodnikov, občinstva, uspehov), o članstvu, o tekmovalcih (verificiranih, predverificiranih), o športnih delavcih (voditeljev, vzgojiteljev, učiteljev), učiteljska (ki se bavi s smučarskim športom), ocen (tekmovalcev, učiteljev, voditeljev, predavanj, itd.) in druge.

Ze iz navedenega ste lahko uvideli smisel in korist statistike za pravi razvoj našega smučarstva. Delavno polje je zelo veliko in obširno, ali to delo bo prineslo dragocene sadove, čeprav morda šele čez 4 do 5 let, ali pa še kasneje. Moramo s tem delom na čeli črti začeti, kajti nekatere podatke moramo šele vse sami zbirati. Pri tem delu bi nam morali res vsi klubi in podzveze pomagati, da bi lahko nekaj dosegli — za dobrobit nas vseh. Statistični odbor zveze, kateri bi bil potreben tudi v klubih in podzvezah, bi izdelal poslovni pravilnik ter vse potrebne tabele ter bi jih razposlal vsem, kajti pogoj za uspeh je enotno delovanje in disciplina!

Za trening in tekme moramo upeljati različne mladinske razrede. Tako razdelitev že obstoja, ali kakor razvidim tudi iz referatov, ne odgovarja. Najbolje bi bilo, da bi tudi pri razdelitvi delali skupno z zdravstvenim odsekom. Iz istega razloga bi bilo danes preuranjeno govoriti o predlogih za trening in tekme, namenjane mladini obeh spolov.

Mladina naj se meri v vseh panogah kakor odrasli. (Za ženske naraščaj naj odpadeta tek in skoki.) Ali te panoge morajo biti izrecno za mladino prilagodene!

Smučanje je treba napraviti mladini interesantno, v igrah se ga bo tudi igraje naučila. Prostost in zabava je potrebna; resnost pride itak z leti in ni treba, da bi že z 8 ali 10 letnimi otroci imeli resne moške, ker to mladino odbija. Mladina v smučanju ne sme občutiti kake težke dolžnosti, marveč kot veselo zabavo in priliko za družabno šolanje. Resen trening in tekmovalstvo prideta kasneje na vrsto.

Vse mladinske prireditve naj bi se vedno organizirale kot izrazito mladinske zadeve, kot neka praznik mladine, a nikdar in v nobenem primeru kot privesek h kaki drugi prireditvi.

Se nekaj važnega ne smete nikdar pozabiti: tekme mladine so za vas ravnotako resne in važne, kakor tekme odraslih! Po končani tekmi je Vaša dolžnost vse one, ki so se na katerikoli način odlikovali (često so to tudi zadnji) — pravično, preudarno in javno pohvaliti ter pohvalo vedno stvarno utemeljiti. Ne pozabite nikoli, da so vtisi, ki jih sprejema mladina, vedno močnejši in globlji od onih, ki jih prejemajo odrasli!

Sport ne obstoja samo iz tekem in treningov! Sport je sredstvo za dosego zdravih in delavoljnih ljudi obojega spola v duševnem in telesnem oziru.

Sport, športni duh, ljubezen do telesnega gibanja mora preiti v meso. Športni klubi morajo vzgajati mase in pritegniti zlasti one, ki bi se morda radi gibal, pa niso toliko sposobni, kakor talentirani posamezniki.

Tekmovalstvo, lov za točkami ni cilj športa, temveč klubove ambicije! Zato naj se v športu čimbolj omeje tekmovalstva posameznikov v korist tekmovalnih nastopov skupin.

Sport in zlasti tekme niso nikoli sami sebi namen, temveč naj izražajo le sposobnost in voljo naroda. Zato je tudi gojitev skupinskega duha neobhodno potrebna!

Tekmovalci! Priznaj zmagu zmagovalcu! On jo je zaslužil, s svojim trudom, s svojo kondicijo, s svojo voljo! Smolo imaš lahko — sreče nikoli! Pojem »če« *ne obstoja za pravega športnika! Za te so merodajni le uspehi!*

Zmagovalec! Vedi, da ti zmagu nalaga veliko dolžnost — in da pokažeš, da si vreden zmage. In ti se ne smeš bahati radi svoje zmage. In končno ne pozabi, da je marsikdo od onih, ki si jih premagal, mogoče več doprinesel za športno idejo v boju s teboj kakor ti sam kot zmagovalec!

SK Ljubljana : Hošk

V nedeljo ob 14.45.

Predtekmalci: Ljubljana : Bratstvo (Jesenice) ob 13.

S tekmami proti Haški in Hajduku bo Ljubljana zaključila jesensko ligaško tekmovalstvo na svojem terenu. Nato potuje trikrat zaporedoma v Belgrad, Sarajevo in Zagreb. Prejšnja leta smo se vedno bali za rezultate, ko so naša moštva odhajala v druge centre države. Izgleda, da smo prelomili a tradicijo, saj je naš zaetopnik prinesel domov iz dveh tekem na tujem terenu tri točke. Sigurnost je vsekakor večja igrati, se boriti na svojem terenu. Tega naj se zaveda naša enajstorica. Od rezultata dveh tekem, ki jih moštvo igra v Ljubljani, bo odvisen položaj kluba v tabeli jesenskega prvenstvenega tekmovalstva.

Zanimiv drugorazredni program na Mladiki

V nadaljevanju prvenstvenega plesa klubov drugega razreda bodo privedili štirje izmed njih v nedeljo dopoldne na igrišču SK Mladike ob Salezijskem mladinskem domu na Kodeljevem zanimiv skupni program. V prvem arečanju se pomerita moštvu Korotana in Grafike. Korotanci imajo za seboj že dve zmagi ter so trenutno v gornji hiši drugega razreda. Njihovo mlado, agilno moštvo, iz katerega so zaradi nediscipliniranosti iztrebili nekatere »zvezde«, je še vedno dovolj močno in veča respekta vreden nasprotnik. Nasprotno moramo reči, da pri Grafiki ni vse tako, kakor bi moralo biti. Ta odlična enajstorica se kar ne znajde in drvi od neuspeha do neuspeha. Vendar spada po svoji tehnični izvežbanosti še vedno med najboljša ljubljanska moštva. Izgleda, da je moštvo trenutno v krizi, kateri pa bo skušalo v nedeljo napraviti konec.

Glavno zanimanje Kodeljevega pa je osredotočeno na start njihove Mladike v prvi letošnji lažji tekmi. Zreb ih je določil za nasprotnika trdo enajstorico SK Slavije, ki bi ob malo večji disciplini igrala vidnejšo vlogo. Vendar pa zaigra ravno proti Mladiki, kar je najboljše, zato izgleda, da bo tekma huda preizkušnja za Mladikarje. Pričetek programa je ob 9.

ASK Primorje (Lahkotletska sekcija). V soboto, dne 24. t. m. ob 17 (discipline: disk jun. C, tek 1500 m

Vprašamo se, dali ima Ljubljana šance na zmagu v borbi s Haškom?

Obrambni troj Logar, Jug, Bertonec je zasneljiv in dobro vigran. Sigurno je boljši od nasprotnikovega. Krilaka vrsta, posebno pa dva krajna, se morajo malo bolj zavedati svojega poslanstva. Ne zadostuje samo žogo odvezati, treba jo je potem pravilno oddati igralcu v napadu. Brez koristnih žog najboljši napad ne more priti do veljave. Za nedeljsko tekmo stoji na razpolago razen nadpadalne kvinteta, ki je igral preteklo nedeljo še Bertonec II., ki je popolnoma ozdravil in pa Slapar. Prepričani smo, da bo trener iz teh razpoložljivih moči sestavil dober napad, ker od igre te formacije bo v veliki meri odvisen uspeh ali neuspeh naših fantov.

seniorji in skok v višino seniorji) in v nedeljo dopoldne ob 10 se vrši našim igrišču meeting ZSK Harmonosa. V soboto obvezno na start Slavija, Zgur, Posedel, Kosce, Baloh, Skaza; v nedeljo, Goršek, Gabrsek, Pleteršek, Kovačič, Omurja, Skušek, Webl, Štor, Zorza, Aleš, Stok, Sušteršič, Vahtar, Nabernik, Polak, Boltever, Kramaršič, Srakar, Drago, Kalčič, Kosce, Sorija, Baloh, Krpan, Perc, Bežaj, Kranjec, Možina, Adamič, Korčič, Gašperšič, Kulakov, Putinja, Korčič. Poleg imenovanih se pravočasno pri tehn. vodji sekcije gosp. Sanočin v zadevi nastopa še drugi atleti. Vsi tekmovalci morajo biti v skladnici vsakokrat najpomojše pol ure pred pričetkom tekmovalstva. — Tajnik.

Odbor za izvedbo lahkotletskih dvometnih (Sluzbeni) Dvoboj med reprezentanco Dravske banovine in V. zono v Trstu je lahkotletski podzvezni Trstu zaradi nemarnosti tehkoč predložen definitivno na 8. novembra 1936. Pozivamo se vsi atleti, ki pridejo v postev, da ne prekinajo z izmišljeno, temveč da se najvestneje pripravljajo tudi vnaprej, da bi mogli biti uspeh šim čestostni. Oznanilo ing. Stepišnik, Kovačič in Martinji, da je v to srbo naprošeno pri ministru vojske in mornarice podaljšanje nastopa v vojaško službo do 10. novembra. — Predsedstvo.

Ljubljansko gledališče

DRAMA — Začetek ob 20. Sobota, 24. oktobra: »Za narodov blagor. Izven. Zlatane cene.

Nedelja, 25. oktobra ob 15: »Florentinski slamski. Izven. Cene od 30 Din navzdol. — Ob 20: »Konevška patrola. Izven. Cene od 22 Din navzdol.

OPERA — Začetek ob 20. Sobota, 24. oktobra: »Pod to goro selenos. Izven. Nedelja, 25. oktobra ob 15: »Vesela vdova. Izven. — Ob 20: »Ples v maskah. Izven.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 24. oktobra. 13 Plošča za ploščo — pisana zmes pesmi veselih in godbe za ples. — 12.15 Vreme, poročila. — 13. Cas, sporod. obvestila. — 13.15 Plošča za ploščo — pisana zmes pesmi veselih in godbe za ples. — 14 Vreme. — 15 Za delopisat življenje za splošno vzgojo (gosp. dr. Karel Osvaid). — 15. Cas, vreme, poročila, sporod. obvestila. — 19.30 Nacionalna ura: Vodvodja Vani (dr. Markovč iz Belgradca). — 19.50 Pregled sporoda. — 20 Zunanji politični pregled (gosp. urednik dr. Alojzij Kuhar). — 20.30 Belokranjska trgatve. Besedilo napisal Jože Schweitzer, vodstvo: Jože Zupan. Sodelujejo člani rad. istr. družine, belokranjski akademiki in gosp. Staniko s harmoniko. — 20. Cas, vreme, poročila, sporod. — 21.15 Hopsana — Tralala! (Radijski orkester).

Nedelja, 25. oktobra. 8 Vesel nedeljski pozdrav (plošče). — 8.30 Telovadba (15 minut za moške, 15 minut za ženske, vodi gosp. prof. Marjan Dobovšek). — 9 Cas, poročila, sporod. — 9.15 Godbe na pihala (plošče). — 9.45 Verski zbor (p. dr. Guido Ranti). — 10 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 11.30 Otrška ura: Mikiljev god (Srišek Matiček n. gosp. prof. Raval Švrlca). — 12. Koncert Radijskega orkestra. — 13. Cas, sporod. obvestila. — 13.15 Kar želite, to dobiti (plošče po željah naročnikov). — 17. Kmetijska ura: Kmet in šola (gosp. Ludovik Puš). — 17.30 Pesmi za zabavo, pesnitve za ples. (Pevski kvintet Miki-Juzzi). — 18 Striel — zvočna igra. Po povesti F. S. Finžgarja priredil I. P. Igrajo Vani radijske igr. družine. Vodstvo: Ivan Pempov. — 19 Cas, vreme, poročila, sporod. obvestila. — 19.30 Nacionalna ura: Vprašanje socialnega pokodniškega zavarovanja privatnih in trgovskih nameštencev v kraljevini Jugoslaviji. — 19.50 Slovenska ura: a) Odločki iz R. Savinove opere »Matija Gubec«, b) Izraz narodne volje v slovenskih kmetijskih uporih (gosp. dr. K. Jančur). — 20.30 Operetni dmeti. (Sodelujejo: gosp. Jean France in ga. Dragica Sokova s spremljevanjem radijskega orkestra). — 22 Cas, vreme, poročila, sporod. — 22.15 Ura pesne glasbe (Radio-Jazz).

Drugi programi

Sobota, 24. oktobra. Belgrad I.: 30 Strielki večer. — 22.30 Orkestralni koncert. — 23 Kavarinska godba. — Belgrad II.: 30 Jugoslovanska skladatelja Nastasijević in Bandur (Svare). — 22.30 Plesna glasba. — Dunaj: 19.35 Leharjeva opereta »Zakon je čel po vodje. — 21.45 Film. — 22.30 Godalni kvartet. — 23.25 Plesna glasba. — Budimpešta: 20 Igra. — 22 Plesne plošče. — 22.40 Operni orkester. — Trst—Milan: 17.15 Plesna glasba. — 20.45 Plesnijska opera »Dele iz divljeja zapada«, nato plesna glasba. — Rim—Bari: 20.40 Igra »Trije ljudje v prostoru. — 22 Zhor. — 22.45 Plesna glasba. — Praga: 20.25 Kaburet. — 21.15 Slovenske narodne. — 21.30 Orkestralni koncert. — 22.30 Pester večer. — Varšava: 19.30 Orkestralni koncert. — 21 Violina. — 21.30 Simfonični orkester. — 22.30 Plesna glasba. — Vse nemške postaje imajo ob 20.30 različne zabavne programe.

Tinček in Tonček v Atlantidi

190.

Prečudna bitja.

Takoj nato je Tinček vzkliknil:

»Poglej, tamle tudi nekdo kuri ogenj!«

Tonček je pogledal v smer Tinčkovega kazalca in opazil prav pri tleh kamenitega stebra gost dim in plapolajoče zublje vmes.

»Le kdo bi utegnil to biti?« je zamrmral. »Meni se vse tako zdi, Tinček, da smo na pragu nove pustolovščine.«

Kuža Muki pa je ob pogledu na ogenj in dim stisnil noge pod pazduhe in jo hrabro ucvrl tja. Tinček, Tonček in gorila pa so jo ubrali za njim.

»Ali je mogoče?« je ostrmel Tinček, ko so bili bliže ognja in so opazili ob njem dve prečudni bitji z velikimi belimi perotnicami.

»To so napol ptiči, napol ljudje!«

»Ne, to so angeli!« je vzkliknil Tonček.

»Kakšni angeli!« ga je zavrnil Tinček. »Kdaj si pa že slišal, da bi angeli ribe pekli?«

»Slišal še nisem, toda angeli si ribe kljub temu lahko peko,« je prepričevalno odgovoril Tonček.

»Le čemu naj si jih peko, ko so pa breztesna bitja?« je Tinček trmasto vtrajal pri svojem. »To so, kakor sem že rekel, napol ptiči, napol ljudje, pa konec besedi!«

Med tem prijaznim pogovorom so se naši znanci približali ne navadnim bitjem za korak. Dečka s perotnicami sta bila tako zaverovana v svoje delo, da sta nepovabljeno tujce opazila šele v zadnjem hipu. Eden izmed njih je hitro razpel peroti in odfrtol v zrak, drugi pa je od strahu kot vkovan obstal na tleh.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženi tovarnski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu — Pri oglaših reklamnega značaja se računata enokolonska, 3 mm visoka politna vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znakno.

Službodobe

Kuharica
srednjih let se sprejme v župnišče ljubljani, okolice. Prednost imajo one, ki so že bile v enaki službi v ljubljanski škofiji, pa so vsled smrti gospodarja brez službe. Predstaviti se je osebno. Kje, pove upr. »Slov.« št. 15636. b

Več soboslik. pomočnikov
sprejme takoj Zelnik Adolf, slikar, Ljubljana. Oglasiti se je: Vodnikov trg 4, ali Izanska c. 106.

Pletilja odda delo
na dom proti dobremu plačilu. - Naslov v upravi »Slovenca« št. 15752. (b)

Vzgojiteljica
perfektna v nemščini in francoščini se išče k trem otrokom v starosti 4 do 9 let. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ljubiteljica otrok« št. 15745. b

Urarskega pomočnika
sprejmem. - Ponudbe pod šifro »Pošten« števil. 15704 upravi »Slovenca«. (b)

Spretno šivilje
izvežbane v izdelavi damskih plaščev se takoj sprejmejo pri F. I. Gorihar, Sv. Petra c. 29. (b)

Službe iščejo

Knjigovodja-poslovodja
(Mahrovce), zmožen slovenske in nemščine z obrtno pravico, išče pri merno službo. Naslov pri Aloma Company, d. z o. z., Ljubljana. (a)

Stanovanja

Moderno stanovanje
dvosobno, s kopalnico in kabinetom, takoj oddam v Šiški. - Informacije: Trafika Pasaža. (6)

Prodamo

Šivalni stroj
pogrešljiv, nemški fabrikat, z okroglim čolnicom kateri tudi štika, se pocieni proda. - Nova trgovina, Tyrševa c. 36. (1)

Nagrobne sveče
lepe in poceni dobite pri OROSLAVU DOLENCU v Wolfovi ulici 10. (1)

Hubertuse
nepremočljive 250 Din, in vsa oblačila po neverjetno nizkih cenah si nabavite pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. (1)

Nogavice, rokavice
in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najceneje tvrdka Kar Prelog, Ljubljana, Zidovska ulica in Stari trg. (1)

Razno

Vsako soboto in nedeljo
domače krvavice, pečenice in portugalka v gostilni »Pri fajmostru«. (r)

prepis biro
prepisovanje - razmnoževanje prevajanje
LJUBLJANA
Selenburgova 7/I.

Posestva

Večja renovirana vila v Kamniku
z 2 velikima in 1 manjšim stanovanjem, 12 sob, postranski prostori, kopalnica, veranda, vodovod v vsakem nadstropju, elektrika, vrt s hišico ob potoku, 1057 m², primerno za penzijo, naprodaj. Cena 200.000 Din (prevzeti se more hipoteko 85.000 D). - Vprašati pri tv. »Posestva«, Ljubljana, Miklošičeva cesta 4/II. (p)

Uprava »Slovenca« Maribor

Koroška cesta 1
Podružnica: Aleksandrova 6
Sprejemajo se oglasi in naročniki lista, izvršujejo vsi upravni posli in dajejo pojasnila ki spadajo v delokrog upravnštva lista.

odporno zobovje

se ohrani samo z racionalno higijeno ust. Vsa moč, lepota in zdravje Vaših zob Vam zagotovo znamenito milo za zobe

Glavna zaloga za Jugoslavijo: Hinko Mayer i drug, Zagreb.

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva c. 5 v paviljonu

lahko plačate naročnino za »Slovenca«. »Domo-liuba« in »Bogoljuba«. naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

Naznanjamo vsem prijateljem, sorodnikom in znancem žalostno vest, da je danes ob 4 zjutraj umrl, pokrepčan s sv. zakramenti za umirajoče, naš dobri sin in brat, gospod

JOSIP MOHORKO

užitelj.

Pogreb nepozabnega se bo vršil v nedeljo, dne 25. oktobra t.l., ob 15. uri iz mrtvašnice v Pobrežju na franciškanskem pokopališču. Maribor, dne 13. oktobra 1936.

Zalujoči starši Ivan in Marija ter sestra Amalija Mohorko.

TUDI VAŠ NOVI PLAŠČ OD PAULINA

ker dobite vsakega desetega zastonj, o čemur se natančneje informirajte v trgovini Konfekcije PAULIN - Ljubljana - Kongresni trg števil. 5

Tovarna novega človeka

Roman.

Tega pa ni bilo tako lahko izvesti; Nina Aleksandrova je dobro opazila, v kakšnem duševnem stanju je njen mož; mislila je tudi na to, da bo morda skušal pobegniti, pa je zaradi tega vse tako uredila, da sta bila vedno, kadar je imela v gledališču nastop ali vajo, v njegovi bližini ali služkinja ali pa njen stari prijatelj, ki ji je bil za tajnika.

Preden se je Nina Aleksandrova zaljubila v Borisa Pavloviča, je imela več ljubavnih znanj, bila je tudi že poročena. Toda to je bil vedno le začasen, bežen ogenj, ki je prav tako hitro ugasnil, kakor se je vžgal. Resnično vzljubila je šele takrat, ko je videla ubogega Borisa, ki se je na klopi igral z velim listom. Nikoli ni poznala kaj drugega kot svoj glas in svoje uspehe na odru. Bila je častihlepna in je imela mrzlo srce. Njena lepota je bila ošabna, ponosna, veličastna. Več ur si mogel gledati v te pravilne, klasične poteze; toda večasih je postalo njenim častilcem tesno pred to lepoto. Zlasti so se bali njenega smeha, ki je zvenel hladno kakor led in trdo kakor kovina, in njenega pogleda, ki je bil oster kakor jekleno rezilo. Sama je bila ponosna na svojo hladnost in nikoli ni skrivala prezira, ki ga je čutila do moških sploh in prav posebno še do svojih častilcev. Saj se sama ni nič manj čudila kot njeni znanci, da je ravno pri Borisu Pavloviču izgubila svoje srce, pri tem »zavrženem ptičjem strašilu«, kakor se je izrazil politruk Sidorov, ki je tudi spadal med njene oboževalce. Le kaj mi je všeč na tem človeku, se je izpraševala; saj je vendar ničla, do-

besedno človek brez najmanjše vrednosti, balalajka brez strun. Toda če stopi k meni, če me samo prime za roko, že trepeta moje srce od sreče. Kako je le to mogoče, kako naj to doumem?

Nina Aleksandrova je zares dobesedno izgubila glavo. Prej je opravljala svoj poklic vedno z največjo skrbnostjo, sedaj pa se je čisto dogajalo, da ni obvladala svojih vlog, ker si je ves čas belila glavo, kaj bi darovala svojemu Borisu Pavloviču, da bi mu naredila posebno veselje. Domislila si je nečesa prav izrednega, pozornost vzbujajočega. Hotela mu je kupiti inozemski plašč - pravi, pristni inozemski plašč! Koliko se je razburjala, skrbelo in mučila, dokler ni zvedela za švedskega inženirja, ki je bil pripravljen preskrbeti ji to čudo. Končno je bil plašč tu. Srce ji je močno bilo, ko ga je položila svojemu možu na mizo. Toda pričakovani izbruh veselja so izostali. Malomarno ga je vzel Boris Pavlovič v roke, pa ga takoj zopet odložil na stol; ne da bi ga bil sploh pomeril. »Hvala,« je dejal kratko in suho ter odšel v svojo sobo. Nina Aleksandrova pa je vse noč prejkala. Zadnji čas je sploh mnogo jokala, toda Boris Pavlovič se za njene solze še zmenil ni. Hodil je z rokami v hlačnih žepih več ur po sobi sem in tja. Žvižgal kakšno neumno pesem desetkrat, stokrat po vrsti, ali pa je sedel v sprejemnici in kar po cele popoldneve gledal album z razglednicami s Krima, medtem ko je ona ginevala od hrepenenja po njegovi nežnosti, po njegovem smehljaju.

Potem je bila zopet ljubosumna na svojo hišno, na svoje znance, na mimoidoče. Delala mu je prizore, jokala, padala mu okrog vratu, on pa je vselej le skomizgnil z rameni in se ji izvil. Potrudil se ni niti toliko, da bi se branil. Če je šel na sprehod, je gledala na oknu

za njim, dokler ji ni izginil izpred oči, in ga v strahu pričakovala, dokler se ni vrnil. Tedaj je skušala ujeti na njegovem obrazu vsaj odsev smehljaja žensk, ki jih je srečal. Toda nič takega ni videla; njegove poteze so izdajale le dolgočasje in bojazljivo zlovoljnost. S potezo trpljenja je izgubil vso privlačnost za ženske. Bil je rejen, dobro oblečen, gledal je zaspano in leno in ženske so šle mimo njega, ne da bi ga sploh opazile. Izgubil je talent, svoj edini talent, in kriva je bila tega Nina Aleksandrova! Sovraštvo do nje, morilke njegovega jaza, je rastle v njem iz dneva v dan in njena nežnost in skrb, s katero ga je venomer zasledovala, sta ga spravljali v onemogočno besnost, njegovo hrepenenje po osvoboditvi iz te ječe pa je rastle v neskončnost...

Boris Pavlovič je prišel k večerji zaspan in z dolgočasen kot vedno, a z velikim tekom. Ko je spil nekaj kozarcev vina, je prijel roko svoje žene in jo božal; ko pa je nato tudi ona prišla njegovo, se z dolgim, ljubeznim pogledom ozrla nanj in pripravila usta za poljub, tedaj jo je takoj spet odrinil. Solze so ji tekale po licih, on pa ji je kratko želel »Lahko noč!« in odšel v svojo sobo. Nina Aleksandrova si ni mogla misliti, da bo ostalo kar pri tem, zato je čakala, da se bo vrnil in jo vsaj poljubil. Toda čez nekaj minut je zaslišala škripanje njegove postelje in nekoliko trenutkov pozneje je že glasno smrčal. Ni videla, kako je služkinja pospravila mizo in ni opazila, da je bilo že vse pripravljeno za gledališče. Ko jo je služkinja spomnila, naj se obleče, ker je že skrajni čas, je dejala:

»Telefonirajte, da sem bolna in da danes ne morem nastopiti!«

»Toda to vendar ne gre, Aido pojejo danes! Kdo pa naj za vas vskoči?« je ugovarjala Glaša.

Cetoletna naročnina na: Zbirko domačih pisateljev, 3 vezane knjige Din 132.- ali mesečno Din 11.- ali mesečno Din 13.- Jugostovanska knjižarna Kosmos.